
AC ÎN ESE/SEESAC
Biroul de cliring pentru controlul AMAU în Europa de Sud Est

AC în ESE APD 19

Ediția 1
31-10-2003

ASISTENȚĂ PENTRU CONȘTIENȚIZAREA ÎN
DOMENIUL AMAU

(AC AMAU, 2003)

Biroul de Cliring pentru controlul în domeniul AMAU în Europa de Sud Est (AC în ESE/SEESAC) are mandatul de la PNUD și Pactul de Stabilitate în Europa de Sud Est de a oferi asistență operativă, tehnică și informație managerială pentru formularea și implementarea coordonării AMAU, control și măsuri de reducere, proiecte și activități pentru sprijinirea Planului Regional de implementare al Pactului de Stabilitate, astfel contribuind la stabilitatea regională consolidată și dezvoltarea ulterioară de lungă durată în Europa de Sud Est.

Pentru informație suplimentară, contactați:

**Team Leader SEESAC
Internacionalnih Brigada 56
11000 Belgrade
Serbia and Montenegro**

**Tel: (+381) (11) 344 6353
Fax: (+381) (11) 344 6356
www.seesac.org
Email: info@seesac.org**

AC AMAU, AC în ESE, Belgrad 2003

Mulțumiri

Elementele de bază ale SAC au fost inițiate de către Laurence Desvignes și Simon Rynn. Capitolul documentului cu privire la monitorizare și evaluare și informația respectivă de colectare a mijloacelor aparțin în exclusivitate lui Jim Coe ce activează din partea ONG al Regatului Unit, Saferworld. Autorii doresc să mulțumească tuturor comentatorilor pentru contribuția lor în elaborarea SAMAU. Comentariile aparțin la apr. 30 oficiali ai Guvernului, reprezentanți ai ONG și echipa PNUD, programe în domeniul AMAU, ce au fost incluse la seminarul din iulie, 2003; și grupul de reprezentanți în domeniul AUCM în Europa de Sud Est și persoanele ce au comentat asupra legii în august, 2003. În cele din urmă, mulțumim celor care au inițiat conștientizarea în domeniul AMAU, deseori în condiții dificile, fără practică bună de călăuză sau resurse adecvate. Angajamentul acestor persoane a făcut posibil SAC. AC în Europa de Sud Est speră să beneficieze de contribuția lor la elaborarea variantelor ulterioare

©AC în ESE 2003 –Toate drepturile rezervate

Opiniile exprimate în acest raport aparțin autorilor și nu reprezintă în mod necesar opiniile reprezentanților PNUD sau ale Pactului de Stabilitate pentru Europa de Sud Est. Denumirile utilizate și prezentarea materialului în această publicație nu conțin opinia PNUD sau Pactul de Stabilitate pentru Europa de Sud Est cu privire la statutul juridic al țării, teritoriu sau regiune, ale autorităților sau grupări armate, sau cu privire la delimitarea frontierelor sau limitelor.

Prefață

Controlul AMAU în Europa de Sud Est are scopul de a asigura informație tehnică în problema de importanță majoră în conștientizarea AMAU în regiunea Europei de Sud Est. În cadrul consultărilor inițiale cu reprezentanți regionali la seminarul cu privire la controlul AMAU în Europa de Sud Est a fost atestată necesitatea în domeniul conștientizării sporite în Europa de Sud Est și lipsa resurselor disponibile pentru cei ce doresc să implementeze astfel de programe.

Puține exemple de care ar putea să beneficieze specialiștii există în domeniul în curs de dezvoltare cu privire la conștientizarea AMAU. Nu a existat un efort sistematic de a beneficia de cele mai bune (cele mai rele) practici la nivel operațional. Pentru persoanele ce implementează programe, lipsa experienței și resurselor are implicații serioase. Programele neadecvate de conștientizare în domeniul AMAU pot spori tensiunile în societate, agrava sesizările comunităților sau să rezulte în victime nedorite, date fiind mesajele și materialele neadecvate sau lipsa de sensibilitate. Ele poate să eșueze cu scopul stabilit și se risipesc sursele financiare ale proiectului.

În aceste scopuri Biroul de Cliring în AMAU pentru ESE a inițiat un proces în 2003 ce a finisat în publicarea AC AMAU. Publicația conține un compendiu și CD-ROM AC AMAU, stabilește principiile și procedurile pentru o programare eficientă și sigură în domeniul conștientizării AMAU și asigură o colectare de materiale de asistență. Orice participant poate să beneficieze, care își asumă activități în conștientizarea AUCM, fie guvernamentale, neguvernamentale sau internaționale. Sarcinile AC AMAU sunt următoarele:

- ❑ Determinarea, dezvoltarea continuă și disponibilitatea celor mai bune practici în domeniul conștientizării AMAU în Europa de Sud Est, astfel sporind șansele unor programe ulterioare eficiente și sigure;
- ❑ Asigurarea mijloacelor și metodelor de realizare a programelor ce vor facilita proiectele în timp și cu resurse minime;
- ❑ Sporirea experienței regionale în domeniul conștientizării AMAU ale participanților implicați în aceste activități;
- ❑ Evidențierea mecanismelor ce permit conștientizarea programelor în domeniul AMAU, coordonarea sau integrarea lor în intervenții de microdezarmare.

Pentru a asigura raportul AC AMAU în domeniu, o variantă proiect a asistenței a fost revăzută în cadrul unui seminar mixt RACVIAC/AC ESE în iulie, 2003 de către un grup reprezentativ de participanți (personal al organizațiilor neguvernamentale locale și internaționale, organizații internaționale și guverne din Europa de Sud Est, înainte de a fi analizată de către un grup de comentatori. În rezultatul acestui proces de conștientizare, prima ediție AC AMAU este un produs hibrid ce tratează opiniile și practicile unui număr cât de mare posibil de activiști și specialiști.

În rezultatul publicării inițiale în noiembrie, 2003, ea va fi simultan testată și tradusă în limbile locale. Ea va fi disponibilă gratis și accesibilă pe website-ul AC în ESE. Noi sperăm că va fi o sursă permanent reînnoită în următorii ani, să reflecte practicile persoanelor în domeniu în timpul vieții și includerea progresului în teoria generală de micro-dezarmare și comunicare.

În timp ce este imposibil de prevăzut exact tema acestor lecții, tendințele curente în microdezarmare și dezvoltarea comunicării pot sugera idei pentru investigații ulterioare. Prima este necesitatea includerii intervențiilor de dezarmare în programe cu scop de dezvoltare economică și socială și reformarea sectorului de securitate. Progresul în acest domeniu, cu siguranță va impulsiona conștientizarea AMAU în noi forme. Al doilea mijloc se ocupă de metodele de participare. În timp ce AC AMAU promovează utilizarea metodelor de participare la

diferite etape în programul ciclului, există participarea comunității în integritate la fiecare etapă de programe de dezarmare. Dacă teoria necesară pentru a ghida acest tip de intervenție se dezvoltă în următorii ani, componentul conștientizare/comunicare al intervențiilor de microdezarmare vor forma cu certitudine baza tuturor intervențiilor.

Dar până atunci, specialiștii în domeniu au constrângeri practice suficiente de depășit. AC AMAU va miza pe relația sa în feedback-ul continuu a utilizatorilor și beneficiarilor în domeniu. Noi sperăm că AC AMAU va contribui în lucrul tău și cere ajutor pentru a fi ameliorată și modernizată.

Belgrad, 1 Noiembrie, 2003

**Adrian Wilkinson
Liderul grupului AC ESE**

CUPRINS

Prefață	ii
CUPRINS.....	iv
AC – AMAU.....	1
1 Introducere.....	1
1.1 Ce include AC AMAU?	2
2 AC AMAU –Concepte și principii	4
2.1 Definirea conștientizării AMAU	4
2.1.1 Educația în domeniul riscului AMAU.....	5
2.1.2 Promovarea AMAU.....	5
2.1.3 (AUCM) Informarea publică	6
2.2 Determinarea obiectivelor programului de conștientizare a AMAU	8
2.2.1 Obiective în contextul cunoștințelor	8
2.2.2 Obiective în contextul atitudinii	9
2.2.3 Obiective comportamentale	9
2.2.4 Politica instituțională și obiectivele în contextul experienței.....	9
2.3 Integrarea conștientizării AMAU cu intervenții de microdezarmare	9
2.3.1 Sistem independent de educație în domeniul riscului în raport cu programele de conștientizare AMAU în sprijinul colectării AMAU.....	12
2.3.2 Legătura cu legislația AMAU și colectarea activităților de distrugere	15
2.4 Activități comunitare	16
2.5 Măsuri de securitate și responsabilitate pentru asistență.....	18
2.5.1 Lichidarea conflictului Sistemului de educație în domeniul riscului provocat de AMAU și promovarea AMAU.....	20
2.5.2 Lichidarea conflictului Conștientizării în domeniul AMAU și educația în domeniul riscului provocat de mine.....	20
2.6 Integrarea Conștientizării AMAU cu alte activități.....	23
2.7 Urmarea ciclului programului	27
3 Colectarea și managementul informației.....	29
3.1 Obiective în cadrul colectării informației și datelor.	29
3.2 Colectarea informației în contextul inițiativelor naționale de microdezarmare.	29
3.3 Colectarea informației și datelor: un proces de durată pe parcursul activităților de conștientizare în domeniul AMAU.....	31
3.4 Metode de colectare a informației.....	40
3.5. Colectarea informației ca mijloc de monitorizare și evaluare.....	43
3.6. Cursuri de reciclare pentru membrii personalului.....	43
3.7. Principiile de selectare a informației și managementul ei.....	43
3.7.1. Claritate și transparență în ceea ce privește scopul colectării informației.....	43

3.7.2.	Flexibilitatea	44
3.7.3.	Cantitatea și calitatea informației	45
3.7.4.	Acuratețea	45
3.7.5.	Stabilirea unei rețele pentru a aduna date despre accidente	46
3.7.6.	Managementul și promovarea informației și datelor.....	48
3.7.7.	Siguranța.....	48
4	Analiza și planificarea strategiei	50
4.1.	Analiza informației	50
4.1.1.	Grupurile țintă.....	51
4.2.	Planificarea strategiei	53
4.2.1.	Suținere instituțională	57
4.2.2.	Structura unității din cadrul programului.....	58
4.2.3.	Cursuri de reciclare pentru membrii personalului.....	58
4.2.4.	Coordonarea	58
4.3.	Stabilirea scopurilor și obiectivelor programului.....	58
4.3.1.	Obiective de termen scurt și SMRRP.....	60
5	Elaborarea mesajelor, activităților și materialelor; alegerea mijloacelor masmedia	62
5.1.	Elaborarea curriculum-urilor în domeniul educației contra riscului provocat de AMAU	62
5.1.1.	Mesajele referitoare la amenințările și problemele provocate de AMAU	63
5.1.2.	Mesaje menite să reducă riscul în domeniul AMAU	64
5.2.	Elaborarea mesajelor de promovare în domeniul AMAU	64
5.3.	Elaborarea mesajelor de Informare Publică în domeniul AMAU.....	65
5.4.	Exemple de mesaje esențiale din cadrul programului de conștientizare în domeniul AMAU	67
5.5.	Elaborarea mesajelor esențiale	79
5.6.	Alegerea mijloacelor de comunicare.....	80
5.6.1.	Comunicarea interactivă versus comunicarea unilaterală.	80
5.7.	Rolul diferitor mijloace mass-media	87
5.8.	Exemple de indicatori pentru monitorizarea mesajelor activităților, materialelor.....	92
6	Testarea în teren.....	103
7	Activități de implementare	105
7.1.	Revizuirea Planului unei comunități de securitate.....	105
7.2.	Activități pentru copii.....	109
7.3.	Activități pentru adulți	110
8	Monitorizarea și evaluarea activităților și materialelor.....	112
8.1.	Elaborarea unei abordări integrate	112
8.2.	Etape de evaluare	114

8.3.	Colectarea, analizarea și distribuirea concluziilor: o abordare participativă.....	114
8.4.	Un cadru simplu de monitorizare și evaluare: selectarea metodelor de verificare	115
8.5.	Avantaje și dezavantaje comparative în ceea ce privește diferitele metode de evaluare.	117
	Anexa A (Informativă) Termeni și definiții	118
	Anexa B (Informativă) Impactul AMAU și consecințele sale.....	121
	Anexa C (Informativă) Chestionar de evaluare a cunoștințelor, aptitudinilor și practicilor, explicații, ghiduri.....	124
	Anexa D (Informativă) utilizarea interviurilor și grupurilor țintă, exemple, ghiduri	143
	Anexa E (Informativă) Exemple de tehnici de participare (exerciții de tip scară) și ghiduri pentru a fi utilizate	145
	Anexa F (Informativă) Utilizarea surselor secundare, exemplelor, ghidurilor.....	148
	Anexa G (Informativă) Exemple de planuri ale programelor de lucru în domeniul educației AMAU	151

AC – AMAU

1 Introducere

Proliferarea și abuzul de AMAU¹ are o influență majoră asupra societăților de pe glob. AMAU sunt utilizate pentru a ucide mii de oameni în fiecare an, fie prin conflict armat, crime sau accidente tragice.² Milioane de oameni sunt terorizați, răniți, mutilați și sunt forțați să părăsească casele lor, să devină refugiați sau deportate în interiorul țării. După terminarea conflictului, estimarea proliferării și abuzului de AMAU continuă să fie suportată de către societate și în special grupurile vulnerabile. În unele țări, nivelul violenței și criminalității în raport cu abuzul de armament poate fi același, sau chiar mai sporit în pacea care urmează după conflictul deschis. În alte cazuri violența armată nu este direct asociată cu conflictul deschis, dar efectele sunt similare.

Țările din Europa de Sud Est sunt un exemplu evident a acestui fenomen global, unde conflictele din ultimii ani, combinate cu rate înalte de crime și posesiunea tradițională de arme au dus la etape inacceptabile și mortale de proliferare și abuz de AMAU. Deși tipul problemei variază în dependență de regiune, proliferarea AMAU duce la:

- ❑ Subminarea statului de drept.
- ❑ Contribuie la victime tragice zilnice.
- ❑ **Cauzări de crime și instabilității.**
- ❑ Agravarea tensiunilor din societate.
- ❑ Neutralizarea măsurilor de securitate confidențială
- ❑ Acționarea ca un obstacol pentru dezvoltare.

În scopul provocărilor expuse de AMAU în regiune, AC în ESE, Biroul de Cliring pentru Control AMAU din Europa de Sud Est a fost creat în parteneriat cu PNUD și Pactul de Stabilitate pentru ESE de a sprijini proiectul și asistență tehnică în toate activitățile de control AMAU și intervenții în Europa de Sud Est. Măsurile de control a AMAU sunt activitățile și politicile ce pot soluționa problema proliferării și abuzului AMAU.³ Ele includ:⁴

- ❑ Control consolidat la frontieră.
- ❑ Măsuri legislative și regulatorii.
- ❑ Cercetarea AMAU.⁵

---

¹ Sunt o mulțime de definiții pentru AMAU , dar o definiție bine-determinată nu a fost elaborată.SAMAU utilizează definiția folosită în Standardele Regionale de micro-dezarmare în Europe de Sud –est. Toate munițiile convenționale ce pot fi realizate de către un combatant sau vehicul,ce nu necesită o logistică considerabilă sau păstrarea capabilității.

² Vedeți Anexa B pentru detalii în domeniul rezultatelor proliferării AMAU în ESE.

³ Standardele regionale de microdezarmare au fost inițiate de către AC ESE pentru a sprijini acțiunile AMAU în toate aceste regiuni, stipulând procedurile de operare, practici și norme optime descoperite recent în domeniul controlului AMAU. Vezi RMDS 01.10 Ghidul standardelor regionale de micro-dezarmare și măsurile de control AMAU.<http://www.seesac.org/resources/framework.htm>

⁴ Vezi RMDS 02.10:Glosar de termeni și abrevieri AMAU.

⁵ Cercetarea AMAU este bine descrisă ca studiu compreensibil a situației AMAU pe un teritoriu. Un număr de cercetări naționale în AMAU ce au fost realizate în țările din Europa de Sud Est în 2003 a dezvăluit analiza detaliată necesară pentru a susține

- Acțiuni de colectare ale AUCM.
- Acțiuni de distrugere a AMAU.
- Schimb de informații și management.
- Administrarea depozitului de AMAU
- Programe de conștientizare în domeniul AMAU.

AC AMAU se ocupă de ultima din aceste măsuri și elaborează cele mai bune practici la nivel operațional pentru a ajuta specialiștii în conștientizarea AMAU.

AC este binevenit pentru toți organizatorii care inițiază și participă în programe de conștientizare AMAU, fie ei sunt membri ai societății civile, autorităților naționale AMAU, organizații internaționale, donatori sau forțe de menținere a păcii și securității. Desigur, fiecare parte trebuie să utilizeze AC AMAU în mod diferit, în dependență de necesități.

1.1 Ce include AC AMAU?

AC AMAU include:

- a) **Ghid operațional:** un set de principii structurate logic pentru persoanele ce realizează programe în conștientizarea AMAU, ilustrat cu exemple în acest domeniu;
- b) **CD-ROM:** cu materiale și publicații de susținere, ce include:
  - Documente de referință utile.
  - Web- sites pe următoarele teme:
    - Copiii și pistolurile.
    - Tehnici de comunicare.
    - Educația și lucrul tineretului.
    - ONG-uri internaționale în problemele AMAU.
    - Organizații internaționale.
    - Mine de câmp.
    - Ajutoare generale de programare.
    - Organizații de cercetare.
    - Ministere Naționale în domeniul controlului AMAU.
    - Standardele regionale de micro-dezarmare în Europa de Sud Est.
  - Prezentări majore utilizate de activiști:
    - Impactul și pericolul AMAU.
    - Tipuri de arme.
    - Fapte generale și cifre.

---

revendicările comune despre natura problemei AMAU în regiune prin examinarea distribuirii AMAU în fiecare țară și impactul ce rezultă în contextul crimei, victimelor, securității și economiei. Pentru informație suplimentară, citiți secțiunea 3.2.

- Colectarea AMAU, stocarea sigură și distrugere.
- ☐ Galerii de colectare foto în domeniul AC AMAU, cu notițe explicite:
  - Activități în galerii de colectare ce includ poze ale activiștilor în domeniu.
  - Imaginea galeriei de colectare ce conține logouri și poze utile.
  - Galeria de colectare cu materiale folosite în diferite campanii.
  - Galeria educației în domeniul riscului AMAU ce conține exemple de materiale ce au fost utilizate în campanii cu scopul de a reduce comportamentul de risc a AMAU.
  - Slide-uri de recunoaștere a AMAU: imagini și interpretări ale celor mai uzuale arme, muniții și explozibile în Europa de Sud Est.
- ☐ Galeria de colectare a AMAU.
- ☐ Galeria de distrugere a AMAU.
- ☐ Colectare de mijloace financiare:
  - Principii pentru a scrie propuneri de proiecte în conștientizarea AMAU.
  - Principii pentru donatorii ce sprijină proiectele de conștientizare în domeniul AMAU.
- ☐ Fișa mass media de evenimente.

2 AC AMAU –Concepte și principii

Acest paragraf descrie conceptele și principiile cheie din cadrul AC AMAU.⁶ Ele sunt:

- ❑ Conceptul conștientizării AMAU și cele trei componente de comunicare:
  - Educația în domeniul riscului AMAU.
  - Promovarea AMAU.
  - Informarea publică (AMAU).
- ❑ Importanța determinării obiectivelor clare ale programului de conștientizare AMAU.
- ❑ Integrarea conștientizării AMAU cu intervenții de microdezarmare.
- ❑ Realizarea a două tipuri de programe de conștientizare în AMAU: programe independente de educație în domeniul riscului AMAU și programe de conștientizare AMAU în sprijinul colectării AMAU.
- ❑ Utilizarea activităților comunitare pentru sporirea conștientizării (în special planurile de securitate a Comunității)
- ❑ Soluții de securitate și programul managerilor de responsabilitate pentru asistență.
- ❑ Integrarea conștientizării AUCM cu alte activități.
- ❑ Importanța continuării ciclului programului.

2.1 Definirea conștientizării AMAU

Conceptul cheie utilizat în AC AMAU este cel al programului de conștientizare AMAU; o intervenție programatică cu scopul de a spori conștientizarea societății în problemele AMAU și de a produce o schimbare socială pozitivă. Un program de conștientizare în AMAU poate fi definit în felul următor:

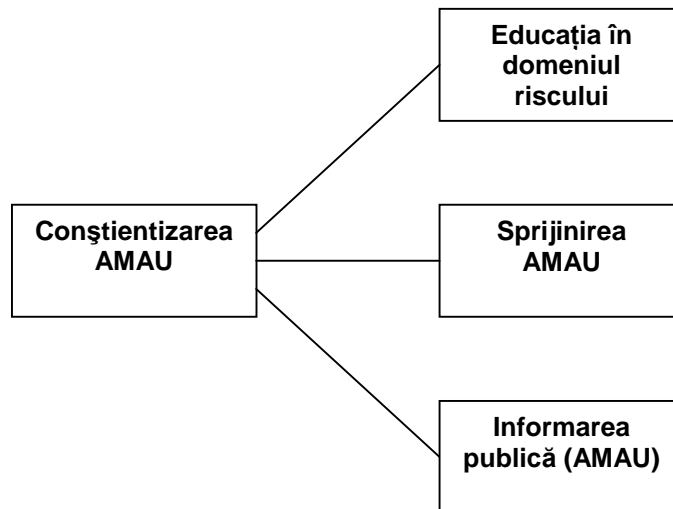
***“Un program de activități realizate în scopul de minimizare, unde e posibil și eliminarea consecințelor negative în rezultatul controlului neadecvat al AMAU prin realizarea unei combinații adecvate a educației de risc în AMAU, sprijin AMAU și campanii de informare publică ce cooperează în parteneriat cu alte programe sociale de intervenție pentru a schimba comportamentele și facilita soluții alternative pe o perioadă de lungă durată.*”**

Programele de conștientizare AMAU au 3 componente de comunicare: (1) Educația în domeniul riscului AMAU; (2) Promovarea AMAU; (3) Informarea publică (AMAU). De fapt, sunt cazuri când unele componente nu sunt incluse în program (ex. Promovarea sistemului independent în domeniul promovării AMAU și sistemul independent de educație în domeniul riscului AMAU), dar și în alte cazuri în special de intervenții importante, naționale de microdezarmare, programele de conștientizare în AUCM trebuie să utilizeze toate trei forme de comunicare.

---

⁶ Un ghid al principiilor AC AMAU poate fi găsit în RMDS 06.10 Dezvoltarea și implementarea programelor de conștientizare AMAU, <http://www.seesac.org/resources/current-engl.htm>.

Diagrama 1: Trei componente ale programelor de conștientizare AUCM

Fiecare component și obiectivul de comunicare este definit mai jos detaliat Definiții complete le găsiți în Anexa A..

2.1.1 Educația în domeniul riscului AMAU

Situația în domeniul riscului AMAU este definită în felul următor:

“Un proces ce promovează adoptarea comportamentelor de siguranță de către grupurile de risc și posesorii de AMAU prin informarea oamenilor despre pericolele și amenințările AMAU și informarea lor despre comportamente alternative și de securitate.”

Educația în domeniul riscului AMAU poate fi implementată ca o activitate **independentă** în contextele unde nu are loc o programă națională AMAU. Dacă un program național are loc mai târziu, rețelele, sistemele și metodele utilizate de programul de educație de risc poate fi adaptat cu sprijinul programului național. În unele situații (ex. Înregistrarea armelor și colectarea intervențiilor) educația în domeniul riscului AMAU trebuie utilizat ca o completare de siguranță altor forme de conștientizare comunicativă în AMAU.(Citiți secțiunea 2.5).

2.1.2 Promovarea AMAU

Promovarea AMAU⁷ poate fi definită în felul următor:

“Un proces ce pune în discuție problemele și soluțiile AMAU cu publicul general, autoritățile, mass media, guvernele, și instituțiile sale pentru a realiza schimbări la nivel instituțional și/sau individual.

⁷ Termenul "promovare" poate fi definit diferit. În acest context include metodele și mesajele necesare pentru a implica factori de decizie și campania în care programele de comunicare sunt îndreptate spre publicul general cu mesaje simple și metode diverse.

Exemple specifice include campanii pentru a scoate în evidență problemele și soluțiile AMAU în comunitățile unde nu este acordată proeminență adecvată sau comunitățile cu scopul de a încuraja oamenii să părăsească sau să înregistreze armele. În ultimele cazuri activitățile de sprijinire vor fi întreprinse pentru a încuraja intervenția de microdezarmare planificată sau continuă inițiată și administrată de structurile coordonatoare naționale. Deci, sprijinirea AMAU trebuie să promoveze măsurile de control AMAU unde ele lipsesc sau sunt percepute ca absente.⁸

2.1.3 (AUCM) Informarea publică

În scopurile AC AMAU, informarea publică (AMAU) este definită în felul următor:

“Informația care este elaborată sau publicată pentru scopul major de a informa publicul despre intervențiile AMAU, astfel beneficiind de sprijinul și acordul lor.”

Spre deosebire de acțiunile de sprijinire, acțiunile de informare publică nu sunt întreprinse pentru a convinge, ci pentru a informa. Dat fiind faptul că programele de microdezarmare pot avea diferite componente și pot fi implementate la diferite etape, conținutul componentului informării publice de conștientizare AMAU variază în timp și se încadrează în chestiuni legislative, termeni de amnistii AMAU, modalități de înregistrare AMAU, colectare și distrugere și distribuirea schemelor-stimulent în domeniu. În ambele cazuri, scopul este de a informa publicul în integritate.

Tabela de mai jos explică cele trei componente detailat.

---

⁸ Vezi ex.campaniei pentru Tratatul Internațional de comercializare a armelor, lansat în cooperare cu IANSA, Alert International și Oxfam în octombrie, 2003, <http://www.controlarms.org>

Tabela 1: Trei componente de comunicare în domeniul conștientizării AMAU descrise detaliat

	EDUCAȚIA DE RISC (AMAU)	SPRIJINIREA (AMAU)	INFORMAREA PUBLICĂ (AMAU)
AMAU obiective de comunicare	<p>Sporirea conștientizării, informarea și realizarea oamenilor de pericolele și amenințările AMAU.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De a schimba atitudinile și comportamentele indivizilor și/sau comunitățile afectate de utilizarea AMAU • De a informa oamenii despre măsurile de siguranță în cazuri de colectare a armelor/activități de amnistie 	<p>Dea beneficia de sprijin public, recomandări sau publicitate pozitivă despre problemele și soluțiile AMAU și de a introduce schimbări:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La nivel instituțional (ex. politic, juridic) și; • La nivele individuale (ex. De a încuraja oamenii să abandoneze armele ca parte a programelor de colectare a AUCM). 	<p>Asigurarea cu informație sigură, clară și oportună despre natura intervenției AMAU</p>
Grupurile-cheie	<p>Comunitățile afectate (ex. copiii, susținătorii de arme, rudele lor).</p>	<p>Publicul general, autoritățile, mass media, guvernele, donatorii etc.</p> <p>Deținătorii de arme, agenții de colectare, grupurile-cheie în domeniu după context (ex. copii, femei), oameni influenți în comunitate.</p>	<p>Comunitatea în integritate</p>
Timpul cadru	<p>Perioadă de lungă durată</p>	<p>Depinde de context și de programele de colectare a armelor :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Schimbări instituționale (de lungă durată) • Schimbări individuale de lungă durată și de scurtă durată (ex. abandonarea armelor ca parte a programelor de amnistie) 	<p>În prioritate pentru intervenție și în timpul ei</p>

	EDUCAȚIA DE RISC (AMAU)	SPRIJINIREA (AMAU)	INFORMAREA PUBLICĂ (AMAU)
Metode	Accentuare specială a activităților bazate pe comunitate pentru a ajuta comunitățile să soluționeze problemele cu care se confruntă (ex. planuri de siguranță a comunității), și pot fi utilizate metode –stil de informare publică.	Oricare ce depinde de strategie	Oricare, prin intermediul audienței-cheie ce favorizează utilizarea mass media, în special acei cu potențial pentru acoperire mass media și consecvența de distribuire.
Exemple de activități	Plan de siguranță al Comunității cu diferite activități pentru diferite grupuri (ex. discuții în grup, copil-copil, comunitatea teatrală, jocul pe roluri, instruirea profesorului) Distribuirea cardurilor de siguranță agenților de colectare a armelor și publicul general	<ul style="list-style-type: none"> • Comisia națională • Inițiative regionale (ex. conferințe, seminare) • Grupuri de discuție, programe radio și TV, interviuri • Articole în ziar • Marșuri publice • Lecții publice • Dovezi ale victimelor • Mesaje distribuite de lideri influenți 	<ul style="list-style-type: none"> • Distribuirea prospectelor de informare publică prin intermediul sistemului poștal • Anunțuri ale serviciului public la TV și radio • Distribuirea documentelor de procedură de operare standard pentru colectarea și informarea agenților despre termenii amnistiei și comportamentul lor necesar

2.2 Determinarea obiectivelor programului de conștientizare a AMAU ⁹

În timp ce scopul general al strategiei de conștientizarea a AMAU trebuie cu exactitate descris, *de a consolida securitatea în comunitate*, obiective operaționale mai clare sunt necesare pentru a formula un program eficient. Orice program de conștientizare AMAU, fie sistemul independent de educație în domeniul riscului sau conștientizarea pentru promovarea altor intervenții AMAU va avea unele din obiectivele de mai jos:

2.2.1 Obiective în contextul cunoștințelor

- Conștientizarea sporită a problemei AMAU.
- Conștientizarea sporită a necesității pentru comportamente de securitate.

⁹ Programul de conștientizare AMAU trebuie să sprijine obiectivele operaționale a întregii intervenții. Detali și exemplul de obiective operaționale naționale AMAU le găsiți în RMDS 01.10.

- ❑ Conștientizare sporită a cele mai bune experiențe în cadrul comportamentelor de securitate.

2.2.2 Obiective în contextul atitudinii

- ❑ O convingere sporită în legătura dintre disponibilitatea AMAU și volumul violenței în societate.
- ❑ O convingere sporită că se poate de făcut ceva de către comunitate în problema AMAU.
- ❑ O dorință sporită de a interoga hegemonia culturii armelor.
- ❑ Un sens sporit al comunității de posesiune a problemelor AMAU și armelor însuși (ex. ca necesitate indispensabilă pentru un program prosper de schimb al armelor pentru dezvoltare)

2.2.3 Obiective comportamentale

- ❑ Acceptarea sporită de comportamente de siguranță.
- ❑ O reducere în transferul și comerțul ilicit de AMAU pe piața neagră.
- ❑ Cazuri sporite de recuperare sigură a AMAU furate din comunitate.
- ❑ Participarea sporită în înregistrarea schemelor AMAU.
- ❑ Participarea sporită în colectarea schemelor AMAU.

2.2.4 Politica instituțională și obiectivele în contextul experienței

- ❑ Acceptarea politicilor și practicilor ce promovează alternative pentru violența culturii de către autoritățile naționale și locale.
- ❑ Introducerea și implementarea schemelor de înregistrare a AMAU.
- ❑ Introducerea și implementarea schemelor de colectare a armelor.
- ❑ Dezvoltarea normelor în lupta împotriva utilizării și achiziționării ilegale a AMAU de către autoritățile locale și naționale.

Obiectivele menționate mai sus pot fi dezvoltate ca parte a unei strategii de program integre, la rândul sau ce reiese din analiza informației colectate (Vezi paragrafele 3 și 4).

2.3 Integrarea conștientizării AMAU cu intervenții de microdezarmare

Inițiativele de dezarmare AMAU se referă la astfel de inițiative de microdezarmare-de a le distinge de eforturile de a reduce numărul de arme majore convenționale. În Europa de Sud Est, inițiativele naționale de microdezarmare au fost realizate în Albania, Bosnia și Herțegovina, Croația, entitatea Cosovo, Macedonia, Muntenegru și Serbia. Micro-dezarmarea poate fi definită în felul următor:

“Monitorizarea, colectarea, controlul și evacuarea finală a armelor mici, muniții și explozibile, și armamente de calibrul a combatanților și a populației civile. Ea include dezvoltarea programelor de administrare a armelor.”

Oriunde o inițiativă națională de microdezarmare există sau e planificată, strategiile programului de conștientizarea AMAU trebuie inițiate cu scopul de a le sprijini și de a beneficia de oportunitățile oferite. În unele cazuri componentul de conștientizarea a AMAU a inițiativei naționale de microdezarmare va fi unica de acest tip la nivel național. În rest agențiile (ex. organizații neguvernamentale, ministere guvernamentale, UNICEF) trebuie deja să fie implicate în activități de conștientizare AMAU fie de tipul Educație de risc sau de promovare.

Par. 1: Conștientizarea AMAU în Albania, 1999

În Albania, programul de colectare a AMAU a fost sprijinit de către conștientizarea națională și internațională în problema AMAU. Mass media internațională (BBC, CBS etc.) au difuzat programe în această problemă la nivel național, spoturi TV au fost difuzate, au fost organizate seminare și conferințe pentru a sensibiliza comunitățile în această problemă. Mesajul de bază comunicat a fost despre amnistia pentru oamenii ce au abandonat armele în acea perioadă. Programul de conștientizarea AMAU implică în prezent elevii prin intermediul competițiilor, lecțiilor de securitate, dezbateri între studenți, etc. Scopul este de a lucra cu copiii pentru a influența părinții să abandoneze armele.. Proiecte de dezvoltare în contextul schimbului de arme au fost de asemenea implementate pentru a încuraja comunitățile să abandoneze AMAU lor.

Este obligatoriu ca personalul programului de conștientizare a AMAU să identifice inițiative planificate în dezvoltare în domeniul lor de activitate Această responsabilitate este necesară pentru toți participanții, fie ei lucrează individual sau în parteneriat cu alții (ex. Autoritățile naționale AMAU). Acolo unde programele de conștientizare AMAU nu au sprijinit în trecut pe deplin eforturile de dezarmare, un plan de lucru integral trebuie inițiat de către agențiile în domeniu, astfel ca programul impactului să fie maximalizat prin coordonare. Programele existente trebuie să replanifice strategia lor luând în considerație intervențiile naționale (ex. colectarea și înregistrarea armelor), în timp ce planificatorii de programe naționale de conștientizare în AMAU trebuie să încerce să învețe lecțiile programului existent și să evite dublarea. O schimbare de strategie include schimbările obiectivelor, metodelor și mesajelor. De exemplu un program de conștientizare a AMAU ce a fost în proces de dezvoltare, în acest caz va adăuga în listă obiectivele de a *încuraja participarea comunității în activitățile de colectare a armelor*.

Par. 2: Revizuirea strategiei programului de a considera condițiile ce se schimbă

Dat fiind faptul că intervențiile AMAU sunt evidente pentru un număr de factori de la etape de finanțare, vreme și situația de securitate, managerii de programe trebuie să monitorizeze condițiile schimbătoare și să varieze planurile și obiectivele adecvat. În cazul în care planurile programului general de intervenție AMAU (ex. dat fiind un cadru de securitate deteriorat), obiectivele și planurile programului de conștientizare AMAU trebuie să varieze corespunzător.

Obiectivele programelor de conștientizare AMAU sunt în relație strânsă cu cele de intervenții naționale de microdezarmare.¹⁰ Obiectivele operaționale a unei intervenții de microdezarmare sunt inițiate în timpul etapei de planificare a programului și include următoarele:

- ❑ O reducere a numărului de AMAU disponibile pentru criminali.
- ❑ O reducere a numărului de accidente, arme și muniții.
- ❑ Necesitatea de a realiza o conectare publică dintre disponibilitatea AMAU și volumul violenței în societate.

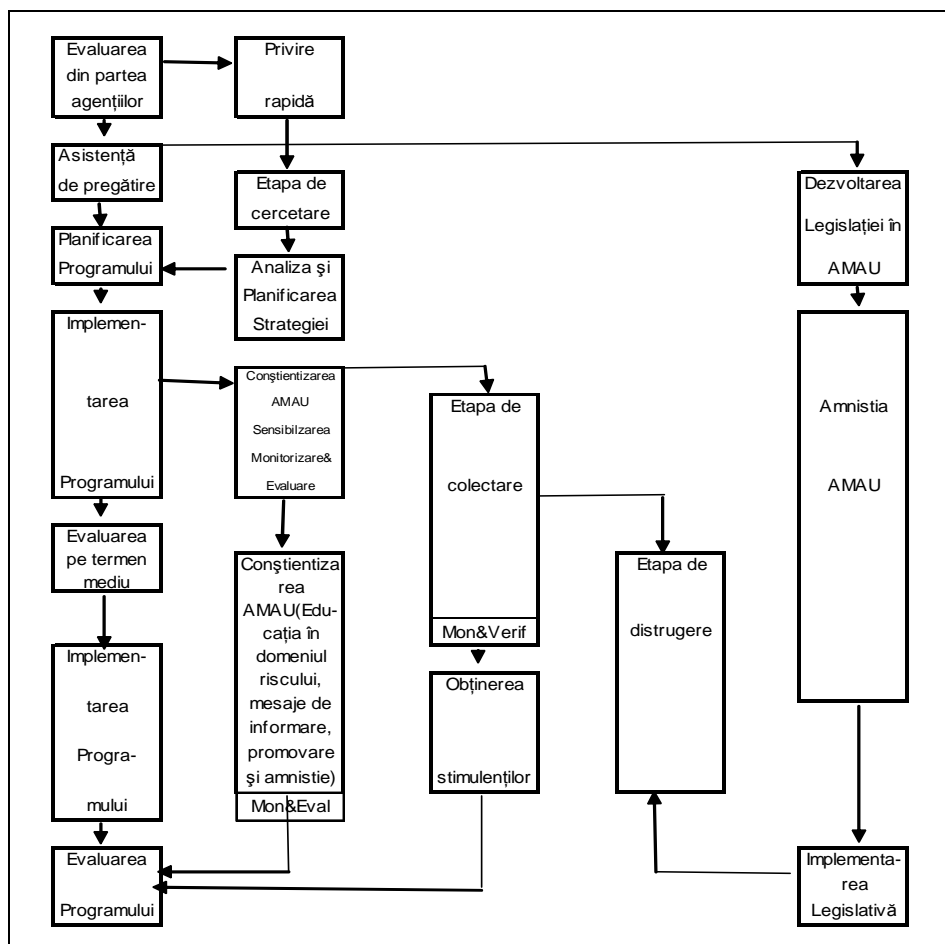
¹⁰Pentru mai multă informație în contextul obiectivelor operaționale, citiți Ghidul de standarde regionale de microdezarmare și măsurile de control AMAU (RMDS 01.10)', ce exprimă teoria de control a AMAU ce include scopul, obiectivele operaționale, principiile și tipurile de programe de microdezarmare - http://www.seesac.org/resources/current_eng.htm.

- ❑ Necesitatea de a dezvolta conștientizarea populației asupra problemei și solidarității comunității.
- ❑ Reducerea și distrugerea transferului, comerțului ilicit de AMAU pe piața neagră.
- ❑ Controlul armelor legale prin intermediul legislației naționale și înregistrării.
- ❑ Recuperarea sigură a AMAU furate din comunitate.
- ❑ Reducerea vizibilității deschise a armelor în comunitate și interpretarea culturii armelor.
- ❑ Dezvoltarea normelor în lupta împotriva utilizării ilegale sau achiziționării AMAU;
- ❑ Utilizarea microdezarmării ca cadru de lansare pentru dezvoltare durabilă și de formare a capacităților ulterioare.

În multe cazuri o programă de microdezarmare are mai multe obiective (multe din cele menționate mai sus sunt compatibile). În acest caz Autoritatea Națională AMAU (structura organizatorică ce conduce programul național-vedeți glosarul) trebuie să dea prioritate obiectivelor programului.

Evoluarea logică pentru un program național de microdezarmare este stabilit în următoarea diagramă. Evoluarea logică pentru un program național de microdezarmare arată corespunderea părților tipice în integritate și rolul programelor de conștientizare AMAU.

Diagrama 2: Procesul de evoluare a intervenției AMAU

2.3.1 Sistem independent de educație în domeniul riscului în raport cu programele de conștientizare AMAU în sprijinul colectării AMAU

Numărul de obiective de conștientizare în AMAU menționate mai sus în par.2.2 ne indică faptul că diferite tipuri de programe de conștientizare în AMAU trebuie întreprinse. În societățile unde problema AMAU are un profil de calitate joasă nu pe bună dreptate, campaniile de sprijinire a sistemului independent AMAU vor aborda problema cu publicul și autoritățile. În diferite circumstanțe, va fi adecvat de a realiza programe Sistemul independent de educație în domeniul riscului AMAU cu scopul de a promova comportament de siguranță în grupurile de risc. În fine, când conștientizarea AMAU este realizată în contextul programului de microdezarmare, varietatea obiectivelor de microdezarmare stabilite în par.2.3 creează posibilități pentru sprijinirea oricărui program de conștientizare AMAU.

Dat fiind resursele alternative existente pentru cei ce întreprind acțiuni pentru sprijinirea sistemului independent AMAU¹¹ și în scopul de a continua necesitatea pentru educația de risc și microdezarmare eficientă în Europa de Sud Est contemporană, AC AMAU se bazează pe 2 tipuri de programe de conștientizare a AMAU: sistem independent de educație în domeniul riscului AMAU și conștientizarea AMAU în sprijinul microdezarmării (în special, etapa de colectare a AMAU). Tabela de mai jos explică aceste 2 tipuri de programe detaliat.

Tabela 2: Sistem independent de educație în domeniul riscului AMAU în raport cu conștientizarea AUCM în sprijinul microdezarmării

	ACTIVITĂȚI DE CONȘTIENTIZARE AUCM ÎN SPRIJINUL MICRODEZARMĂRII	ACTIVITĂȚI DE CONȘTIENTIZARE AMAU CA ACTIVITĂȚI INDEPENDENTE
Perioada cadru	<ul style="list-style-type: none"> • Variaza în dependență de timpul cadru al programului de dezarmare-deseori poate fi de lungă durată • În caz de conștientizare AMAU ca mijloc de sprijinire a intervențiilor de colectare a AMAU, o sensibilizare¹² de 2-3 luni este necesară înainte de colectare.4-6 luni minimum perioadă recomandată pentru acompanierea amnistiei 	<ul style="list-style-type: none"> • Stabilite pe baza unei perioade de lungă durată

¹¹ Vezi Acțiune împotriva armelor mici, o resursă și ghid de instruire, de Jim Coe și Henz Smith (ISBN 085598497x), publicată de International Alert, Oxfam GB și Saferworld (inclus un CD-ROM SAMAU) și alte resurse asigurate de IANSA, inclusiv Vieți primejdioase, cazul controlului riguros de arme internaționale, disponibil pe : www.iansa.org.

¹² Componentul programului de conștientizare în domeniul AMAU ce are loc în prioritate în cadrul declanșării unei amnistii de arme sau campanii de înregistrare se referă la etapa de sensibilizare.

	ACTIVITĂȚI DE CONȘTIENȚIZARE AUCM ÎN SPRIJINUL MICRODEZARMĂRII	ACTIVITĂȚI DE CONȘTIENȚIZARE AMAU CA ACTIVITĂȚI INDEPENDENTE
Mesaje	<ul style="list-style-type: none"> • Educația de risc (ex. măsuri de siguranță întreprinse la abandonarea armelor) • Sprijinirea (problemelor și soluțiilor, ex. încurajarea oamenilor să abandoneze armele) • Informația publică (intervenția de microdezarmare) 	<ul style="list-style-type: none"> • Educația de risc (în contextual pericolelor și amenințărilor armelor și comportament de siguranță), și/sau; • Sprijin (în probleme și soluții)
Metode	<ul style="list-style-type: none"> • O varietate de activități bazate pe comunitate sprijinite de informația publică • Educația de risc asigurată prin intermediul combinării metodelor bazate pe comunitate și informarea publică • Sistemul independent de informare publică numai în situație excepțională 	<ul style="list-style-type: none"> • Activități comunitare sprijinite de informarea publică
Grupurile-cheie	<ul style="list-style-type: none"> • Sunt determinate de analiza informației colectate (vezi par.3) și include: deținătorii de arme, rudele lor, autoritățile, ONG-uri locale, poliția 	<ul style="list-style-type: none"> • Variaza în dependență de programul strategiei și obiective • În cazuri de acțiuni de sprijin cu scopul de a spori profilul soluțiilor AUCM, grupurile cheie trebuie să includă mass media, autoritățile etc. • În cazul în care este întreprins educație de risc stand alone, grupurile supuse riscului se vor baza pe informația colectată (cap 3), ex. deținători de arme, copii, băieți adolescenți

	ACTIVITĂȚI DE CONȘTIENȚIZARE AUCM ÎN SPRIJINUL MICRODEZARMĂRII	ACTIVITĂȚI DE CONȘTIENȚIZARE AMAU CA ACTIVITĂȚI INDEPENDENTE
Soluții	<ul style="list-style-type: none"> • Întrebări de integrare și planificare națională 	<p>Educația de risc AMAU poate fi utilizată pentru a reduce comportamentele cu risc sporit și de asemenea:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Un mijloc de sprijinire ale autorităților pentru proiectele ulterioare de dezarmare • O etapă pregătitoare pentru campaniile potențiale de dezarmare <p>Promovarea AMAU poate fi realizată ca o activitate independentă pentru a aborda problemele AMAU în contextele unde nu este planificată intervenția de micro-dezarmare și nu au loc acțiuni de educație în domeniul riscului AMAU</p>

În cazul în care programele de conștientizare AMAU au scopul de a sprijini intervențiile de colectare AMAU, obiectivele de comunicare pentru fiecare component de conștientizare AMAU variază în dependență de:

- Comunicarea educației de risc nu are numai scopul de a spori conștientizarea pericolelor și amenințărilor AMAU, ci și de a asigura că procesul de colectare este o acțiune cu risc redus.
- Sprijinirea comunicării este inițiată pentru a încuraja abandonarea AMAU.
- Comunicarea informației publice asigură publicul cu informație clară și oportună în contextul termenilor exacti de amnistie a armelor, în special:
  - Date de amnistie a AMAU.
  - Metode și operativitatea colectării (ex. vizite active ale unităților de colectare în localitățile stabilite, sau încrederea că publicul va vizita locurile de colectare stabilite).
  - Organizațiile implicate (ex. poliția, organizații internaționale, ONG-uri).
- Aspecte juridice (ce poate și ce nu poate fi abandonat; opțiuni de înregistrare; penalități).
  - Detalii cu privire la componentul stimulator asociat cu colectarea.

În cazul sistemului independent de educație în domeniul riscului AMAU, obiectivul de comunicare este cel menționat mai sus.

Par. 3: 'Kruno Kuna' –un program stand-alone a situației în doemniul riscului AMAU în Croația

În Croația, campionul în sporturile naționale de împușcare Dubravko Gvozdanovic a implementat un program independent de educație în domeniul riscului AMAU pe o perioadă de câțiva ani în cluburi de artilerie (instruirea adulților siguranța armelor) și în școli. Evenimentul-cheie al programului pentru copii este banda de desene 'Kruno Kuna' în care un băiat tânăr termină cu succes un curs de educație în domeniul riscului AMAU la școală și apoi interzice surorii lui mai mici să se joace cu armele. Mesajele de bază în Kruno Kuna pentru copiii ce utilizează AMAU sunt:

- Stop!
- Nu atinge
- Pleacă
- Spune-i unui adult

Aceste mesaje simple sunt incluse în materiale suplimentare, postere, cărți cu istorioare ilustrate, maiouri, cărți colorate, scrisori cu informație pentru părinți. Materialele sunt utilizate în timpul lecțiilor și exercițiilor în clasă după ce copii sunt testați în cunoștințele despre comportamente de siguranță a AMAU și li se dăruie tricouri. În 2003, 700 copii a finisat acest curs.

Sursa: interviu cu Dubravko Gvozdanovic, președinte al Clubului practic de împușcare Delta.

2.3.2 Legătura cu legislația AMAU și colectarea activităților de distrugere

După cum ne arată Diagrama 2, o intervenție de mcodezarmare are componente și etape distincte. Etapa de colectare a informației a oricărei intervenții AMAU este în fiecare caz o parte integră a efortului de conștientizare AMAU (vedeți secț.3), celelalte componente sunt legislația, colectarea și distrugerea componentelor. În fiecare caz vor exista evenimente demne de menționat pe care specialiștii în domeniul conștientizării AMAU trebuie să le integreze în eforturile lor de comunicare, de exemplu:

Colectarea AMAU.

- Pregătiri pentru colectarea AMAU (ex. infrastructura, rute, date) și alte scheme stimulante (ex. instituirea unei competiții excitante de schimb al armelor).
- Colectarea și stocarea temporară curentă a AMAU.
- Transportul ulterior pentru securizarea terenurilor.
- Distribuirea motivelor.
- Distrugerea AMAU.
  - Distrugerea fizică a surplusului de arme, muniții și explozibile sau colectate
- Legislația AMAU
  - Dezvoltarea legislației (planificare și adoptarea de către parlament).
  - Amnistia (declarația amnistiei, date de început și sfârșit).
  - Reinstituirea legii și implementarea măsurilor noi (ex. cercetări, arestări și persecutarea criminalilor).

Evenimentele menționate mai sus sunt demne de remarcat sau sunt activități ce asigură personalul programului cu conștientizarea AMAU cu materiale-surse gratis disponibile. Ele sunt

de o folosință specială pentru formatele mass media, ex. știri TV și de asemenea asigură imagini și statistică ce pot fi utilizate în fișe mass media, comunicate de presă, prospecte etc.:

- a) O șansă de informare publică (o ocazie în care publicul este informat în domeniul progresului colectării armelor, timpul rămas și perioada de abandonare etc.);
- c) De a atrage atenția publicului despre necesitatea de a abandona/colecta și distruge arme, astfel promovând obiectivele educației de risc și Sprijinire;
- d) De a demonstra, (în special prin implicarea societății civile în rol de monitorizare), ¹³ că legislația, colectarea și distrugerea proceselor sunt transparente și sigure, astfel sporind confidența și interesul ;
- e) De a demonstra comunităților participante și indivizilor să nu aibă frică de a participa în planuri de micro dezarmare (ex. persecutarea sau intimidarea în rezultatul abandonării armelor) și chiar au experimentat beneficiile; și
- f) de a oferi o ocazie altor activități de conștientizare a AMAU, cum ar fi discuțiile publice.

Par. 4: Lipsa de transparență în contextul distrugerii AUCM

Transparența și claritatea comunităților sunt vitale pentru implementarea eficientă a programelor AMAU. Stabilirea încrederii între oameni este importantă în implementarea proiectului pilot de dezvoltarea a schimbului de arme dina anul 1998 în Gramsh, Albania. Deși proiectul a fost unul de succes, lipsa de transparență cu privire la distrugerea armelor a creat probleme. Deși Guvernul Albaniei a promis inițial să distrugă armele colectate, acest fapt nu a avut loc. Mulți comentatori cred că această lipsă de oportunitate a împiedicat colectarea ulterioară a AMAU.

Sursă: Interviu cu personalul PNUD implicat în proiectul-pilot din Gramsh.

Interpretarea mass media a fiecărui component al programului a fost utilă în programele anterioare. Dat fiind impactul vizual și cu caracter nou a colectării și distrugerii curente a AMAU, interpretarea acestor evenimente tinde să aibă un impact imediat cu publicul general. Acest fapt este important pe jumătate prin colectarea programelor când publicul poate fi asigurat că vor avea loc acțiuni promise și cei care participă, beneficiază. Lungimea armelor la televizor ce vor fi distruse, și interviuri cu indivizii care au abandonat armele și sunt gata să activeze ca membri pentru colectare, sunt binevenite. În cazul intervențiilor AMAU ce sunt legate în special de acțiuni de stimulare (Schimb de arme pentru dezvoltare, arme în competiții pentru dezvoltare, arme în schimb pentru stimulente, interpretarea mass media a competiției și/sau procesul de premiere va fi de asemenea un mijloc important pentru a convinge publicul că procesul a fost rezonabil, oportun și în conformitate cu planul.¹⁴

2.4 Activități comunitare

Pentru specificare, majoritatea proiectelor de conștientizare AMAU întreprinse în Europa de Sud Est au fost realizate cu sprijinul schemelor naționale și sub-naționale de microdezarmare. Ele se bazează pe utilizarea metodelor –stil de informare publică (postere, spoturi TV, prospecte) în eforturile lor de a spori ratele de abandonare. Din păcate, din momentul ce aceste programe au fost rareori estimate sistematic, nu este posibil de determinat succesul eficienței acestor metode. În timp ce acest principiu a fost unul de succes în țări dezvoltate și stabile, cum ar fi

¹³ În conformitate cu RMDS 05.10 and 05.20, transparența trebuie să fie un principiu-cheie a programelor de colectare și distrugere a AMAU .

¹⁴ Vedeți nota de referință 14.

Australia și Statele Unite, AC AMAU recomandă ferm utilizarea activităților comunitare în timpul acțiunilor conștientizării AMAU în Europa de Sud est pentru următoarele motive:

- a) experiența de mulți ani acumulată de specialiștii în domeniul educației de risc a minei, ce lucrează în culturi diferite și localități arată că schimbarea de comportament este deseori realizată de numai tehnicile de informare publică (postere publicate și oferirea prospectelor) sau chiar prin prezentarea directă a lecțiilor. În schimb, implicarea comunității este baza de a schimba cunoștințele, atitudinile și comportamentele indivizilor și comunităților în direcție pozitivă;
- g) în condiții nesigure, de post-conflict sau afectate de crime, participarea considerabilă a comunității este necesară pentru a schimba comportamentele create și cauzate de aceste condiții. Acest fapt are loc din cauza că publicul nu are încredere în instituțiile de stat și mass media sau frica îndelungată a conflictului apărut încă mai persistă, dar nu contează cauza, programele de conștientizare a AMAU ce se confruntă cu aceste condiții trebuie să depună eforturi mari pentru a anexa comunicări mass media/ guvern cu activități bazate pe comunitate;
- h) Prezența ordinară a explozibilelor și armelor de tip militar în comunități necesită un element evident de educație de risc în AMAU în fiecare program de conștientizare AMAU. În calitate de comunicare de schimbare a comportamentului cu scopul de a promova adoptarea unor comportamente mai sigure, educația de risc AMAU necesită un grad sporit de comunicare interactivă bazată pe comunitate pentru a atinge acest scop.

2.4.1 Planul comunitar de Securitate

Forma de bază a activității bazate pe comunitate recomandate de AC AMAU este planul comunitar de securitate.¹⁵ Planul comunitar de securitate este o metodă cu scopul de a plasa necesitățile și prioritățile comunităților afectate în centrul planificării, implementării și monitorizării controlului AMAU. Este un mijloc de participare cu scopul de a:

- b) de a ajuta personalul personalului în sarcina dificilă de colectare a informației în domeniul AMAU la nivel de comunitate;
- c) sursă de examinare locală ce poate fi utilizată pentru a ameliora analizarea informației colectate;
- d) de a implica comunitățile însuși în decizii despre măsurile de control a AMAU;

Modelul planului comunitar de securitate este bazat pe schimb de informație dintre personalul programului și comunitatea, și comunitatea însuși. În acest fel este un mijloc de colectare a informației ce ajută personalul programului în chestiunea majoră de conștientizare a modelelor de comportament în comunitățile afectate și efectele proliferării/abuzului AMAU la nivel local. Implicarea comunității apoi ajută la dezvăluirea comportamentului oamenilor (ex. funcțiile speciale ale armelor în comunitate, factori economici, probleme de securitate, presiune socială, tradiții, etc.) Comunitățile pot fi ulterior implicate în procesul de luare de decizii cu privire la

---

¹⁵ Conceptul este adaptat de la cel de 'Plan de securitate al satului' ce se găsește în Conștientizarea Minei, un exemplu de acest fel poate fi găsit la <http://www.icrc.org/Web/Eng/siteeng0.nsf/iwpList543/5132954BCB164C14C1256B66005E7F86>. Deși metodele utilizate în conștientizarea minei și AMAU vor fi similare, un plan comunitar de securitate ce are scopul de a ameliora problema în domeniul AMAU va fi diferit de cel cu scopul de a ameliora problemele minelor de câmp în parte, fiindcă AMAU își asumă roluri și funcții sociale diferite de cele de minele de câmp.

măsurile de control a AMAU în comunitățile lor (ex. participarea pentru schimb de arme pentru dezvoltare sau regiuni fără arme). În acest sens, măsuri de control AMAU devin inclusive, comunitatea asigură implicarea maximă a tuturor părților comunității. De astă dată când amenințarea în domeniul AMAU poate fi înlăturată, comunitățile sunt de asemenea implicate în dezvoltarea strategiilor specifice temporare ce promovează schimbarea comportamentală și comunitară. Planul comunitar de securitate este descris detaliat în secț.7.1.

2.5 Măsurile de securitate și responsabilitate pentru asistență

În cadrul preluării activităților de conștientizare în domeniul AMAU, managerii de program precum și colaboratorii din teren își asumă responsabilitatea de a asista grupurile-țintă, personalul din cadrul programului (vezi secțiunea 3.6.7) precum și de beneficiarii prevăzuți de program. Programele trebuie efectuate în așa fel încât să promoveze comportamente de siguranță și să minimalizeze riscurile ce ar apărea la un moment dat. În ceea ce privește cele două scenarii examinate în detalii în cadrul SASP, responsabilitățile pentru asistență pot fi sumate în felul următor:

- **Sistemul independent de educație în domeniul riscului:** Responsabilitatea pentru asistență constă în elaborarea curriculum-urilor de Educație în domeniul riscului în domeniul AMAU care ar fi menite să informeze corect oamenii despre pericolele cunoscute, asociate cu AMAU, precum și cu comportamentele care ar fi menite să reducă riscurile din acest domeniu (comportamente pentru siguranță în domeniul AMAU). De asemenea responsabilitatea pentru asistență constă în implementarea sigură și eficientă a programului de conștientizare. Informația în baza căreia se elaborează curriculum-urile va reieși în parte din cadrul practicilor de stocare și manevrare a AMAU, care sunt universal valide,¹⁶ (de exemplu în case nu se păstrează niciodată armele încărcate), de asemenea informația se va baza pe informația ce provine din țara și comunitatea cercetată în problema accidentelor ce implică AMAU (vezi de asemenea secțiune 3)¹⁷
- **Conștientizarea în domeniul AMAU ca suport pentru procesul de micro dezarmare** Responsabilitatea pentru asistență constă în promovarea comportamentelor eficiente înaintea precum și în procesul implementării programelor menite să minimalizeze riscul accidentelor în cadrul grupurilor pe cale de a utiliza arme, muniții și obiecte explozive, sau ar putea suferi de pe urma efectelor utilizării incorecte a armelor.

Colectarea AMAU de la populația civilă este în mod firesc o acțiune riscantă. De menționat că programele de colectare a AMAU au fost promovate în multe țări, și au fost înregistrate un număr mare de accidente semnificative și ne necesare atât în rândul populației cât și în rândul agenților cu misiuni de colectare. De fapt foarte au fost înregistrat e foarte puține cazuri de proceduri de colectare a AMAU în lume fără accidente care au avut loc la un anumit moment. În fiecare caz în parte accidentele au avut loc din motivul utilizării incorecte a armelor, munițiilor sau obiectelor explozive care s-a presupus că „erau în siguranță pentru a fi mutate” sau din cauza mutării unor obiecte periculoase.

---

¹⁶ Cu toate că există un set de bază în problema deținerii AMAU precum și referitor la comportamentele de stocare care ar trebui adoptate neținând cont de locație sau cultură (ca în exemplul de mai sus, totuși grupurile cheie contextul local precum și cultura vor determina forma exactă de mesaje utilizate pentru a transmite informația despre comportamentul de bază. Totuși educația contra riscului în domeniul AMAU implică mai mult decât promovarea mesajelor de deținere și stocare a AMAU după cum a fost explicat mai sus.

¹⁷ De referit la secțiunea 5.1 despre educație în domeniul riscului cauzat de AMAU.

Șansele de apariție a unor asemenea accidente trebuie minimalizate prin intermediul transmiterii unor mesaje referitoare la procedurile de utilizare sau non-utilizarea imaginilor ce prezintă sau pot încuraja comportamente periculoase în materialele de conștientizare.¹⁸

Boxa 5: Educația pentru risc în cadrul procedurilor de colectare a AMAU. Două abordări.

Cu excepția procedurilor de colectare a AMAU din Albania în anul 1999-2002 și în Kosovo în 2003, nici o procedură de colectare a AMAU în lume nu a fost desfășurată fără accidente în rândul civililor. În Bosnia și Herțegovina, în 2003, a fost omorât un om iar alt om a fost rănit în procesul de returnare a armamentului neexplodat SFOR-ului. Explozia a avut loc la poarta SFOR-ului în timp ce cei doi oameni cărau cutia ce conținea piesele de armament neexplodat. Posibilitatea ca populația va muta munițiile sau explozivele în timpul procedurilor de amnistie în problema armamentului este deci o problemă cheie. Este deci la discreția PM cum fiecare să-și îndeplinească îndatoririle în problema asistenței, dar până la momentul de față în cadrul SEE au fost utilizate cel puțin două abordări diferite. Pe parcursul colectării administrate în cadrul KFOR în Kosovo, populația a fost informată prin intermediul posterelor și PSA precum că mutarea obiectelor explozive este interzisă în mod extrem. În acest caz, populația a avut la dispoziție o linie fierbinte pentru a avea posibilitatea de a raporta despre cazuri mai sus menționate. Cu toate că această metodă are avantajul de a minimaliza șansele ca obiectele instabile să fie mutate, ea de asemenea compromite anonimatul proprietarilor de armament și de asemenea prin această metodă s-ar putea obține o micșorare în rata de deținere a armamentului. Prin cele menționate SEESAC sugerează o alternativă și anume, distribuirea „Cardurilor de siguranță” populației civile care ar informa publicul în problema dată dar neinterzicându-le să mute obiectele suspecte.

Cu toate că există un set de bază în problema deținerii AMAU precum și referitor la comportamentele de stocare care ar trebui adoptate neținând cont de locație sau cultură (ca în exemplul de mai sus, totuși grupurile cheie contextul local precum și cultura vor determina forma exactă de mesaje utilizate pentru a transmite informația despre comportamentul de bază. Totuși educația contra riscului în domeniul AMAU implică mai mult decât promovarea mesajelor de deținere și stocare a AMAU după cum a fost explicat mai sus.

- ❑ Deținerea armamentului de către copii
- ❑ Stocarea AMAU de către adulți în schimbul predării lor în cadrul punctelor de colectare autorizată
- ❑ Abilitățile de deținere nesigură în rândurile agenților de colectare (de exemplu, în cazul în care obiectele sunt lăsate nesupravegiate, sau țeava armei este îndreptată asupra oamenilor)
- ❑ Stocuri de obiecte explozive muniții pierdute sau amestecate, adunate la un loc
- ❑ Scene în care spectatorul vede țeava armei îndreptată asupra lui.
- ❑ Puncte de colectare care sunt nesupravegiate și care se află în apropierea blocurilor de locuit, sau puncte unde oamenii sunt adunați în jurul obiectelor colectate.
- ❑ Fumatul în preajma obiectelor explozive.

¹⁸ Referire la Cardurile de siguranță SEESAC despre SASP SD-ROM în problema procedurilor de utilizare cu risc redus.

2.5.1 Lichidarea conflictului Sistemului de educație în domeniul riscului provocat de AMAU și promovarea AMAU

Este cunoscut că Programele de educație în domeniul riscului în domeniul AMAU, dacă nu sunt conturate bine, pot avea ca rezultat o dorință mai puțin conturată din partea populației de a preda armele în procesul de amnistie a armelor. Și aceasta s-ar putea întâmpla din cauză că educația în domeniul riscului pe care ei au primit-o poate da rezultate doar în cazul în care este vorba despre deținerea în siguranță a armamentului dar nu și în cazul în care ei ar trebui să predea armamentul la punctele de colectare, pentru că acestor persoane le-ar fi foarte frică. Acest fapt ar putea în mod normal submina o încercare de micro-dezarmare, unde au fost stabilite niște scopuri pentru a fi îndeplinite în cadrul obiectivelor acestui program (de exemplu, colectarea sau înregistrarea AMAU). În țările unde se înregistrează un nivel înalt de proliferare a AMAU, trebuie de luptat pentru a obține o balanță pentru a reduce accidentele zilnice, dar procesul de micro-dezarmare rămâne a fi posibil. Pentru a soluționa această dicotomie, în cadrul tuturor programelor de educație în domeniul riscului în domeniul AMAU care au ca țintă adulții trebuie să evidențieze următoarele momente când promovează în cadrul grupurilor-țintă deținerea și stocarea AMAU.

- a) Obiectele explozive, armele ilegale sau/și militare precum și munițiile în realitate niciodată nu sunt în siguranță. munițiile și explozivele sunt în mod firesc instabile și deci sunt ușor de furat sau utilizat incorect. Condițiile proaste de stocare a obiectelor menționate mărește gradul lor de instabilitate în timp. Inflamarea/aprinderea/lor sau explodarea este un lucru neașteptat din comun. Armele deținute ilegal sunt cea mai frecventă cauză de cauzare a rănilor la copii, și deoarece ele nu sunt ținute sub control și deci pot fi ușor furate și greu de depistat, ele devin niște mecanisme principale de comiterea a actelor de crimă cu utilizare a armelor precum și a actelor de terorism.
- b) Atât stocarea cât și deținerea acestor obiecte este periculoasă. Până la momentul în care este anunțat armistițiul având ca scop eliminarea pericolului, este posibil doar de a reduce posibilele riscuri provocate de aceste arme prin stocarea lor în anumite feluri precum și asigurarea ca copii sau alte persoane să nu intre în contact cu ele.¹⁹ Până atunci AMAU nu trebuie în nici un caz stocate în locuri publice, din cauza riscurilor ce le prezintă pentru ceilalți, și în special expunerea copiilor la riscuri.

Promovat în acest fel, Curriculum-ul Educației în domeniul riscului provocat de AMAU nu vine în contradicție cu mesajele de promovare a AMAU care vor fi propagate întru susținerea colectării armamentului precum și în cadrul inițiativelor de înregistrare (vezi secțiunea 3 pentru exemplificări).

2.5.2 Lichidarea conflictului Conștientizării în domeniul AMAU și educația în domeniul riscului provocat de mine.

---

¹⁹ Referire la stocarea „cu risc redus”, și deținerea ghidurilor de mai jos pentru mesajele ce urmează

Deoarece toate definițiile pentru AMAU includ în sine minele de câmp, precum și alte elemente care pot fi incluse în categoria „Rămășițe explozive din Război”, apare o suprapunere parțială dintre Conștientizarea în domeniul AMAU și educația în domeniul riscului provocat de mine., cu toate că educația în domeniul riscului provocat de mine este caracterizată de un pericol „ascuns” în timp ce AMAU poate implica atât un pericol ascuns cât și unul vizibil

Boxa 6: Extract din secțiunea curriculumului ICRC în domeniul rămășițelor explozive din Irak.

- În cadrul Conflictelor curente sunt utilizate cantități mari de variate AMAU și în ultimele decenii s-a înregistrat un volum mărit de vânzări, producere și deținere de AMAU de către grupuri și persoane care nu fac parte din grupări militare.
- AMAU pot fi procurate, ascunse purtate și utilizate cu ușurință și toate acestea au avut ca rezultat un număr mare de incidente în situații post conflictuale.
- În cazul în care observați o AMAU în cadrul unei foste unități militare, în nici un caz nu vă apropiați de acest obiect, preveniți ceilalți oameni despre pericolul acestor obiecte, și anunțați autoritățile.
- În nici un caz nu colectați sau atingeți AMAU care au fost lăsate pe fostele poziții militare. În general AMAU ca și rămășițele explozive din război, pot fi instabile și nesigure și din acest motiv provoacă accidente. AMAU pot de asemenea fi plasate cu un anumit scop de către grupurile de prevenire și pot fi depistate întâmplător.
- Pentru părinți: nu permiteți copiilor să colecteze AMAU , de asemenea nu le permiteți să se joace sau să se deplaseze în vecinătatea AMAU.

De specificat:

- AMAU abandonate sunt extrem de periculoase din cauza unei mari varietăți de riscuri ce le prezintă.
- AMAU se pot afla în vecinătatea minelor sau explozivelor.
- Nu vă apropiați de AMAU și nu permiteți altor persoane să se apropie de ele.
- Căutarea în scopul posesiei AMAU poate ușor rezulta în accidente.

În unele cazuri programele în domeniul educației în domeniul riscului provocat de mine includ mesaje despre pericolele provocate de AMAU ca parte componentă a curriculum-ului respectiv din motiv că atunci când este colectată informația despre minele de câmp devine evident că AMAU provoacă un risc similar. Acest fapt demonstrează o suprapunere dintre două domenii și impune necesitatea de a depista soluții coordonate. Exemplele de mai jos sunt luate din Curriculum-ul ICRC în domeniul rămășițelor explozive din război din Irak.

Aceste elemente oferă beneficii pentru programele AMAU dar de asemenea pericole, pentru că pot apărea conflicte dintre programele existente sau viitoare în domeniul rămășițelor elementelor explozive din timpul războiului și programele de conștientizare în domeniul AMAU. Există de asemenea pericolul ca acțiunile (deși) de succes în domeniul promovării AMAU care încurajează deținerea cu risc redus de arme muniții și obiecte explozive pot în așa fel genera conflicte în ceea ce privește promovarea programelor în domeniul rămășițelor obiectelor explozive din timpul războiului, de asemenea poate distruge schimbările pozitive în cadrul promovării cunoștințelor, comportamentelor, percepțiilor grupurilor țintă în ceea ce privește domeniul rămășițelor explozive din timpul războiului. Cel mai relevant caz este posibilitatea ca colectarea AMAU să provoace declanșarea de către cetățeni a minelor, obiectelor neexplodate precum și a rămășițelor din timpul războiului.

Boxa 7: Un caz de conflict dintre micro dezarmare și activarea minelor, Republica Croația.

Pe parcursul procedurii de colectare cu succes a armamentului în Republica Croația în anii 1990 consecințele neprevăzute au inclus încercările cetățenilor neantrenați de a curăți de mine de câmp părți din câmpurile minate și încercări de a transporta minele de câmp în cadrul punctelor de colectare a AMAU. Acest exemplu vine să evidențieze contradicția potențială dintre domeniul AMAU și activarea minelor. Acțiunile indivizilor respectivi nu numai că au fost periculoase, din cauză că au transportat mine de câmp activate dar și din motivul că au intervenit în cadrul unor cunoscute terenuri ce conțineau mine de câmp, în acest fel împiedicând operațiunile de deminare. Ca rezultat a fost subminată sau eliminată orice schimbare pozitivă de comportament în acest sens promovată în rândul cetățenilor de către programele în domeniul rămășițelor explozive din tipul războiului. Același lucru se poate spune și despre promovarea cu succes a programelor de conștientizare în domeniul AMAU.

Sursa: prezentarea D-nei Lav Kalda, reprezentat al Ministerului Afacerilor Interne al Croației în cadrul seminarului cu tema : „ Sporirea securității în Balcani. Promovarea Implementării regionale a Pactului de Stabilitate. Planul cu referire la armele mici., 24-25 Iunie 2002, organizat în comun acord cu Centrul Internațional de Conversie Saferworld și Bonn

Cu toate că sinergetica dintre Educația în domeniul riscului promovată de programele AMAU și Rămășițe explozive din timpul războiului este evidentă, este important de a face diferențierea dintre mesajele de bază în ceea ce privește rămășițele explozive din timpul războiului (de obicei ele sunt considerate teme „inaccesibile”) și activitățile de control în domeniul AMAU care pot încuraja în mod diferit și variat predarea armelor; pot promova măsuri de siguranță pentru deținătorii de armament, sau/și pentru agenții de colectare; pot informa populația despre practicarea comportamentelor ce implică siguranță atunci când sunt utilizate AMAU; sau/și implica comunitățile afectate în operarea problemelor din domeniul AMAU precum și promovarea posibilităților de a găsi soluții alternative pentru a oferi siguranță în cadrul comunităților menționate. Unele dintre activitățile de control în domeniul AMAU implică deținerea armelor (în ceea ce-i privește pe cei ce le utilizează precum și cei ce le colectează), și deci unele mesaje în ceea ce privește comportamentele de siguranță vor conține de asemenea informație despre armele „inaccesibile” (de exemplu informație despre comportament pentru copii).

Mai jos sunt expuse trei posibile soluții pentru conflictele enumerate mai sus. Ele trebuie urmate în cadrul tuturor intervențiilor de verificare AMAU.

- ❑ Promovarea „ Cardurilor de siguranță” în rândurile populației civile în toate teritoriile unde s-a anunțat armistițiul în domeniul armamentului, în scopul de a oferi populației sfaturi practice de bază în ceea ce privește tipurile de armament, muniție și obiecte explozive care pot fi deținute legal și în mod practic, precum și informație despre armele care nu sunt indicate de a fi deținute.²⁰
- ❑ Utilizarea termenilor „arme”, „muniții”, „și obiecte explozive” pentru a face diferențiere dintre diferite tipuri de AMAU și pentru a permite clarificarea diferitor comportamente care sunt caracteristice în cazul utilizării armelor și majorității tipurilor de muniții pe de o parte precum și a obiectelor explozive/rămășițelor obiectelor explozive din timpul războiului/pe de altă parte.²¹
- ❑ Stabilirea contactului cu toate organizațiile care se ocupă de activități educaționale în domeniul riscului provocat de mine pe parcursul primelor etape ale programului de

²⁰ Vezi „Cardurile de siguranță”, SEESAC de pe SASP CD-ROM.

²¹ Privite ca arme portative ce conțin un nivel înalt de exploziv, minele de câmp sunt de fapt un tip de AMAU, și se pretează tuturor definițiilor actuale. Dacă sunt activate ele intră în categoria Rămășițelor obiectelor explozive din timpul războiului.

conștientizare AMAU, în așa fel încât planurile și sistemele să fie puse la punct pentru a putea fi utilizate în prevenirea conflictelor de mesaje sau activități care vor apare la un moment dat.²²

2.6 Integrarea Conștientizării AMAU cu alte activități.

Înșușind experiența altor domenii de activitate, SASP ia în considerație caracteristicile tehnice precum și factorii politici, sociali și economici în cadrul AMAU. În situații de proliferare a AMAU, apare o necesitate stringentă de a descoperi factorii care conduc la apariția cererii pentru AMAU precum și utilizarea lor în mod greșit, pentru a descoperi mentalitatea și procesele sociale din spatele armelor însuși și pentru a descoperi soluții și alternative pentru AMAU.

Programele de conștientizare AMAAU sunt doar un exemplu de programe de comunicare menite să producă o schimbare socială pozitivă. Alte exemple pot fi depistate în așa domenii ca sănătatea publică (de ex. Educația în domeniul sexului, educația în domeniul HIV SIDA) și educația în domeniul riscului provocat de mine.

Primul rezultat a oricărei intervenții de comunicare de succes este promovarea conștientizării în problema sus numită în rândul grupurilor țintă. Aceasta la rândul ei creează o cerere pentru o schimbare socială. Există multe modele de schimbare de comportament, dar scopul lor comun este de arăta cum promovarea conștientizării oferă o cale pentru indivizi și/sau comunitate de a se debarasa de practicarea comportamentelor negative precum și a adopta niște comportamente pozitive.

---

²² Detalii în ceea ce privește organizațiile ce promovează educația în domeniul riscurilor provocate de mine sunt oferite pe SASP CD-ROM în secțiunea numită „Detalii despre minele de câmp”

Diagrama 2: Mapa rută referitoare la schimbările de comportament²³

		DEFINIȚIA	AȚIUNILE NECESARE
PERIOADA PROGRAMULUI	PRE- conștientizarea	neconștientizarea de către indivizii (persoane/comunități) a problemelor cauzate de AMAU – schimbarea de comportament nu este prevăzută.	<ul style="list-style-type: none"> De a promova Conștientizarea în ceea ce privește problemele și pericolele legate de AMAU Recomandarea unor soluții posibile (atât noi comportamente precum și alternative sociale)
	Conștientizarea	Conștientizarea în problema AMAU, reflecții asupra acestei probleme	<ul style="list-style-type: none"> De a motiva oamenii pentru a-și schimba comportamentul prin intermediul identificării unor beneficii (personale, de familie, comunitare) în urma schimbării de comportament precum și provocarea discuțiilor, convorbirilor, expunere de idei. De a cerceta cum de înlăturat barierele din calea schimbărilor de comportament.
	Procesul de luare a deciziilor	Indivizii, comunitatea creează planuri având ca scop schimbarea	<ul style="list-style-type: none"> De a ajuta indivizii, comunitatea în procesul de creare a unor planuri concrete.
	Schimbări de comportament	Planuri de acțiune specifice sunt implementate având ca bază individul sau comunitatea	<ul style="list-style-type: none"> De a oferi ajutor în implementarea unor planuri specifice. Oferirea feedback-ului De continuat de încurajat indivizii prin accentuarea beneficiilor.
	Menținerea comportamentului	Comportamentele necesare sunt menținute, iar cele nedorite sunt înlăturate	<ul style="list-style-type: none"> De oferit asistență în procesul de eliminare a comportamentelor mai vechi rămase De a oferi notițe permanente menite să întărească noile comportamente. De oferit alternative sociale necesare.

Din toate încercările de a comunica menite să ofere schimbări sociale se poate de învățat un lucru și anume: este de o importanță crucială de a face înțelese beneficiile din orice schimbare de comportament propusă persoanelor și/sau comunităților care sunt incluși într-un program. Trebuie în special de accentuat anume acele beneficii care vor fi de interes pentru un grup țintă particular de persoane, deoarece diferiți oameni percep în mod diferit costurile și beneficiile unui control AMAU inadecvat (de ex. Businessmanii pot fi îngrijorați în ceea ce privesc

²³Modificată după „Comunicare pentru schimbări de comportament – Banca Mondială” 1996 de CeciliaCabanero -Verzosa p 4 - Figura 2; și pagina web a Programului Internațional de Sănătate pentru familie „Schimbări de comportament, Un sumar al celor patru teorii majore” <http://www.fhi.org/en/hiv/aids/publications/index.htm>

perspectivele de investiții, mamele pot fi îngrijorate pentru copiii lor). De aici se mai poate învăța un lucru și anume, dacă programele de comunicare/de conștientizare nu sunt integrate cu alte activități, programe care sunt în stare să răspundă cererii create de promovarea conștientizării, grupurile țintă devin frustrate și deziluzionate. Deci promovarea conștientizării în cadrul comunității în ceea ce privește necesitatea de imunizare trebuie urmată de vaccinare. Unde există dorința de a efectua asemenea lucruri există, trebuie de schițat răspunsuri coordonate cu organizații și instituții și organizații relevante pentru a promova și implementa soluții eficiente în cazul proliferării și utilizării armelor. Mecanismul cheie recomandat de Planul unei comunități protejate va fi eficient numai în cazul în care diferite organizații vor coopera pentru a aduce beneficii într-o comunitate dată și ar începe să soluționeze problemele referitoare la AMAU identificate de însuși comunitățile respective.

Din fericire există potențialul de a integra Conștientizarea AMAU în cadrul unui număr de programe de intervenție, inclusiv din cadrul sectorului de reforme, prevenirea conflictului, reconcilierea, și activitățile de promovare a păcii și un număr larg de programe sociale ca de exemplu programul anti violență și de lucru cu tinerii. Integrarea s-ar pare că aduce mai multe beneficii:

- a) Cei care elaborează programele de conștientizare în domeniul AMAU vor avea posibilitatea să elaboreze rețele și structuri de programe
- i) Mesajele din cadrul programelor AMAU sunt mai eficiente dacă sunt întipărite sau puse în aplicare în cadrul altor teme și activități
- j) Cererea pentru o schimbare socială creată de către programele de conștientizare AMAU în rândul grupurilor țintă pot fi programate în cadrul programelor sociale care oferă posibilități pentru a obține o schimbare imediată.

O tipologie (ne completă) de soluții și alternative este oferită în tabelul de mai jos și este menită să illustreze posibilitățile de integrare.

Tabelul 3: O tipologie de soluții și alternative pentru posedarea/utilizarea incorectă a AMAU

MOTIVE DE UTILIZARE INCORECTĂ / POSEDARE A AMAU	SOLUȚII / ALTERNATIVE POSIBILE
ECONOMICE	
Activitate economică legitimă (de exemplu pentru vânatoare)	<ul style="list-style-type: none"> • Nu sunt necesare soluții, alternative
Cerințe profesionale (de exemplu cadrele din poliție)	
Intenții de trafic cu arme	<ul style="list-style-type: none"> • Măsuri anti trafic • Prevederi pentru alternative economice legitime <ul style="list-style-type: none"> ○ De exemplu, „Scene de angajare rapidă” și alte programe de dezvoltare.
Intenții de a comite crime cu utilizarea armelor de foc	<ul style="list-style-type: none"> • Măsuri anti crimă <ul style="list-style-type: none"> ○ De exemplu reciclarea cadrelor din poliție, oferirea asistenței necesare)
SOCIALE / CULTURALE	
Sportul	<ul style="list-style-type: none"> • Nu sunt necesare soluții • Programe sociale menite să promoveze norme de ne posedare
Suvenire	
Simboluri de modă/acceptare socială/putere	

Accesorii culturale	<ul style="list-style-type: none"> ○ E.g. Cluburi unde sunt utilizate pistoalele ○ Imaginea vedetelor din postere de modă (stele de film, cântăreți de muzică pop) ○ De ex. Grupuri comunitare menite să cerceteze „cum e să fii un om fără a poseda armament”
POLITICE / DE SECURITATE	
Teama de crimă/violență	<ul style="list-style-type: none"> • Măsuri anti crimă • Programe sociale menite să promoveze non violența și rezolvarea conflictelor pe cale pașnică • Colectarea armelor, înregistrarea lor
tensiune interetnică	<ul style="list-style-type: none"> • O colaborare îmbunătățită în cadrul comunității prin promovarea rezolvării conflictelor • Educarea în domeniul toleranței, diversității • De ex. Prevenirea intervențiilor cu violență precum și educarea pentru pace în cadrul școlilor
Teama de conflicte (de ex. Regiunile post conflict)	<ul style="list-style-type: none"> • Prevenirea conflictelor • Măsuri de creare a încrederii, promovării păcii, reconcilierii • Colectarea, înregistrarea armelor.
Neîncrederea în forțele de securitate	<ul style="list-style-type: none"> • Reforma sectorului de securitate <ul style="list-style-type: none"> ○ De ex. Promovarea politicii comunitare • Programe menite să promoveze relațiile comunitare
Deținerea armelor de către foștii combatanți	<ul style="list-style-type: none"> • Procesul de Demobilizare Dezarmarea, și reintegrare • Măsuri de promovare a încrederii, păcii, reconcilierii.
Militanță politică	<ul style="list-style-type: none"> • Soluționări pe cale politică <ul style="list-style-type: none"> ○ De ex. Planul Covic, Cadrul acordului Ohrid

În multe cazuri soluțiile menționate mai sus necesită acțiuni și resurse pentru a fi îndeplinite în cadrul programului de conștientizare în domeniul AMAU, sau fiecare intervenție de verificare în domeniul AMAU în termeni proprii. Personalul programului de conștientizare în domeniul AMAU poate cu unele ocazii să fie limitat în a oferi numai soluții „informative” indivizilor și comunităților (de exemplu programele ce oferă educație în domeniul riscului). Un program de conștientizare în domeniul AMAU care nu a stabilit legături nici cu intervențiile de amploare de verificare în domeniul AMAU nici cu alte sectoare, agenții, reforme, este astfel constrâns sever în abilitatea sa de a satisface orice cerințe de schimbare. Stabilirea legăturilor este crucială deoarece mai multe soluții eficiente pentru problemele din domeniul AMAU vor necesita în mod tipic o expertiză și resurse ce ar proveni de la organisme internaționale și guvernamentale menite de a implementa reformele politice, legale, economice, și de securitate.

Boxa 8: 'Educație în domeniul dezarmării și proiectul de cultură a păcii, Albania

În cadrul societăților unde există conflicte sau societățile post conflict rolul forțelor de poliție de a pune în aplicare legea poate schimba sau conduce la neîncrederea comunității, la un sentiment de nesiguranță și în consecință la o cerere largă pentru posedare de arme. În cadrul SEE ca și în alte părți ale lumii / de ex. America Centrală) mulși indivizi precum și comunități de afaceri au reacționat la schimbările menționate prin procurarea armelor sau angajarea unor companii private de servicii de securitate. În asemenea situații reformele sectorului de securitate și inițiativele precum „politici comunitare” pot fi privite ca un complement esențial în cadrul măsurilor de verificare în domeniul AMAU, deoarece ele îmbunătățesc guvernarea forțelor de securitate și în așa caz reduc cererea pentru AMAU:

Din mai până în iunie 2003 un program pilot inovativ cunoscut sub denumirea de Educație în domeniul dezarmării și Cultura Păcii a fost promovat în cadrul a patru școli în Tirana și Shkodra, Albania. Organizațiile non guvernamentale locale, Albania mai Protejată, și mișcarea pentru dezarmare însoțită de biroul Albania a Programul de Dezvoltare a Națiunilor Unite și Directoratele de Educație și Poliție au testat un proiect care a avut ca scop primar să stabilească structuri primare de colaborare dintre poliție și școli în efortul de a crea încrederea comunității în forțele de poliție.

Proiectul a implicat forțe din cadrul poliției în educarea copiilor în probleme referitoare la securitatea cetățeanului ca de exemplu: riscurile în domeniul AMAU, drogurile, prostituția, și traficul cu persoane vii. Rolul și responsabilitățile poliției, regulile de circulație rezolvarea conflictelor etc. Au fost utilizate o largă varietate de materiale și activități, de la discuții în clasă până la competiții și prezentare a activităților în mijloacele mass media. Cercetările de evaluare au arătat că unul din 2000 de copii implicați în cadrul programului de educație în domeniul dezvoltării culturii păcii are un nivel înalt de conștientizare a problemelor discutate, A fost întocmit un raport care va permite Directoratelor din domeniul educației și Poliției să decidă cum să procedeze în viitor.

Surse: Filozofia și principiile Politicii Comunitare, un raport în comun cu SEESAC/ Saferworld și Raportul Final din cadrul programului de Educație în domeniul dezarmării și culturii Păcii, Oficiul din Albania a proiectului de Dezvoltare a Națiunilor Unite, 2003.

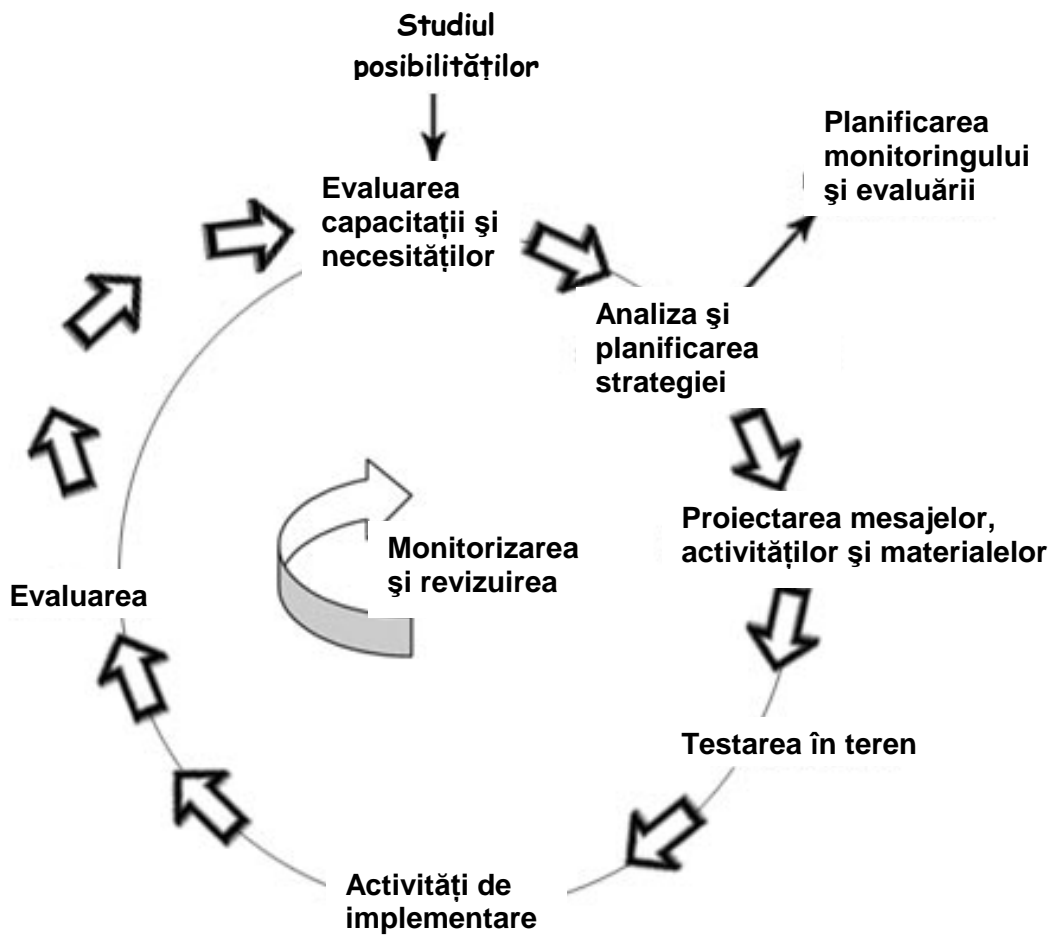
2.7 Urmarea ciclului programului

Orice intervenție socială programatică poate fi separată într-o concordanță de etape, care în mod logic ar urma una după alta și care ar construi ceea ce a fost învățat pe parcurs. Programele de conștientizare în domeniul AMAU nu trebuie să prezinte o excepție în acest sens și capitolele ce urmează din cadrul AMAU prezintă felul cum este efectuat un program logic de conștientizare în domeniul AMAU de la început până la sfârșit, aplicând conceptele introduse în secțiunea 2 de mai sus. Există prea multe virtuți caracteristice programului dat și de aceea este dificil de a le enumera pe deplin. Mai jos este prezentat un sumar al avantajelor cheie în domeniul dat.

- Efectuarea unor evaluări posibile și necesare înainte de a încerca niște intervenții stabilește posibilitatea și necesitatea unei intervenții de conștientizare în domeniul AMAU și permite determinarea unor forme adecvate lor.
- Proiectarea unor strategii în domeniul conștientizării AMAU care ar avea niște obiective clare, care ar fi stabilite în baza informației adunate ar minimaliza șansele ca comunicarea să fie relevantă în circumstanțele locale precum și destul de eficientă pentru a produce schimbări de lungă durată în conștiința populației, atitudinea și comportamentul lor
- Elaborarea sistemelor de monitorizare și evaluare permit programelor să fie în pas cu timpul, adaptate circumstanțelor de schimbare precum și identificarea lecțiilor valoroase.

Secțiune 3 a manualului planului unei comunități mai protejate începe cu etapa întâi a ciclului programului- colectarea informației și managementul ei.

Diagrama 3: Ciclul programului

3 Colectarea și managementul informației

3.1 Obiective în cadrul colectării informației și datelor.

Colectarea, analiza și utilizarea informației este un proces vital pentru o implementare eficientă a activităților de verificare în domeniul AMAU, inclusiv intervențiile de conștientizare în domeniul AMAU. Nici o intervenție în domeniul AMAU nu trebuie să aibă loc până când personalul din cadrul programului nu studiază contextul în care ei intenționează să lucreze. O varietate largă și variată de informație trebuie obținută, colectată de către membrii personalului din cadrul programului înainte de a promova o înțelegere adecvată a situației, dar scopul comun a unei asemenea informații este de a permite personalului să:

- a) înțeleagă originea problemei AMAU în cadrul unor comunități specifice, inclusiv și funcțiile AMAU în cadrul unor grupuri particulare precum și amenințările care intervin, importanța relațiilor și dinamica care trebuie luate în considerație atunci când se divizează unele răspunsuri adecvate.
- b) Se pregătească pentru efectuarea monitorizării și evaluării programului pentru a garanta transparență și eficiență.
- c) Obțină un tablou mai bun despre toți cei implicați pentru a planifica și spori coordonarea și cooperarea.

Colectarea informației are loc la toate nivelele - la nivel național, regional (ESE), sub-național, și comunitar. Tipurile de informație cerută în cadrul programelor de conștientizare în domeniul AMAU sunt enumerate mai jos dar nu sunt clar exhaustive deoarece diferite contexte necesită categorii adiționale.

3.2 Colectarea informației în contextul inițiativelor naționale de microdezarmare.

Activitățile de conștientizare în domeniul AMAU promovate în contextul unei intervenții naționale de micro dezarmare, ca cea mai bună practică din partea Autorității Naționale desemnate în domeniul AMAU²⁴, vor avea acces la „Sondajul AMAU” menit să ofere asistență în schițarea programului. Un sondaj național în domeniul AMAU este un studiu la nivel național, a tot cuprinzător. El are următoarele scopuri:

„de a determina originea și măsura proliferării în domeniul AMAU precum și impactul în cadrul regiunii, națiunii, comunității pentru a oferi date corecte și informație pentru a efectua o intervenție eficientă, sigură, efectivă de către o organizație adecvată”

Un sondaj general la nivel Național în domeniul AMAU are patru părți componente:²⁵

---

²⁴La modul ideal aceasta ar trebui efectuată la nivel guvernamental, dar în teorie orice persoană capabilă își poate asuma responsabilitățile respective, de ex. „Un organism desemnat la nivel național” sau o comisie în domeniul AMAU sau organizații non guvernamentale sub contractate. De menționat că sondaje generale au fost efectuate în Macedonia și Montenegro. În Albania și Bosnia și Herțegovina sondajele sunt în proces de desfășurare. Studii mai puțin generale dar caracterizate de un înalt nivel de utilitate au fost de asemenea efectuate în Serbia de sud, Kosovo, și Bosnia și Herțegovina. Rapoarte complete asupra sondajelor precum și date în acest domeniu pot fi accesate pe site-ul <http://www.seesac.org/reports/surveys.htm> sau de la organul de control (în acest caz de la oficiile din țara respectivă a Programului de Dezvoltare a Națiunilor Unite)

²⁵ RMDS 05.80: Sondaj în domeniul AMAU http://www.seesac.org/resources/current_eng.htm.

- ❑ **Sondaj în domeniul distribuirii Armelor de Calibru mic.** În acest cadru sunt colectate informațiile despre tipul, cantitatea, proprietatea, distribuirea, și mutarea AMAU în cadrul unei țări sau unei regiuni.
- ❑ **Sondaj în domeniul impactului cauzat de armele de calibru mic.** În acest cadru sunt colectate datele despre impactul AMAU asupra dezvoltării comunitare, socială și economică.
- ❑ **Sondaj în domeniul percepției Armelor de calibru mic.** În acest cadru sunt colectate informații despre atitudinile comunității locale față de AMAU precum și despre posibilele intervenții.
- ❑ **Sondaj în domeniul capacităților Armelor cu calibru mic.** Acest cadru evaluează capacitățile la nivel național de a elabora un control îmbunătățit în domeniul AMAU.

Diferite mecanisme trebuie utilizate pentru a efectua sondaje. Ele sunt:

- ❑ Chestionare la domiciliu
- ❑ Interviuri cheie
- ❑ Grupuri țintă
- ❑ Baze de date naționale și academice
- ❑ Alte sondaje care probabil au fost deja efectuate

Un sondaj la nivel național în domeniul AMAU este o sarcină de durată care urmează a fi efectuat cu susținerea autorităților naționale înainte de începe niște intervenții majore în domeniul AMAU. În continuare va fi renovat permanent pentru a reflecta circumstanțele schimbătoare odată ce programele sunt promovate iar situația evoluează (procesul de evaluare în domeniul AMAU).

Oferă planificatorilor naționali informația necesară pentru a stabili obiective operaționale pentru programele lor și apoi de a planifica toate intervențiile de verificare în domeniul AMAU. Unde el deja există, sondajul în domeniul AMAU oferă următoarele pentru managerii Programelor de Conștientizare în domeniul AMAU:

- a) obiective naționale clare în cadrul programelor din domeniul micro dezarmării cărora li s-ar alinia programele de conștientizare în domeniul AMAU
- k) identifică și promovează legăturile dintre procesul de dezarmare (și strategiile de educare în domeniul riscului/comunicaționale referitoare la acest proces) și dezvoltarea mai pe larg și problemele din sectorul de securitate.
- l) Permite planificarea strategiei de conștientizare în domeniul AMAU și ghidului pentru oricare planuri pentru o comunitate mai Protejată.

Informația colectată ca parte componentă a Studiului în domeniul AMAU va fi disponibilă pentru deținătorii de acțiuni, ea este într-o formă destul de detaliată și permite efectuarea unei planificări. Totuși sondajele la nivel național în domeniul AMAU sunt menite de a crea o imagine generală (de obicei la nivel național) și nu de a oferi informație detaliată despre situația în fiecare comunitate sau sat din țara respectivă în parte. Doar o fracțiune reprezentativă din cadrul comunităților din țară va fi studiată în detalii (de exemplu în cadrul sondajelor la domiciliu) ca parte componentă a sondajelor la nivel național, de asemenea va fi necesară colectarea informației suplimentare din comunități relevante sau organizații/instituții adecvate. Dacă nu a fost efectuat un sondaj la nivel național în domeniul AMAU, necesitățile generale și evaluarea capacităților vor fi cerute de cei ce planifică programul de conștientizare în cadrul AMAU.

Chiar și în cazul când rezultatele sondajului la nivel național în domeniul AMAU sunt disponibile, poate fi colectată informație adițională de nivel local pentru a elabora o strategie de conștientizare în domeniul AMAU și susține de durată pentru toate planurile unor comunități Protejate. Mai jos sunt descrise tipul de informație care urmează a fi colectată și metodele de a o obține.

3.3 Colectarea informației și datelor: un proces de durată pe parcursul activităților de conștientizare în domeniul AMAU

Colectarea informației, analiza și utilizarea are loc neîntrerupt:

- Înainte de elaborarea strategiei de conștientizare în domeniul AMAU, în forma unui sondaj al posibilităților
- În faza de elaborare a strategiei : evaluarea necesităților și capacităților (doar dacă nu există un alt sondaj care deja oferă informații necesare) și
- Ca parte componentă a procesului de implementare a intervențiilor din cadrul programului de conștientizare în domeniul AMAU : Planul unei comunități mai Protejate.

Tabelul 4: Nivele diferite de colectare a informației

	STUDIUL POSIBILITĂȚILOR	EVALUAREA NECESITĂȚILOR ȘI CAPACITĂȚILOR	PLANUL UNEI COMUNITĂȚI MAI PROTEJATE
De ce?	<ul style="list-style-type: none"> De a evalua care sunt posibilitățile de colectare a informațiilor în problema AMAU și informație despre accidente De a evalua potențialul și posibilitățile în cazul intervențiilor din domeniul AMAU 	<ul style="list-style-type: none"> De a înțelege dacă există necesitatea pentru conștientizarea în domeniul AMAU Dacă există atare necesitate, de a obține informație adecvată pentru a satisface această necesitate și de a aborda problemele din domeniul AMAU- primul pas înainte de a decide ce e mai indicat de a aborda – Programul de educație în domeniul riscului AMAU sau Promovarea AMAU. De a identifica cum e bine de integrat programele AMAU în cadrul strategiei naționale. 	<ul style="list-style-type: none"> De a înțelege problemele din domeniul AMAU în cadrul unor comunități specifice și de a identifica soluții adecvate pentru acele probleme. De a susține comunitățile respective în procesul de implementare a soluțiilor identificate cu scopul de a îmbunătăți securitatea în cadrul comunităților.
Ce informație?	<ul style="list-style-type: none"> Informație generală despre problemele din domeniul AMAU, informații despre accidente. Intervenții existente sau planificate în domeniul AMAU 	<ul style="list-style-type: none"> Informații specifică despre problemele din domeniul AMAU și teama, cunoștințele atitudinile și comportamentele persoanelor față de AMAU sau datele referitoare la accidentele provocate de AMAU. Informații în detalii referitoare la soluțiile/alternativele posibile existente în cazul problemelor din domeniul AMAU, inclusiv intervențiile planificate și de durată din domeniul AMAU și care se referă la activitățile de 	<ul style="list-style-type: none"> Informație specifică despre problemele și pericolele cauzate de AMAU în cadrul fiecărei comunități inclusiv și cazurile de accidente cauzate de AMAU; cunoștințe specifice, percepții, atitudini și comportamente și soluții existente, mecanisme de cooperare, intervenții umanitare sugerate în cazul AMAU; atitudini față de diferite opțiuni de deținere a armelor.

	STUDIUL POSIBILITĂȚILOR	EVALUAREA NECESITĂȚILOR ȘI CAPACITĂȚILOR	PLANUL UNEI COMUNITĂȚI MAI PROTEJATE
		prevenire a conflictelor	
Unde?	<ul style="list-style-type: none"> La nivel național în special utilizând informație din cadrul activităților din teren 	<ul style="list-style-type: none"> La nivel național, regional, comunitar 	<ul style="list-style-type: none"> În cadrul comunităților afectate
Cum?	<ul style="list-style-type: none"> Discuții și interviuri cu autoritățile și organizații din domeniul dat, cu mas media, informație generală din cadrul programelor din teren. <p>Vezi metodologiile utilizate în secțiunea 3.4</p>	<ul style="list-style-type: none"> Întâlniri la nivel central cu reprezentanții ministerelor de specialitate, organizațiilor și reprezentanților mas media din domeniul dat. Întâlniri la nivel regional cu reprezentanții departamentelor ministeriale și filialelor organizațiilor de resort Reciclarea cadrelor din teritoriu pentru a efectua evaluări comunitare Evaluare la nivel comunitar în cadrul unui eșantion de sate Analiza informației și datelor <p>Vezi metodologiile utilizate în cadrul secțiunii 3.4</p>	<ul style="list-style-type: none"> Discuții cu membrii comunităților afectate și autoritățile Activități de participare care ar avea ca țintă grupuri de risc și grupuri de utilizatori <p>Vezi metodologiile utilizate în secțiunea 3.4</p>
Când?	<ul style="list-style-type: none"> Autoritățile și/sau organizațiile urmează identificarea problemelor de proliferare în domeniul AMAU 	<ul style="list-style-type: none"> Studiul posibilităților 	<ul style="list-style-type: none"> Urmând evaluările capacității și necesităților și analiza informației Urmând un studiu de bază referitor la cunoștințe, atitudini, practici (sondajul ACP)²⁶

Tabelul de mai jos explică ce tip de informație trebuie să obțină cei ce planifică programele de conștientizare în domeniul AMAU pe parcursul procesului de evaluare a necesităților și capacităților în cadrul oricărui program. Necesitățile informative vor varia în dependență de cum vor fi programele de conștientizare din domeniul AMAU : vor fi ele de tipul unor sisteme independente sau vor fi integrate cu intervențiile în domeniul micro dezarmării. Rezultatele colectării informației vor permite efectuarea unei analize a situației de către personalul programului respectiv, iar în baza lor va fi elaborată strategia programului respectiv.

²⁶ Vezi secțiunea 3.5.

Tabela 5: Tipuri de informație necesară la diferite etape ale ciclului programului.

	STUDIUL DE POSSIBILITĂ ȚI	CAPACITATEA ȘI NECESITĂȚILE ESTIMĂRII	PLANUL DE SECURITATE AL COMUNITĂȚII	DATE DISPONIBILE DIN STUDIUL NAȚIONAL ÎN DOMENIUL AMAU ²⁷
Analizarea țării				
☐ Infrastructura; statistica populației; contextul politic, politica externă		+	+	Privire generală
☐ Capacitatea organizației de a realiza activități	+			
☐ Planul național pentru controlul AMAU și activitățile existente de control a AMAU	+	+		C
☐ Dezvoltarea planului țării și activitățile agențiilor și ministerelor implicate		+		Privire generală/C
☐ Situația din țară; resursele disponibile existente local și prin intermediul altor agenții	+	+		C
☐ Informație geografică despre țară/regiune, ex. accesibilitate în regiune, condiții climaterice		+		
☐ Sărbători oficiale		+		
☐ Intervenții internaționale ex. programe legate de controlul AMAU, investițiile externe planificate		+	+	Privire generală/C
☐ Prevederi juridice, legi de angajare în câmpul muncii, legi în domeniul importului		+	+	C
☐ Conștientizarea guvernului, autorităților locale și agențiilor asupra problemei AMAU	+	+	+	C
☐ Percepții culturale ale supraviețuitorilor AMAU				P

²⁷ D= Sondaj în domeniul distribuirii Armelor de Calibru mic (SDAM); I = Sondaj în domeniul impactului cauzat de armele de calibru mic (SIAM); C = Sondaj în domeniul capacităților Armelor cu calibru mic. (SCAM); P = Sondaj în domeniul percepției Armelor de calibru mic (SPAM).

	STUDIUL DE POSSIBILITĂ ȚI	CAPACITATEA ȘI NECESITĂȚILE ESTIMĂRII	PLANUL DE SECURITATE AL COMUNITĂȚII	DATE DISPONIBILE DIN STUDIUL NAȚIONAL ÎN DOMENIUL AMAU ²⁷
☐ Comunicare: <ul style="list-style-type: none"> • Metode tradiționale de comunicare, dialectul limbilor, sistemul tradițional de educație, materiale și metode cunoscute populației; • Simbolul culorii, sensul semnelor etc. • Orice experiență a rezoluției conflictului tradițional și rolurile diferitor oameni (în special bărbați și femei) 		+	+	
☐ Relația cu management: cine sunt raportorii de bază? Ex. profesori, oficiali politici, lideri ai opoziției, profesori, medici, primari etc. Care este accesul la ei? Care este atitudinea lor cu privire la programele potențiale în domeniul AMAU?		+	+	
☐ Planificarea mass media: <ul style="list-style-type: none"> • Accesul la mass media • Situația politică a mass media • Publicul de bază al mass mediei • Este o lege în domeniul informării publice? • Costul difuzării spoturilor • Care sunt posibilitățile geografice ale mass media diverse 		+		
Analizarea problemei AMAU				
(a) Distribuția/apartenența problemelor:				
☐ Tipurile de AMAU și disponibilitatea în comunități; tipuri de AMAU ce cauzează daune considerabile în societate (ex. legale sau ilegale, arme de tip militar sau sportive, explozibile sau arme mici?)	+	+		D
☐ Informație despre condițiile în care AMAU au fost achiziționate	+	+	+	D
☐ Cantitatea evaluată de AMAU disponibilă la populație		+	+	D
☐ Procente evaluate sau sate/comunități afectate	+	+		D
☐ Rețele și drumuri de contrabandă pentru import, export, vânzări		+		D
☐ Orice producție locală de AMAU ce pot fi legate de proliferare/abuz		+	+	D
(b) Impactul				
☐ Estimarea numărului de decese, persoane rănite cauzate de AMAU și condițiile în care au avut loc	+	+	+	I
☐ Tendințe în rate de crimă, omucideri și răniri		+	+	I
☐ Informații despre alte tipuri de utilizare/abuz de AMAU, ex. Cazuri de violență		+	+	I

	STUDIUL DE POSSIBILITĂ ȚI	CAPACITATEA ȘI NECESITĂȚILE ESTIMĂRII	PLANUL DE SECURITATE AL COMUNITĂȚII	DATE DISPONIBILE DIN STUDIUL NAȚIONAL ÎN DOMENIUL AMAU ²⁷
internă în domeniul AMAU, focuri de artificii				
☐ Informații în alte probleme ale AMAU, ex. înrăutățirea tensiunii inter-etnice, sentimente de insecuritate, încălcări ale drepturilor umane de către forțele de securitate	+	+	+	I/P
☐ Costurile AMAU pentru sistemul de sănătate publică și economie (turism, investiții, impactul conflictului)		+		I
Analizarea cunoștințelor instituționale în domeniul AMAU				
☐ Lecții asimilate din inițiativele existente în țară în domeniul AMAU	+	+		Privire generală
☐ Lecții asimilate din inițiativele anterioare în domeniul AMAU în alte țări		+		
☐ Lecții asimilate din alte inițiative de dezvoltare/promovare din țară, de ex. inițiativele în domeniul sănătății publice, intervenții de acțiuni de minare		+		
☐ Documente și acorduri internaționale (ex. acordul Dayton)		+		Privire generală
Analizarea populației afectate				
☐ Rolul bărbaților, femeilor, copiilor și diferite grupuri etnice; lideri ai comunității și membri influenți ai comunității; atitudini culturale; idei religioase; tradiții; structura puterii; etapa de educație (la nivel de comunitate este necesară analiza participantului)		+	+	Privire generală
☐ Informație în domeniul deceselor și oamenilor răniți cauzate de AMAU: vârsta, sexul, statutul, militar sau civil, cauza rănirii și decesului, locul, data, rezultatul	+	+	+	I

	STUDIUL DE POSSIBILITĂ ȚI	CAPACITATEA ȘI NECESITĂȚILE ESTIMĂRII	PLANUL DE SECURITATE AL COMUNITĂȚII	DATE DISPONIBILE DIN STUDIUL NAȚIONAL ÎN DOMENIUL AMAU ²⁷
<p>□ Estimarea comportamentului current în domeniul AMAU:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cauze diferite pentru posesia AMAU și utilizarea/abuzul pe grup. (ex. pescuit, sărăcie, conflict etnic, politica excluderii, răzbunare prin sânge, identitate și valori, protejarea individuală) • Activități influențate de prezența AMAU • Existența activităților de control a AMAU în comunități • Strategii curente locale de prindere asupra faptului • Comportamente de securitate și viceversa • Factor ce explică cererea pentru AMAU (ex. care sunt condițiile și factorii ce motivează oamenii să se înarmeze?) • Conștientizarea controlurilor sociale ale AMAU (ex. care este rolul AMAU în comunitate?) 		+	+	P/I
<p>□ Estimarea atitudinilor și percepției problemei (amintirea căutării diferențelor dintre grupuri sociale importante): ²⁸</p> <ul style="list-style-type: none"> • Percepții diferite individuale și ale comunității în securitatea umană • Securitatea percepută și impactul de securitate de lichidare a armelor • Percepția comunității în problemele AMAU • Percepțiile comunității asupra tipului de intervenție a AMAU (ex. colectarea armelor) va fi suportată de indivizi și comunitate și cine trebuie să realizeze (ex. organizații internaționale, poliția) • Importanța/sporirea industriei securității private etc. 		+	+	P

²⁸Unde e posibil este important de a dezagrega informația colectată de către categoriile-cheie sociale cum ar fi: grupul, vârsta, naționalitatea, etnia, sexul, religia, domiciliul (în special diferențele dintre localitățile rurale și urbane). Acest fapt va permite managerilor de programe să se informeze dacă diferit comunități și grupuri sociale au cunoștințe diferite, practice și atitudini în domeniul AMAU și să pregătească un program de strategie adecvată.

	STUDIUL DE POSSIBILITĂ ȚI	CAPACITATEA ȘI NECESITĂȚILE ESTIMĂRII	PLANUL DE SECURITATE AL COMUNITĂȚII	DATE DISPONIBILE DIN STUDIUL NAȚIONAL ÎN DOMENIUL AMAU ²⁷
☐ Estimarea nivelului existent de conștientizare și cunoștințe în domeniul AMAU (căutați diferențele dintre grupurile sociale de bază): <ul style="list-style-type: none"> • Proliferarea și abuzul de AMAU și rezultatele lor (locul, tipul, pericolele, știți unii supraviețuitori?) • Comportamente de securitate • Cum se raportează AMAU la grupurile de utilizatori și supuse riscului (rezultate social-economice, psihologice, impactul AMAU asupra vieților lor?) • Soluții alternative 		+	+	P
☐ Rolul specific al grupurilor-cheie (ex. femei, lideri religioși în comportamente influente) și atitudini în domeniul armelor de posesie și dezarmare; structura familiei (ex. clanuri)		+	+	P
☐ Opinii de la comunități în domeniul soluțiilor optime și metode de dezarmare; bariere ale dezarmării		+	+	P
☐ Percepția oamenilor în domeniul mass media, guvern, comunitatea internațională, furnizori de bază ai securității		+	+	P

Tabela 9: De ce oamenii păstrează arme de foc

În rezultatul unui număr de examinări realizate în 2003, la gospodării din Kosovo, Macedonia și Serbia de Sud au fost întrebați ce credeau despre oamenii în comunitățile lor ce păstrează armele de foc. Cele 4 grafice de mai jos vor explica această statistică. În fiecare caz reacțiile variază în dependență de grup și localitate, dar protejerea personală apare ca o temă constantă. Datele studiului detaliat este accesibil la următorul website: <http://www.seesac.org/reports/surveys.htm>.

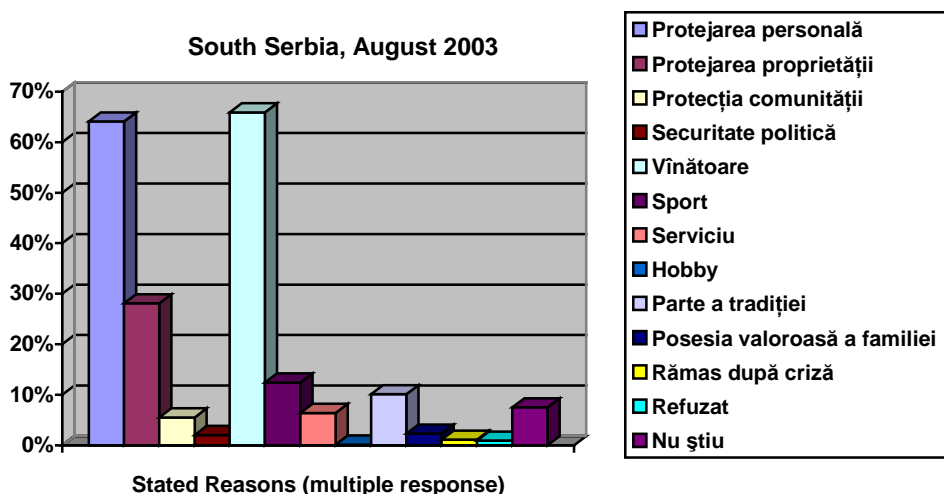
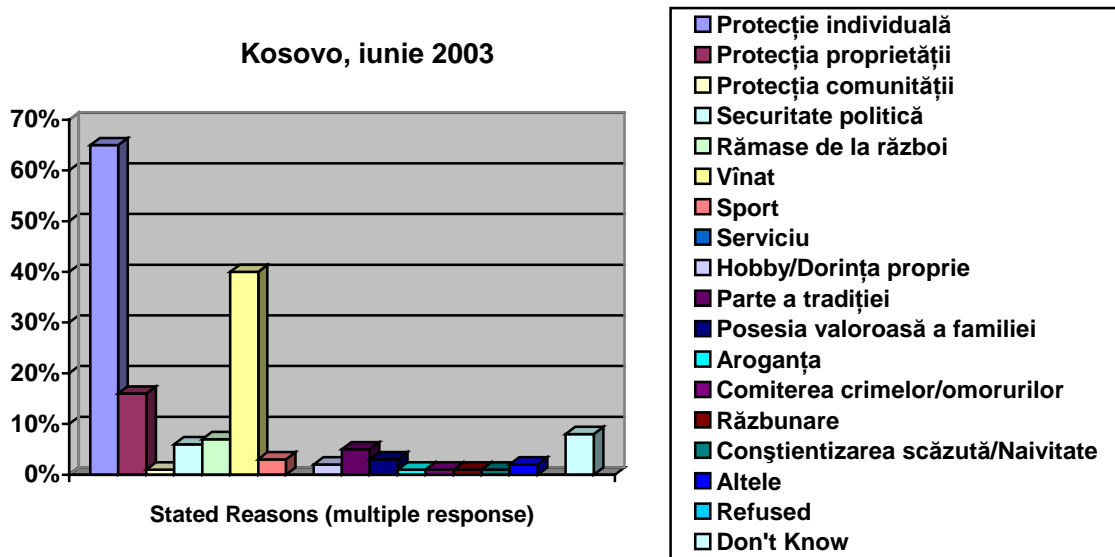
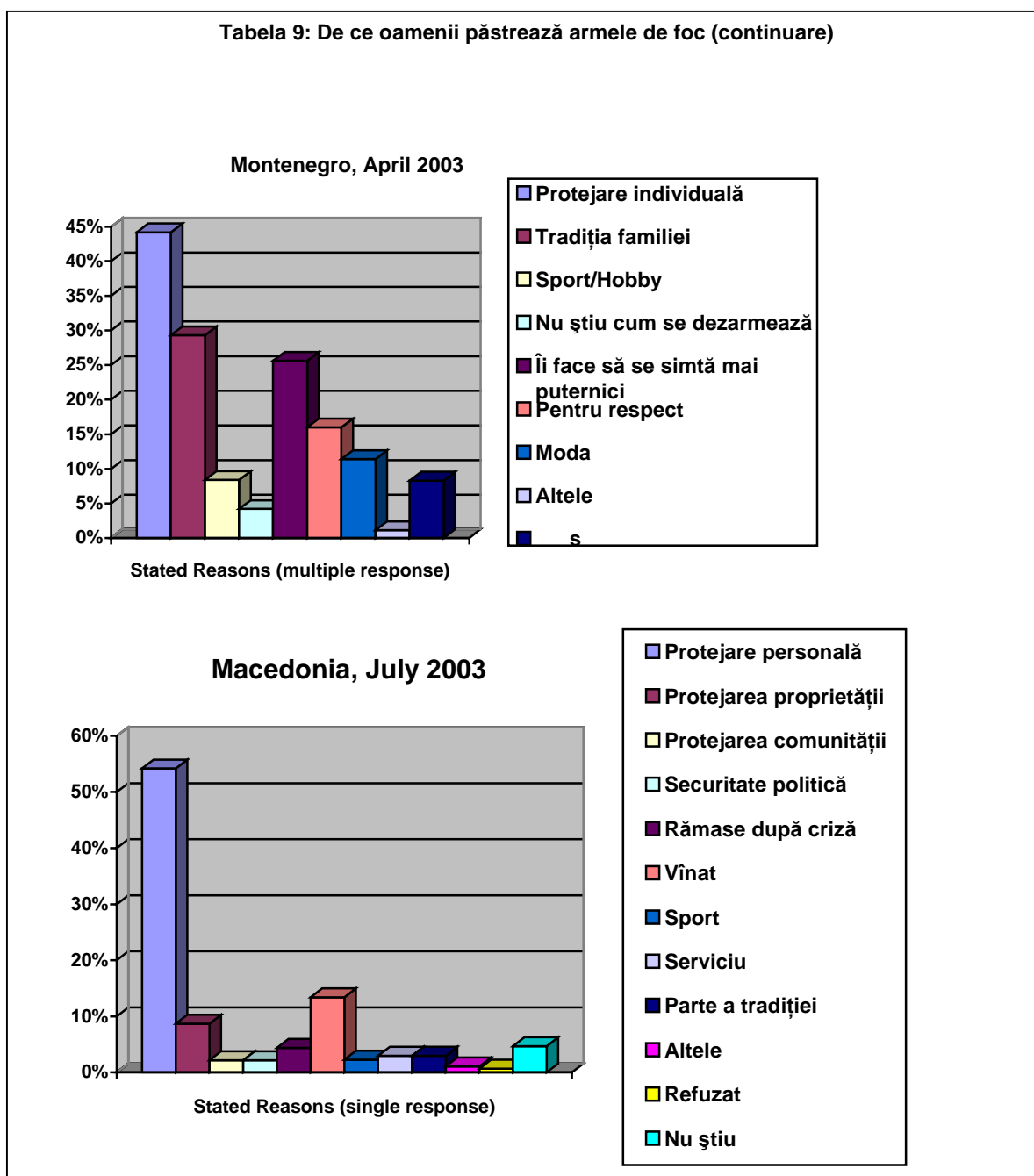

Tabela 9: De ce oamenii păstrează armele de foc (continuare)

3.4 Metode de colectare a informației

Multiple metode sunt folosite pentru a colecta informație. Metodele utilizate depind de informația necesară și de factorii contextuali, cum ar fi etapele de acces la grupuri sociale de bază, limite de timp și sensibilitatea informației de a fi colectată. De exemplu, practicile sociale și culturale vor contrînge etapele de acces la grupurile-cheie și bunăvoința lor de a furniza informație, deseori necesară pentru a organiza grupuri de discuție de un gen sau unică etnie. Metodele utilizate variază în dependență de tipul de informație ce va fi colectată:

- a) dacă este informație generală despre țară sau despre cunoștințe instituționale (colectate general la nivel central);
- b) informație specifică despre populația afectată cum ar fi percepția problemelor AMAU, comportamentele lor în domeniul posesiunii armelor, opiniile lor asupra opțiunilor de colectare a armelor etc. (colectate în mare măsură la nivel de comunitate);
- c) date despre victime (colectate la nivel central și de comunitate).

Tabela 10: Studiul de percepție în domeniul AMAU în Serbia de Sud

Pentru a permite PNUD, Serbia și Muntenegro să decidă tipul intervenției AMAU dacă va fi adecvată în Serbia de Sud, în studiul bazat pe piață din Belgrad al Companiei ' Marketing strategic' au fost implicați în iulie/august 2003 să colecteze date despre percepțiile populației în cele 3 municipii afectate de AMAU Bujanovac, Medvedja și Presevo. Planul studiului a folosit mijloace cum ar fi studii de gospodărie, interviuri structurate și grupuri-cheie pentru a face colectarea informației mai flexibilă. Mai mult decât atât etnia mixtă, post-conflictul și în unele cazuri condițiile tradiționale înalte a cauzat dificultăți pentru cercetători. Experiențe evidente sunt incluse :

- O rată sporită de refuz a respondenților-cheie în regiunile afectate direct de conflict
- Dificultăți pentru a găsi indivizi pentru a lucra în echipe de 2 persoane de etnie de cercetare serb/etnie-Albană pentru a cerceta comunitățile cu etnii mixte
- Refuze de a dispune de grupuri-cheie pentru transcriere ulterioară
- Dificultăți de asamblare a grupurilor-cheie ce include în exclusivitate femeile de etnie albaneză
- O tendință comună a respondenților-cheie de a se exprima liber asupra unui număr de teme pentru o oră sau mai multe, altele decât AMAU pentru a testa intențiile cercetătorilor

Sursa: studiul de percepție al armelor mici în Serbia de Sud, septembrie, 2003.

Metodele principale, atât din punct de vedere calitativ cât și cantitativ, sunt următoarele:²⁹

- Sondaje cu chestionare
- Sondaje de evaluare a cunoștințelor, aptitudinilor și practicilor
- Discuții în cadrul grupurilor cheie
- Interviuri în profunzime
- Interviuri interceptive
- Notițe
- Documente și interviuri înregistrate
- Metode de Evaluare Participativ Rapide
- Studii de caz
- Triangulare

Informația necesară este colectată:

- De către personalul angajat de către organizația responsabilă de efectuarea sondajului sau/și de către membrii personalului programului de conștientizare în

²⁹ Exemple de mecanisme utilizate mai pe larg precum și de ghiduri pentru utilizarea lor pot fi găsite în Anexele C, D, E și F. Informație mai detaliată pentru fiecare metodă poate fi găsită în "Comunicare în cadrul programelor de Conștientizare în domeniul Minelor", Centrul Internațional din Geneva în probleme manitate de Deminare, 2002.

domeniul AMAU precum și de voluntari în cazul în care se face o evaluare a necesităților și capacităților, și

- Din variate surse așa ca de exemplu autoritățile naționale/locale/ca (de ex. Ministere, unități militare, unități de poliție, municipalități, conducători din cadrul satelor etc.), instituții/asociații/organizații non guvernamentale/ locale ; organizații internaționale, mijloace masmedia, populația locală (de ex. Victimele, profesorii, fermierii, părinții, copiii, conducătorii bisericii etc.).

Tabela 6: Exemple de metode de colectare a informației

TIPUL DE INFORMAȚIE	NIVELUL DE COLECTARE	EXEMPLE DE METODE
Informația generală (de ex. Amenințarea, specificul localității respective etc.)	Nivelul general	<ul style="list-style-type: none"> • Întâlniri și discuții cu ministerele de resort ; autoritățile locale, agențiile de control în domeniul AMAU precum și alte agenții de ajutor umanitar, mijloace masmedia locale etc.) • Analiza rapoartelor existente
Informație specifică despre cunoștințele, aptitudinile, percepția de către comunitățile afectate.	La nivel de comunitate.	<ul style="list-style-type: none"> • Sondaje de evaluare a cunoștințelor aptitudinilor și Practicilor • Întâlniri și discuții cu reprezentanții autorităților locale ca de ex. Cu primarii de localitate, cu liderii religioși, cu profesorii din școli, cu grupările feministe etc. (de ex. Ca parte componentă a Planului unei localități mai Protejate) • Revizuirea informației din rapoartele de activitate din cadrul agențiilor de dezvoltare care își dezvoltă activitatea în localitățile respective. • Interviuri cu grupurile de risc și cu proprietarii de arme de foc.
Informație despre accidente Date despre victime	La nivel central și de comunitate	<ul style="list-style-type: none"> • Statistici existente furnizate de Ministerul Sănătății sau de către alte Ministere de Resort. • Mijloace mas media • Întâlniri cu reprezentanții organizațiilor de sănătate și cu reprezentanții organizațiilor de asistență acordată victimelor • Trecerea în revistă a altor rapoarte de activitate și a altor rapoarte statistice • Un formular standardizat de colectare a informației despre accidentele provocate de AMAU • Interviuri cu victimele precum și cu rudele lor • Interviuri cu posesorii de arme de foc

3.5. Colectarea informației ca mijloc de monitorizare și evaluare

Informația este colectată în cadrul tuturor etapelor ciclului programului începând cu studiul posibilităților prin intermediul evaluării activităților din domeniul AMAU. Informația colectată este esențială pentru efectuarea monitorizării și evaluării din cadrul programului.

În scopuri de evaluare și monitorizare, este esențial de a efectua o Evaluare de Bază a Aptitudinilor, Cunoștințelor și Practicilor (ACP) în cadrul comunităților selectate care trebuie efectuate înainte implementării oricărei intervenții de conștientizare în domeniul AMAU (vezi anexa C). Acest fapt va permite organizațiilor care se ocupă de problema implementării acestor măsuri să evalueze impactul intervențiilor în domeniul AMAU asupra comunităților selectate prin intermediul studiului comparat al cunoștințelor, aptitudinilor și practicilor înainte și după ce intervențiile sunt efectuate. Alți indicatori ca de exemplu nivelul de vizibilitate în domeniul AMAU, numărul de unități predate în cadrul procesului de colectare a AMAU și rata crimelor pot de asemenea fi utilizați pentru a efectua o evaluare a programelor de intervenție în domeniul AMAU. Acești indicatori totuși creează unele probleme în ceea ce privește evaluarea programelor de Conștientizare în domeniul AMAU deoarece un număr mare de varietăți, altele decât însuși activitățile din cadrul programului, pot avea un impact asupra lor.

3.6. Cursuri de reciclare pentru membrii personalului

Ar fi foarte important de organizat cursuri de reciclare pentru acei membri ai personalului precum și pentru voluntari care de fapt în mod direct se ocupă de colectarea materialului, informației, chiar în cazul în care ei vor avea ca sarcină cercetarea, utilizând surse secundare (vezi anexa F) sau vor trebui să efectueze o cercetare primară, activând în cadrul comunităților. În al doilea caz, ar fi indicat de angajat un număr de reprezentanți ai personalului din cadrul comunităților selectate care ar trebui să activeze în cadrul programului și ar trebui să urmeze cursurile de reciclare. În cadrul cursurilor de reciclare ai ar trebui antrenați cum să utilizeze mecanismele de bază de cercetare (vezi anexele C-F), de asemenea ei trebuie antrenați în probleme din domeniul AMAU precum și în domeniul utilizării terminologiei respective, recunoașterea AMAU, în întrebări de sensibilitate. Angajarea și antrenarea membrilor locali ai personalului nu numai că va crea încredere și va ajuta la colectarea informației, acest proces de asemenea va oferi mijloace prin intermediul cărora metodele utilizate în cadrul procesului de colectare a informației vor putea și apreciate și ajustate la condițiile locale. De asemenea, implicarea persoanelor din aceste localități în cadrul programelor poate fi privită ca un pas spre implicarea generală a comunităților selectate în cadrul activităților din cadrul programului de conștientizare în domeniul AMAU care urmează a fi efectuate.

3.7. Principiile de selectare a informației și managementul ei

3.7.1. Claritate și transparentă³⁰ în ceea ce privește scopul colectării informației.

O comunicare clară și transparentă cu autoritățile, indivizii, și membrii comunităților în faza colectării informației din cadrul unui program în domeniul micro dezarmării sau un program de conștientizare în domeniul AMAU este privită ca o pre condiție pentru a obține succese în cadrul

---

³⁰ Încă un principiu din cadrul programului în problema micro dezarmării poate fi găsit la RMDS 01.10, http://www.seesac.org/resources/current_eng.htm.

acestei etape a program, ului. În general trebuie de oferit claritate și transparență în ceea ce privește:

- ❑ Scopurile programului din domeniul AMAU pentru care informația este colectată
- ❑ Tipul de informație necesară
- ❑ Cum, Când, și unde va fi ea colectată
- ❑ De la Cine (în termeni generali) va fi informația colectată
- ❑ Cine va colecta informația (identitatea personalului din teren și organizarea lor)
- ❑ De ce este necesară informația.

Claritatea în ceea ce privește problemele mai sus menționate este esențială pentru a-i face pe oamenii care trăiesc în comunitățile afectate de impactul AMAU doritori să ofere mai multă informație. Atunci când ai de-a face cu un asemenea subiect sensibil ca de exemplu proliferarea în domeniul AMAU și utilizarea incorectă a armelor de foc, intervievații (cu excepția oficialilor care au fost de acord să fie intervievați) trebuie să fie asigurați că informația oferită de ai va fi confidențială.

Boxa 11: Transparență și confidențialitate

Ca parte componentă a proiectului Pilor Gramsh din anul 1998, efectuat în Albania, organizația non guvernamentală „Mișcarea pentru dezarmare” a preluat un proiect pilor care avea ca țintă o școală rurală primară, o școală secundară urbană, și o școală generală/ elevi de la 15 până la 18 ani) Ideea principală a fost de a lucra cu copiii pentru a motiva părinții lor să predea armele de foc. Ca parte componentă a proiectului respectiv, a fost efectuat un sondaj confidențial, au fost intervievați 900 de elevi care au fost întrebați despre fenomenul deținerii armelor de foc la domiciliu. 20 la sută din cei intervievați au răspuns că ei au acasă arme de foc. Cu toate că a fost esențial de a fi transparent în ceea ce privesc obiectivele și scopul atât al proiectului pilot cât și al sondajului în sine, a fost de asemenea foarte important pentru a păstra anonimatul sondajului pentru a obține succese în ceea ce privește colectarea informației.

Sursa: Interviu cu membrii personalului „Mișcării pentru dezarmare”, partener al Programului de Dezvoltare a Națiunilor Unite în cadrul programului Pilor Gramsh

3.7.2. Flexibilitatea

În anumite contexte, există informație delicată, care urmează a fi colectată, (de exemplu atunci când oamenii sunt întrebați câte arme de foc au ei acasă), ideea e să formulezi ideea într-un mod cât mai puțin controversat (de ex. Trebuie de vorbit mai mult despre securitate) sau subiectul trebuie abordat din punctul de vedere a unor idei care nu sunt controversate, ca de exemplu sănătatea, impactul social politic, modul în care proliferarea afectează perspectivele țării în ceea ce privește pacea, dezvoltarea, sau de abordat din punctul de vedere al rolului copiilor. Personalul din cadrul programului trebuie să fie pregătit pentru a se adapta unor contexte specifice și acolo unde este necesar trebuie să schimbe metodele planificate din timp pentru a colecta informația, sau tipul de informație căutată.

Ei de asemenea trebuie să fie pregătiți să formuleze concluzii din orice reluctanță descoperită în cadrul comunităților atunci când este necesar de a discuta probleme din domeniul AMAU. Reluctanța poate apărea din diverse motive, inclusiv din cauza temerii precum că ceilalți membri ai comunității nu vor fi de acord (ca de ex. Membrii familiei sau grupurile puterii), teama de forțele securității, neîncrederea generală care reiese din nivelul excesiv de tensiune și nesiguranță, teama de investigație și persecutare, sau chiar sentimentul general precum că problemele din domeniul AMAU sunt confidențiale. Dar oricare n-ar fi motivul, în momentul în care membrii personalului vor afla ce oamenii nu le place să discute despre AMAU ei vor începe să înțeleagă mai bine acea comunitate precum și funcțiile AMAU. În ciuda acestor dificultăți anticipate este important de amintit că domeniul AMAU este doar un domeniu sensibil printre multe altele, și programele de intervenție socială în domeniile taboo ca de exemplu

utilizarea drogurilor, educația sexuală, educația femeilor, problema HIV SIDA au demonstrat că toate complexele pot fi depășite în momentul când sunt utilizate mecanismele adecvate precum și senzualitatea și creativitatea. Utilizarea tehnicilor de „audiere activă” pot fi de ajutor în procesul de obținere a informației fără a efectua presiuni sau insistențe.³¹

Boxa 12: Ghid asupra activităților de audiere

Audierea activă cere mai mult efort și concentrare și implică:

- Recunoașterea barierelor în calea unei comunicări active. ele pot fi
  - Interne (așa ca de exemplu oboseala, sau stresul, sau propriile prejucții)
  - Externe (ca zgomotul sau acustica slabă)
  - Interacționare[Ⓢ] de ex. Cum limba poate fi înțeleasă sau interpretată de diferiți oameni)
- Audierea conținutului mesajelor pentru a te asigura că auzi exact ceea ce se spune
- Ascultarea sentimentelor, această procedură poate fi efectuată prin intermediul unor indicii non verbale ca de exemplu poziția corpului, sau tonul vocii, cu care sunt spuse lucrurile.
- De verificat dacă indiciile verbale și cele neverbale sunt consistente.
- Vorbitorul este încurajat răspunzându-i-se prin expresii faciale sau anumite gesturi.
- Se reflectă asupra acelor lucruri care se pare că le-ai auzit parafrazându-le, sau punând niște întrebări simple
- Concentrarea
- Se atrage atenția la contextul general precum și temele generale, și nu se distrage atenția de anumiți factori izolați sau comentarii
- Se ascultă punctele de vedere care îl contrazic pe al tău, fără ca vorbitorii să fie întrerupți
- Se selectează întrebările adecvate pentru a fi de ajutor pe parcursul discuției.

Sursa: Adaptată din „Comunicare personală la locul de muncă”, Open University Press, 1998.

3.7.3. Cantitatea și calitatea informației

Informația colectată este utilizată pentru a aborda și a planifica o strategie adecvată. Calitatea informației este cheia stabilirii programului adaptat contextului local și va fi întotdeauna important să ne concentrăm asupra calității informației colectate. Tot la fel de importantă este și cantitatea, mai ales atunci când este vorba despre planificarea unei strategii adecvate dar în unele contexte ea poate fi limitată

3.7.4. Acuratețea

Membrii personalului din cadrul programului trebuie să se lupte să se asigure că informația care li se oferă este corectă și adevărată. Pentru a face maxime șansele de a obține o astfel de informație, orice informație obținută trebuie să fie confruntată cu toate sursele disponibile pentru ca această informație să fie confirmată sau refuzată. Informația trebuie verificată de două ori înainte de a planifica o strategie precum și înainte de a anunța rezultatele, acest fapt va asigura o relevanță a strategiei, iar erorile factuale care nu sunt necesare vor fi evitate.

³¹ Termenul audiere activă se referă atât la tehnicile de comunicare descrise în boxa 12 cât și la un tip de proiect de construire a păcii care este efectuat în cadrul comunităților. Pentru a afla mai multă informație în problema dată, citiți „Audierea și Organizarea, Walters, H., Vocea rurală din Sud pentru Pace , 1992.

3.7.5. Stabilirea unei rețele pentru a aduna date despre accidente

Informația despre accidente este importantă, relevantă în cazul în care trebuie de identificat grupurile de risc, pentru a înțelege motivele, cauzele morții sau rănilor, precum și impactul care îl are AMAU asupra indivizilor și comunității în general. Totuși informația detaliată despre accidente poate fi foarte dificil de obținut din diferite motive, de aceea este necesar de a stabili o rețea de cercetători care ar argumenta informația colectată. Atunci când este adunată informația despre accidente este necesar:

- a) De a explica autorităților locale obiectivele de colectare a informației precum și de a obține autorizație de la ei
- b) De a identifica și contacta persoanele care ar putea oferi ajutor pentru procesul de colectare a informației. De ex. Forțele de poliție, instituțiile medicale, Societatea Națională de Cruce Roșie, primarii de prin sate, reprezentativii guvernului, organizațiile non guvernamentale etc.; sau este necesar de a angaja o echipă de profesioniști pentru a aduna informația; sau trebuie de obținut o combinație din cele două numite mai sus.
- c) De a asigura ca rețeaua să fie suficient de diversă din punct de vedere a sexului, vârstei, abilități profesionale, etnie pentru a asigura ca membri adecvați să fie prezenți în cadrul diferitor grupuri selectate (de ex. De selectat femei pentru a purta discuții cu femeile, ex combatanți pentru a discuta cu ex combatanții)
- d) De a stabili și antrena rețeaua selectată pentru a colecta informații și
- e) De a asigura ca informațiile sunt dispersate acolo unde este posibil pentru a prezenta așa probleme importante ca sexul, vârsta, apartenența etnică a victimelor care au suferit din cauza AMAU, și dacă este posibil – cine este vinovatul.

Boxa 13: Colectarea informației despre accidente în Macedonia

Pe parcursul efectuării unui sondaj național în domeniul AMAU în Macedonia în anul 2003, informația a fost căutată în cadrul a cinci instituții medicale, spitale, care au fost considerate ca fiind reprezentative în țara respectivă din punct de vedere a apartenenței etnice, geografie și efecte ale conflictului. Cardurile medicale au fost trecute în revistă în cadrul acestor cinci spitale pentru o perioadă de 12 luni. Pe parcursul acestei perioade de timp au fost înregistrate 81 de răni provocate de arme de foc. 47 la sută din numărul total de răni au fost clasificate ca fiind „ușoare”, 41 la sută au fost clasificate ca fiind „periculoase” iar 12 la sută din ele ca fiind „critice”. Cele mai multe răni au fost provocate persoanelor în vârstă de 18 ani și mai mult, dar 50 la sută din răni critice au fost provocate copiilor cu o vârstă sub 18 ani. 89 la sută din victimele care au primit răni de arme de foc au fost bărbați, iar 11 la sută femei. Totuși multe comunități de etnici albanezi din Macedonia dețin instituții medicale care nu sunt recunoscute de Guvern și deci ele nu țin neapărat un registru în problemele date. Atunci când personalul din cadrul programului s-a adresat cu problema dată, Aceste instituții medicale s-au dovedit a fi nedoritoare de a împărtăși date despre accidente cu arme de foc, care chiar probabil le aveau înregistrate. Totuși, doctorii precum și oficialii intervievați au fost de părerea că rănilor provocate de arme de foc au fost tratate în cadrul acestor unități medicale.

Sursa: Raport Interim. Sondajul în problema armelor de calibru mic, Geneva, PNUD Macedonia, Iulie 2003.

Trebuie de solicitat un grup mare de oameni pentru a participa în procesul de colectare a informației care trebuie combinat în cadrul unei rețele care ar fi compusă din două tipuri de personal care ar aduna informație : și anume: informatorii care primesc instruirea de bază, și „ persoanele care adună informațiile” care monitorizează lucrul informatorilor și care primesc o instruire mai profundă. Alegerea informatorilor este esențială pentru colectarea informației adecvate și corecte. Ei trebuie în cea mai mare măsură, să fie oameni din cadrul comunității care sunt credibili, motivați și care au acces liber la informație. În dependență de context și participanți existenți, trebuie de stabilit o rețea de voluntari, sau trebuie de angajat o întregă echipă de persoane care ar aduna informații. O combinație dintre o echipă de profesioniști fiind

asistați de o echipă de voluntari în domeniul dat, ar putea fi de asemenea o opțiune în unele cazuri specifice, ca de exemplu în procesul de colectare a informației despre accidente provocate de mine din Bosnia și Herțegovina.

Boxa 14: Colectarea, analiza, și propagarea datelor despre accidente provocate de mine sau de obiecte neexplodate în Bosnia și Herțegovina

ICRC, în strânsă colaborare cu Societatea crucii Roșii din Bosnia și Herțegovina este unica organizație din Bosnia și Herțegovina care colectează și publică sistematic informație despre victimele care au suferit din cauza minelor. Rețeaua Societatea Crucii Roșii din Bosnia și Herțegovina care conține membrii personalului și voluntari urmăresc toate rapoartele formale și neformale asupra accidentelor provocate de mine și obiecte neexplodate din cadrul comunității. Ei obțin detalii despre victime, circumstanțele în care a avut loc accidentul, locația, precum și altă informație care este transmisă Societății Naționale de Coordonatori, care la rândul lor transmit această informație la ICRC. ICRC plasează această informație în baza de date, care este înnoită cu regularitate, ICRC utilizează informația pe plan intern pentru a planifica și implementa mesaje directe și intenționate adresate anumitor grupuri de risc înalt, și filialelor lor din țară. Datele sunt furnizate tuturor organizațiilor cu care ICRC are relații stabilite în Bosnia și Herțegovina, în mod formal sau neformal. Efectuând asemenea lucru ICRC contribuie la eforturile umanitare de reducere a riscului provocat de mine de câmp și obiecte neexplodate de pe teritoriul țării. ICRC în colaborare cu Societatea Crucii Roșii din Bosnia și Herțegovina, efectuează niște sondaje mai concentrate în cadrul unor grupuri specifice, în diferite perioade de timp pentru a evalua și reevalua situația generală din Bosnia și Herțegovina, evaluează eficiența programelor, organizează diferite campanii, lansează diferite mesaje.

3.7.6. Managementul și promovarea informației și datelor.

Împărtășirea informației cu cei implicați precum și cu autoritățile este o procedură esențială în procesul de coordonare a intervențiilor în domeniul AMAU precum și în cadrul activităților de asistență și dezvoltare, de ex. Informația despre victime poate permite definirea necesităților victimelor, ca de exemplu susținerea psihologică și medicală. Ar fi esențial de a împărtăși această informație cu toate organizațiile care pot oferi acest tip de asistență.

În contexte specifice, împărtășirea informației poate fi condiționată de regulile de confidențialitate. De exemplu, ar fi indicat de stabilit Memorandumuri de Înțelegere cu persoanele implicate pentru a asigura confidențialitatea (de ex. Datele despre accidente ar putea fi accesate și utilizate iar informația personală ar trebui să poarte un caracter confidențial. Informația despre distribuția AMAU în cadrul unei comunități deseori este privită ca o problemă extrem de sensibilă, în special acolo unde nivelul de posesie a armelor este extrem de înalt din cauza fricii (de ex. Teamă de forțele securității, sau de alte grupuri etnice). Trebuie de păstrat prudența în procesul de împărtășire a informației obținută din cadrul unor atare comunități, iar transparența trebuie privită ca o problemă de bază.

3.7.7. Siguranța

Siguranța lucrătorilor din teren este de o importanță majoră, pentru ei ca indivizi, pentru securitatea programului, precum și pentru beneficiarii acestuia. Informația despre distribuția AMAU în cadrul diferitor comunități, grupurile care dețin aceste arme, originea lor, mișcările este foarte greu și periculos de colectat. În particular în teritoriile unde AMAU sunt traficate sau sunt conectate într-un fel de frica de forțele securității din partea comunităților locale. În unele cazuri este dificil de a aduna informație despre impactul AMAU. Lucrătorii în teren se pot confrunța cu ostilități și abuz în timp ce își îndeplinesc misiunea, cu toate că scenariile care implică arestări sau răni fizice nu s-au prea înregistrat. În teritoriile de post conflict, lucrătorii din teritoriu se pot de asemenea confrunța cu pericole prezentate de rămășițe din timpul războiului sau arme care nu se află în siguranță. Colaboratorii din teren și managerii trebuie să asigure împreună adoptarea unor precauții sigure de bază în cadrul etapei de colectare a informației din cadrul programului de conștientizare pentru a minimaliza riscul.

Colaboratorii din teren trebuie:

- a) primească o instruire în domeniul educației pentru risc referitor la AMAU
- b) împreună cu cartier4ele generale trebuie să stabilească niște linii clare de comunicare, și trebuie să mențină un contact permanent cu cartierele generale.
- c) Să se ghideze strict de un plan de lucru convenit
- d) Împreună cu cartierele generale trebuie să obțină permisiunea din parte guvernului și autorităților locale.
- e) Să evite călătoriile de unul singur, este de preferat să călătorească împreună cu cineva, care cunoaște localitatea și
- f) Trebuie să cunoască condițiile locale de securitate precum și orice pericol la care poate fi supus (de exemplu pericolul care ar veni din partea obiectelor explozive din timpul război, grupări militare sau criminale) înainte de a intra în teren.
- g) Aceste riscuri afectează membrii personalului precum și programul în întregime. Menținerea contactului cu părțile informate așa ca de exemplu jurnaliștii, agențiile Națiunilor <Unite, contactele de cercetare, și cu organizațiile non guvernamentale locale ar permite membrilor personalului să evalueze riscurile din teren și să le poată evita. Responsabilitatea față de siguranța membrilor personalului din cadrul programului (inclusiv voluntarii) este împărtășită de colaboratorii din teren și de alți membri ai personalului, cu toate că drepturile și responsabilitățile concrete ale fiecărui vor depinde de anumite situații.

4 Analiza și planificarea strategiei

4.1. Analiza informației

Analiza informației colectate la începutul efectuării programului de conștientizare AMAU planificarea unei strategii. Informația va fi atât generală (de ex. Informația despre țară, nivelul de educație, pericole și probleme etc.) precum și specifică cu referire la comportamentele și percepțiile din cadrul comunității, informație despre accidente și așa mai departe. Analiza permite colaboratorilor să:

- a. identifice abordarea care urmează a fi implementată: este mai relevant de a stabili o Promovare sau activități în domeniul educației pentru risc, sau ambele? Acestea de asemenea vor depinde de alte activități de control în domeniul AMAU care urmează a fi planificate sau implementate și
- b. planifice o strategie adecvată, stabilind scopul, obiectivele, indicatorii și metodele de verificare din cadrul grupului pentru:
  - ❑ a defini grupurile cheie
  - ❑ a identifica comunitățile afectate
  - ❑ a determina mesajele și informația care urmează a fi promovate
  - ❑ a decide asupra implementarea mesajelor și producerea materialelor ca metodă de a promova mesajele și informația și
  - ❑ planificarea monitoringului și evaluării.

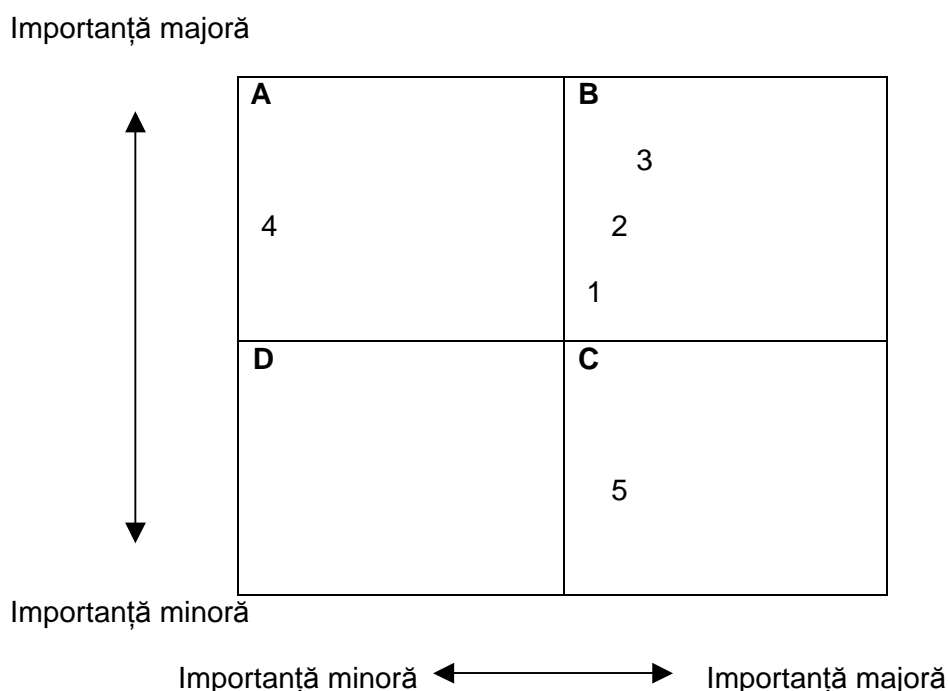
Un număr diferit de mecanisme pot fi utilizate ca suport în procesul de analiză a informației colectate, inclusiv de ex, Analiza asupra depozitarilor, care permite depozitarilor dintr-o anumită țară sau comunitate să fie analizați din punctul de vedere al importanței ce-l prezintă pentru succesul programului, precum și gradul lor de influență asupra unui eventual succes³². Este bine ca analiza să fie efectuată în cadrul fiecărei comunități în parte și de asemenea la nivel național. Mecanisme ca de exemplu Analiza Depozitarilor pot fi de asemenea utilizate după ce obiectivele programului au fost deja formulate, pentru a verifica care depozitari vor susține și care vor obstrucționa obiectivele programului.³³

---

³² Depozitarii sunt persoanele, grupurile și instituțiile care au un anumit interes într-un program sau într-un proiect particular.

³³ Mai multă informație despre felul cum de efectuat o analiză a situației și cum de efectuat o analiză a Depozitarilor la <http://www.dfid.gov.uk/FOI/tools/>.

Diagrama 4: Exemple de analiză a Depozitarilor la nivel de comunitate

Cheia: 1 = liderii politici, 2 = foști combatanți, 3 = lideri în domeniul businessului, 4 = copii, 5 = lideri în domeniul religiei

Explicația : Depozitarii din boxele A, B și C sunt depozitarii cheie într-o comunitate imaginară. Acei din boxa A sunt de o importanță majoră pentru proiectul dat / de ex, victimele utilizării incorecte a armelor de foc) dar au puțină influență – proiectul trebuie planificat ca să-i încadreze. Cei din boxa B au un nivel înalt de influență referitor la controlul în domeniul AMAU și / sau Conștientizare, și sunt foarte important pentru o efectuare de succes a programului planificat – trebuie de obținut susținerea lor. Cei din boxa C au o puternică influență și pot afecta rezultatele programului, dar interesele lor nu vor fi direct afectate, ei vor trebui implicați în cadrul programului, monitorizați și consultați. Depozitarii din boxa D sunt de o prioritate minoră.

4.1.1. Grupurile țintă

În baza unei analize a informației colectate se poate de elaborat o strategie. Vor fi stabilite grupurile țintă care vor fi parte componentă a acestei strategii. Lista grupurilor țintă este potențial fără limite și este important de a descoperi care grupuri pot avea importanță în fiecare țară în parte sau comunitate din cadrul programului de conștientizare în domeniul AMAU. O potențială listă non exhaustivă de grupuri țintă poate include:

- Deținători de arme de foc
- Familiile deținătorilor de arme de foc
- Guvernul local
- Organizațiile non guvernamentale locale
- Mijloacele mas media
- Personalul forțelor de poliție

- Bărbați adulți
- Femei adulte
- Fete adolescente
- Băieți adolescenți
- Copii cu vârsta între 5 și 8 ani
- Copii cu vârsta sub 12 ani
- Foști combatanți
- Persoane religioase
- Personalități din domeniul businessului
- Lucrători din învățământ
- Militari
- Donatori

Boxa 15: Campania Organizată de Crucea Roșie din Iugoslavia „Pentru o viață fără armament”

Campania de conștientizare în domeniul AMAU, cu durate de un an organizată de Crucea Roșie din Iugoslavia Sub denumirea „Pentru o viață fără arme de foc” a avut ca scop să influențeze opinia publică despre posedarea armelor de foc în baza costurilor umanitare. Sloganele au avut ca scop promovarea ideii precum că posedarea armelor de foc conduce la pericole și accidente și nu la siguranță și protecție. Au fost implicate trei grupuri specifice, cărora li s-au adresat diferite mesaje și s-au aplicat diferite metode.

- Adolescenți de ambele sexe / cu vârsta între 12 și 19 ani), în special în localitățile urbane
- Bărbați adulți (cu vârsta între 20-35 de ani)
- Bărbați adulți cu vârsta între 36 și mai mult

Exemple de materiale din cadrul programului puteți găsi în cadrul planului unei comunități mai protejate CD-ROM

Sursa: Întărirea securității în Balcani. Adoptarea Planului de Implementare a Pactului de Stabilitate la nivel Regional în domeniul armelor de calibru mic 24-25 iulie 2002, Raportul din cadrul seminarului organizat de Saferworld/BICC.

Selectarea grupurilor țintă va depinde de strategia de conștientizare și de necesitățile din cadrul comunității, ambele identificate de Sondajul Național în domeniul AMAU și/sau de evaluarea necesităților și capacităților. Mesajele care urmează să fie promovate trebuie să fie adaptate fiecărui grup țintă. După cum am menționat mai sus, uneori nu va fi posibil de sensibilizat anumite grupuri din cauză că unele subiecte sunt delicate și/sau rolul lor social. (de ex. AMAU sunt privite ca o afacere a bărbaților, de aceea este dificil de abordat problema dată în cadrul grupurilor formate din femei). În asemenea cazuri personalul din cadrul programului trebuie să fie flexibil și trebuie să găsească căi de a soluționa problema dată (în acest caz este probabil mai indicat de vorbit mai întâi cu grupurile de femei).

Este important de menționat că ar putea fi necesar de a defini „unele grupări țintă intermediare” pentru a sensibiliza în final grupurile țintă (de ex. Trebuie de încurajat bărbații să predea armele de foc), probabil ar trebui mai întâi de sensibilizat grupurile de femei sau/și copii ca un mijloc de a convinge bărbații. Orice strategie care implică utilizarea grupurilor țintă intermediare necesită obiective intermediare care s-ar referi la aceste grupuri țintă.

Boxa 16: Bărbații – un grup cheie

În cadrul majorității activităților din cadrul programului de conștientizare în domeniul AMAU, bărbații ca grup vor fi o țintă importantă deoarece în majoritatea cazurilor ei sunt și victimele utilizării incorecte a AMAU și în același timp ei dețin arme de foc. Este deci important de a încerca de a colabora cu mijloacele mas media având ca țintă un auditoriu format din bărbați 8 de exemplu programele despre vânatoare sau sport la Televizor.

4.2. Planificarea strategiei

Analiza informației colectate permite crearea unei strategii de conștientizare în domeniul AMAU, și de asemenea permite definitivarea obiectivelor programului. Obiectivele acestui program trebuie definite în cadrul etapei de planificare în așa fel încât activitățile și materialele necesare pentru a realiza aceste obiective să fie posibil de a fi stabilite, să fie de asemenea posibil de a selecta indicatorii adecvați pentru evaluarea progresului și impactului, și a identifica sistemele de evaluate și monitorizare (vezi secțiunile 8). Deci, de exemplu în cadrul unei comunități care a suferit în urma efectelor proliferării AMAU ca rezultat a unui conflict armat :

- a) informația generală a fost colectată în baza pericolului AMAU. Aceasta împreună cu informația de suport referitoare la istoria conflictului vor permite celor ce planifică activitățile din cadrul programului să determine care regiune din țară este afectată de un control inadecvat în domeniul AMAU. Analizând informația dată cei ce planifică activitățile programului își vor organiza activitățile în conformitate cu locația problemelor și amenințarea ce vine din partea lor și
- b) informația specifică a fost selectată în cadrul interviurilor cu membrii comunităților (ca parte componentă a evaluării necesităților). Această informație prezintă:
  - o atitudine comună în rândul adolescenților (fete și băieți) că este „cool” (adică la modă) ca un băiat să dețină o armă de foc
  - informațiile despre accidente prezintă un procentaj înalt de copii și băieți adolescenți care au fost răniți sau omorâți de AMAU și
  - majoritatea copiilor care au primit răni provocate de AMAU au găsit aceste arme de foc la domiciliu.

Această analiză indică că grupurile țintă de bază din cadrul programului de conștientizare în domeniul AMAU trebuie să fie compuse din copii și adolescenți. În fiecare caz în parte vor fi necesare diferite mesaje, din cauza atitudinilor diferite și atitudinilor diferite prezentate de fiecare grup în parte în ceea ce privește AMAU. Ca rezultat poate fi definită strategia, de exemplu:

- a) programul va fi în principal implementat în fostele teritorii unde a avut loc conflictul, deoarece armele de foc pot fi disponibile doar în aceste regiuni
- b) activități interactive vor fi elaborate pentru a putea implica copii
- c) se va elabora planul unei comunități mai protejate care va implica adolescenții care vor discuta despre sensul sintagmei „atitudine cool, la modă”, și vor fi cercetate alternativele deținerii armelor de foc de către adolescenți.
- d) Profesorii vor urma cursuri de reciclare în cadrul Ministerului Educației pentru a fi în stare să promoveze Educația în domeniul Riscului cu implicarea AMAU, menită pentru copii și adolescenți pe o perioadă lungă de timp și
- e) Planul Unei comunități mai Protejate va avea ca țintă femeile pentru a promova mesajele în rândul copiilor.

Diferite tipuri de informație și date colectate trebuie mai întâi selectate apoi analizate și mai apoi ele necesită a fi combinate pentru a putea formula o strategie (de ex. Dacă cunoaștem că adolescenții sunt grupul cel mai supus riscului, este foarte important de cunoscut cuine sunt membrii comunității, care pot avea influență asupra lor). Este de asemenea important de descoperit care sunt metodele de comunicare. Dacă sunt implicate alte organizații, este crucial de a coordona împreună cu ei, în așa fel încât aceleași grupuri cheie să nu fie sesizate de câteva ori iar mesajele trebuie coordonate în cadrul comunității. Tabelul de mai jos cum poate arăta o strategie din cadrul unui program în cadrul unei comunități presupuse de ex. A și cum acea strategie este promovată începând cu faza colectării informației:

Tabelul 7: Cum este planificată o strategie utilizând informația colectată

INFORMAȚIILE ȘI DATELE COLECTATE	ANALIZA	PLANIFICAREA STRATEGIEI
<p>Amenințarea generală în domeniul AMAU</p> <ul style="list-style-type: none"> • Armele sunt în special disponibile în sudul țării unde a avut loc un conflict intern, foștii combatanți încă dețin armele de foc, și adolescenții dețin de asemenea un număr mare de arme. • Este planificat un armistițiu cu o durată de 3 luni 	<ul style="list-style-type: none"> • Mesajele referitoare la Educația în domeniul riscului provocat de AMAU sunt diferite în dependență de grupul căruia ele sunt adresate. • Stabilirea priorităților în cadrul activităților în dependență de localizarea riscului. 	<ul style="list-style-type: none"> • Activitățile din cadrul programului de activități în domeniul riscului sunt concentrate în sudul țării • Se elaborează activități interactive implicând adolescenții care au ca țintă pericolul provocat de deținerea armelor de foc • De organizat discuții în cadrul grupurilor formate din combatanți abordând probleme din domeniul AMAU precum și despre pericolele care apar. • Sunt promovate mesaje pe tot teritoriul țării, ele fiind menite să informeze oamenii despre armistițiu și fiind menite să încurajeze oamenii să predea armele de foc.

INFORMAȚIILE ȘI DATELE COLECTATE	ANALIZA	PLANIFICAREA STRATEGIEI
<p>Impactul asupra comunităților</p> <ul style="list-style-type: none"> • Copiii și adolescenții au fost răniți (în special băieții) din cauză că ei cred că este „cool” la modă să deții să te joci, să folosești o armă de foc. • S-a ridicat nivelul criminalității ca rezultat al disponibilității armelor în sudul țării 	<ul style="list-style-type: none"> • Grupurile țintă de bază sunt copiii, adolescenții (mai ales băieții ca potențiali utilizatori de arme de foc și fetele pentru că ele susțin rolurile stereotip de bărbați) și bărbații adulți, inclusiv foștii combatanți • Sunt promovate diferite tipuri de mesaje pentru fiecare grup în parte 	<ul style="list-style-type: none"> • Inter-activități sunt elaborate implicând copii. Ele au ca țintă stabilirea obiectelor cu care este bine să se joace. • Activități implicând adolescenții care discută despre ce este la modă și ce nu este la modă • Sunt organizate cursuri de reciclare pentru profesori pentru a promova mesajele pe o perioadă lungă de timp • Este elaborat Planul Unei Societăți mai Protejate implicând persoane care ar discuta și ar găsi soluții alternative pentru a spori securitatea în cadrul comunităților
<p>Implicarea altor persoane sau grupuri</p> <ul style="list-style-type: none"> • O organizație non guvernamentală locală a început să promoveze activități în domeniu în cadrul unei comunități. • Guvernul planifică să declare un armistițiu pe o perioadă de trei luni pentru a permite colectarea armelor. 	<ul style="list-style-type: none"> • O organizație este deja implicată în procesul de comunicare a mesajelor despre problemele în domeniul AMAU, dar numai un grup foarte mic este implicat • Este nevoie de elaborat o strategie pentru a susține programul de colectare a armelor de foc. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mesajele de promovare/Educare în domeniul riscului trebuie coordonate cu organizațiile non guvernamentale locale • Trebuie elaborate activități de promovare a mesajelor pentru a face oamenii conștienți de pericolul provocat de AMAU. Trebuie de elaborate mesaje care ar încuraja membrii comunităților să predea armele de foc. Este necesară o coordonare cu ceilalți, și în special cu Autoritatea națională în domeniul AMAU pentru a descoperi obiectivele specifice și elabora planurile pentru organizarea unui armistițiu și strategii de comunicare și acolo unde este posibil ele trebuie susținute

INFORMAȚIILE ȘI DATELE COLECTATE	ANALIZA	PLANIFICAREA STRATEGIEI
<p>Metode de comunicare, rata de școlarizare, analfabetismul etc.</p> <ul style="list-style-type: none"> Majoritatea oamenilor dispun de aparate de Radio, dar televizoare au în principiu doar cei din orașe Majoritatea oamenilor de la sate sunt analfabeți Majoritatea adolescenților de la sate au încetat să mai meargă la școală și își ajută părinții în activitățile lor de toate zilele. 	<ul style="list-style-type: none"> Sunt promovate mesajele în domeniul educației prin intermediul aparatelor de Radio. Dar televizoarele nu sunt eficiente mai ales pentru oamenii din mediul rural Sunt elaborate materiale de suport care conțin fotografii și desene relevante în cadrul localității respective, și mai puțin text. Activitățile extra curriculare sunt menite să promoveze mesaje în rândul adolescenților 	<ul style="list-style-type: none"> Spoturi Radio care au ca țintă adolescenții, copii și foștii combatanți care ar promova mesaje despre pericolul AMAU Sunt difuzare radio nuvele care sunt conectate cu activitățile ce susțin Planului Societății Protejate. Sunt elaborate materiale de suport care ar reflecta ideile și necesitățile fiecărui grup în parte.
<p>Perceperea problemei de către comunitate</p> <ul style="list-style-type: none"> Majoritatea femeilor privesc armele ca o sursă ce provoacă frica și pericolul în ceea ce-i privește pe copiii lor, ele privesc procesul de dezarmare ca o metodă de reducere a criminalității Bărbații doresc să păstreze armele ca un mijloc pentru a-și proteja familiile. 	<ul style="list-style-type: none"> Femeile sunt conștiente de pericolul pe care îl prezintă armele pentru familiile lor și comunitate. Ele trebuie folosite pentru a transmite mesajul respectiv bărbaților. Trebuie de discutat cu persoanele ce dețin arme de foc pentru a aborda problemele de securitate și alternativele pentru armele de foc, muniții, obiecte explozive. 	<ul style="list-style-type: none"> Planul Unei Comunități mai Protejate trebuie elaborat având ca participanți atât femeile cât și bărbații. Se elaborează materiale menite să conștientizeze și să informeze populația despre comportamente de securitate. Ele sunt distribuite de către femei ca suport pentru activitățile lor. Planul comunitar de securitate va fi inițiat cu femei și bărbați

INFORMAȚIILE ȘI DATELE COLECTATE	ANALIZA	PLANIFICAREA STRATEGIEI
<p>Comportamente riscante în cadrul comunităților:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Copii au găsit arme de foc în casele lor și se joacă cu ele • Băieții adolescenți utilizează un număr mare de arme de foc care le sunt oferite de către tații lor 	<ul style="list-style-type: none"> • Trebuie elaborate mesaje în conformitate cu comportamentele de risc din cadrul fiecărui grup în parte. • Tații trebuie informați că este periculos atunci când copiii sau adolescenții utilizează arme de foc, în special este periculos pentru băieți. 	<ul style="list-style-type: none"> • Se elaborează planul unei comunități mai protejate cu ajutorul bărbaților abordând problema utilizării armelor de foc de către băieții adolescenți.³⁴ • Sunt susținute femeile și profesorii în procesul de elaborare activităților interactive cu copiii despre pericolele care le prezintă jocul cu armele.
<p>Metodele de comunicare cu societatea</p> <ul style="list-style-type: none"> • Femeile sunt sursa principală de informare în cadrul familiei • Liderii religioși sunt respectați și deseori lise cere sfatul 	<ul style="list-style-type: none"> • Femeile și liderii religioși sunt folosiți ca vector de bază pentru promovarea informației în rândurile copiilor, adolescenților și bărbaților. 	<ul style="list-style-type: none"> • Este elaborat Planul unei Societăți mai protejate utilizat în cadrul grupurilor țintă, care ar implica femeile în promovarea mesajelor în rândurile copiilor și adolescenților. • Este elaborat un curriculum cu implicarea liderilor religioși. Sunt produse materiale care ar susține activitățile respective.

4.2.1. Susținere instituțională

În multe cazuri, probabil în majoritatea lor, nu va fi posibil de implementat vreo strategie eficientă în domeniul conștientizării riscului provocat de AMAU fără a avea acordul oficialilor guvernamentali. Este necesar de a avea susținere instituțională la nivel local, național și comunitar. În cazul sistemelor independente de Educație în domeniul Riscului provocat de AMAU și conștientizării în domeniul AMAU într-o susținere intervențiilor de micro dezarmare planificate a fi efectuate la nivel național, comunicări deschise despre programă și contactele permanente, vor facilita susținerea la toate nivelele. În contrast, atunci când este planificat un sistem independent de educație în domeniul riscului provocat de AMAU, susținerea guvernamentală nu poate fi prevăzută din timp, și poate depinde de problemele care urmează a fi promovate precum și de felul în care aceste mesaje sunt promovate.

³⁴ Educația în domeniul riscului provocat de AMAU destinate adolescenților este într-un fel problematică deoarece tinerii sunt un grup care este expus riscului cel mai mult, dar aceasta nu exclude bărbații. Chiar dacă este accentuat pericolul deținerii armelor unii indivizi nu sunt convingeți că nu este bine să le deții sau să le utilizezi. Prin acest exemplu strategia programului sugerează elaborarea unui Plan al unei comunități mai protejate, în așa fel este lansată o discuție și sunt căutate unele soluții diferite decât doar comunicarea despre pericolele provocate de utilizarea armelor de foc.

4.2.2. Structura unității din cadrul programului

Tipul și volumul unității din cadrul programului va depinde de câțiva factori, inclusiv de resursele și volumul organizațional existent, resursele existente, organizațiile parteneri, necesitățile comunităților afectate și aria geografică care urmează a fi implicată. Împreună aceștia, precum și alți factor vor determina numărul de membri ai personalului care vor fi implicați și vor fi angajați (de ex. Trebuie de angajat membri ai personalului, sau trebuie de angajat voluntari, sau ambele variante sunt posibile.) Activitățile din cadrul programului de Educație în domeniul riscului provocat de AMAU și implementarea Planului unei comunități mai protejate vor necesita oricum implicarea comunității, precum și vor necesita continuitate, în așa fel va crește necesitatea de a angaja noi membri de personal (costurile pot fi reduse la minim prin angajarea voluntarilor).

4.2.3. Cursuri de reciclare pentru membrii personalului

Este necesar de organizat cursuri de reciclare pentru membrii personalului, și ele trebuie planificate în detalii. Membrii personalului trebuie informați nu numai despre problemele din domeniul AMAU (terminologie, tipuri, calități) dar de asemenea ei trebuie informați despre felul cum să implementeze, monitorizeze, și să raporteze asupra activităților întreprinse. Un oarecare nivel de instruire trebuie să fi fost furnizat membrilor personalului care au fost implicați în cadrul activităților de colectare a informației (vezi secțiunea 3.6).

Va fi necesar de elaborat proceduri de instruire consistente precum și materiale utilizând informația colectată în cadrul sondajului la nivel național în domeniul AMAU sau trebuie de efectuat evaluarea necesităților din cadrul programului, și de elaborat o analiză strategică utilizând acea informație.

4.2.4. Coordonarea

Coordonarea cu autoritățile la nivel central, regional și comunitar precum și cu alte organizații de dezvoltare și umanitare este esențială în a evita dublarea activităților și în a asigura o abordare corectă.

Trebuie de acordat o atenție deosebită colaborării cu organizațiile care realizează activități în domeniul MRE, pentru a evita conflictul dintre mesaje, și activități (vezi secțiunea 2.5.2).

Integrarea activităților de conștientizare în domeniul AMAU cu alte intervenții de verificare în domeniul AMAU și/sau operațiunile umanitare și de dezvoltare va asigura realizarea necesităților din cadrul comunității. Necesitățile din cadrul comunității pot fi identificate utilizând Planul unei Comunități mai protejate (vezi secțiunea 2.6 și 7.1).

4.3. Stabilirea scopurilor și obiectivelor programului

Obiectivele sunt stabilite la începutul programului de conștientizare în domeniul AMAU, după ce informația a fost colectată și analizată, atunci când este necesar de planificat o strategie. O selectare probabilă a obiectivelor programului de conștientizare în domeniul AMAU este oferită în secțiunea 2.2. Dacă s-ar presupune că ea îndeplinește obiectivele, un program de conștientizare va avea un impact pozitiv asupra cunoștințelor, aptitudinilor, comportamentelor sau politici din cadrul comunităților-cheie. Acest succes va susține obiectivele de bază a oricărei intervenții de micro dezarmare, care a fost menționat mai sus. Dacă sunt luate ca exemplu tabelul din secțiunea 4.2, strategia care urmează și obiectivele pot fi elaborate pentru comunitatea „A”

Tabelul 8: Obiectivele programului pentru comunitatea „A”

SCOPUL : ÎMBUNĂȚĂȚIREA SECURITĂȚII ÎN COMUNITATEA „A”	
OBIECTIVE	STRATEGIA PLANIFICATĂ
<p>Obiectivul numărul 1 De a facilita un proces prin intermediul căruia grupurile cu nivel de risc din cadrul comunităților (adolescenți, copii, și bărbați maturi, inclusiv foști combatanți) își analizează comportamentul și adoptă niște comportamente mai sigure.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sunt elaborate activități interactive cu implicarea adolescenților (băieți și fete) care s-ar concentra asupra pericolului prezentat de deținerea armelor de foc • Sunt organizate discuții în grup cu foștii combatanți în probleme în domeniul AMAU și despre disponibilitatea armelor din comunitate • Sunt elaborate activități interactive cu implicarea copiilor pentru a discuta care obiecte sunt periculoase și care nu • Sunt organizate cursuri de reciclare pentru profesori pentru a ajuta în procesul de promovare a mesajelor pe un termen mai lung • Sunt susținute femeile și profesorii în procesul de elaborare a activităților interactive cu implicarea copiilor unde se discută despre pericolul de a te juca cu armele de foc. • Mesajele ce promovează educația în domeniul riscului sunt coordonate cu organizațiile non guvernamentale locale precum și cu autoritatea națională în domeniul AMAU • Sunt produse spoturi Radio menite pentru copii, adolescenți, și foști combatanți despre pericolul AMAU • Sunt elaborate materiale de susținere care reflectă ideile și necesitățile fiecărui grup în parte. • Sunt elaborate materiale menite să sensibilizeze și să informeze despre comportamentele pozitive. Eve vor fi distribuite de către femei pentru a susține activitățile lor.
<p>Obiectivul numărul 2 Schimbări în perceperea comunității în problema AMAU ca sursă de protejare și în special pentru bărbați și băieți</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea unui plan pentru o comunitate mai protejată implicând femei și bărbați pentru a identifica soluții alternative pentru a promova securitatea în cadrul comunității. De elaborat un plan pentru o Comunitate mai protejată cu implicarea bărbaților, care ar aborda problema băieților adolescenți care dețin arme, elaborarea unui plan pentru o comunitate mai protejată pentru a fi utilizat în cadrul grupurilor țintă, care ar implica femeile în elaborarea mesajelor pentru copii și bărbați. • De difuzat radio nuvele care s-ar referi la activitățile din comunitate și ar susține planul unei comunități mai protejate • Elaborarea unor materiale de susținere care ar reflecta ideile și necesitățile fiecărui grup în parte. • Mesajele ce promovează educația în domeniul riscului sunt coordonate cu organizațiile non guvernamentale locale precum și cu autoritatea națională în domeniul AMAU • Dezvoltarea unui curriculum cu lideri religioși. Producerea materialelor pentru a sprijini activitățile lor

SCOPUL : ÎMBUNĂȚĂȚIREA SECURITĂȚII ÎN COMUNITATEA „A”	
OBIECTIVE	STRATEGIA PLANIFICATĂ
<p>Obiectivul numărul 3 Susținerea armistițiului prin ridicarea conștientizării în domeniul pericolelor provocate de AMAU, și deci încurajarea oamenilor să predea armele.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Promovarea mesajelor în domeniu pe întreg teritoriul țării, pentru a informa oamenii despre armistițiu și de a încuraja oamenii să predea armele de foc. Informațiile și mesajele sunt coordonate cu strategia națională în domeniul comunicării elaborată de autoritatea națională în domeniul AMAU • Activități de promovare sunt elaborate pentru a dezvolta conștientizarea în rândul oamenilor despre pericolele provocate de AMAU. Mesaje care ar încuraja comunitățile să predea armele. • Spoturi TV urmează a fi produse care s-ar axa pe problema armistițiului și predarea armelor. • Sunt elaborate materiale de suport care reflectă ideile și necesitățile fiecărui grup în parte.
<p>Obiectivul numărul 4 Publicul este informat la timp și corect despre termenii exacti a unei intervenții de micro dezarmare la nivel național</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sunt elaborate seturi de mesaje cu scop general pentru a fi utilizate în cadrul tuturor grupurilor, la diferite etape în cadrul programului. Sunt elaborate mesaje care oferă informație exactă și la timp despre termenii exacti ai intervenției, inclusiv perioada de armistițiu, condiții etc. • Sunt elaborate materiale care plasează mesajul într-o formă modernă, inclusiv briefinguri Q&A briefing, circulante cu informație publică, (care pot fi distribuite prin poștă) Anunțuri în domeniul serviciului publica la Radio și TV, • Materialele sunt distribuite sau transmise la Radio și au menirea de a fi auzite de un număr cât mai mare de persoane. Ele sunt alcătuite cât mai modern. • Personalul din cadrul programului este instruit pentru a distribui mesaje de informare publică împreună cu mesajele de Promovare și conștientizare a educației în domeniul Riscului în cadrul interviurilor, vizitelor efectuate în cadrul comunităților, și întâlnirilor cu oficialii.

4.3.1. Obiective de termen scurt și SMRRP

Există dovezi că schimbările sociale vor apărea după o anumită perioadă de timp. Persoanele care programează strategiile trebuie să fie realiști în ceea ce privește schimbarea pas cu pas atunci când stabilesc obiectivele. Obiectivele pe termen scurt sunt utile atunci când sunt identificate etapele în procesul de elaborare a obiectivelor finale ale programului precum și scopul ceea ce ușurează procesul de monitorizare a motivației.

O altă problemă importantă este cum sunt obiectivele programului SMRRP. SMRRP este o abreviere care se descifrează:

Specific   Măsurabil   Realizabil   Relevant   Programat

Atunci când sunt stabilite obiectivele ele trebuie trecute prin prisma SMRRT pentru a putea măsura progresul. Deoarece programul se dezvoltă, și tot mai multă informație devine disponibilă, trebuie să fiți pregătiți pentru a revizui obiectivele stabilite anterior. Odată ce au fost stabilite scopul și obiectivele, iar strategia a fost definită activitățile și materialele, precum și mesajele care urmează a fi utilizate pentru a susține aceste activități, trebuie revăzute și trebuie definite mai clar.

În cazuri specifice va fi necesar de a stabili obiective intermediare, pentru a avea un succes mai mare în a obține obiectivele finale din cadrul programului. Ca exemple de elaborare a programelor progresive utilizând obiective și grupuri țintă intermediare, pot servi programele care în primul rând tind să ridice nivelul de conștientizare a femeilor și autorităților înainte de a-i lua în vizor pe cei de dețin arme, sau programele care încep cu sistemele independente de educare în domeniul riscului în încercarea de a sensibiliza comunitățile înainte de a efectua activități de promovare mai provocatoare.

Boxa 17: Utilizarea intermediarilor pentru a aborda grupurile de risc

În Brazilia în cadrul aceleiași categorii de vârstă se înregistrează un număr mai mare de băieți tineri cu vârsta între 15 și 29 de ani care mor din cauza armelor de foc decât femei. Fiind parte componentă al activităților de conștientizare în domeniul AMAU pe o perioadă îndelungată de timp în cadrul organizației non guvernamentale Viva Rio, a fost elaborată o strategie menită să ofere femeilor informație și argumente necesare pentru a promova dezarmarea în cadrul comunităților lor, în rândul soților lor și copiilor lor. În cadrul unei ceremonii de distrugere a armelor de foc femeile au demonstrat placarde ce conțineau sloganul „ Alege eliminarea armelor: Alege între mine și armă”

Sursa: Anuarul cu sondaje în problema armelor de calibru mic.2002, p.284; și *Cel mai mare proces de distrugere a armelor din lume. Sondaj despre armele de calibru mic.*Sullivan, J, Rio De Janeiro

5 Elaborarea mesajelor, activităților și materialelor; alegerea mijloacelor masmedia

Atunci când informația colectată a fost analizată, iar obiectivele programului au fost stabilite, se pregătesc mesajele pentru fiecare grup în parte, și sunt alese metode adecvate pentru a propaga mesajele. În cadrul acestui proces sunt implicate grupurile țintă pentru a asigura ca informația respectivă precum și metodele de promovare a acestei informații sunt adecvate condițiilor locale.

În cadrul acestei secțiuni, mesajele de Promovare, în domeniul educației contra Riscului, Informației Publice sunt cercetate separat. În particular în procesul de microdezarmare în teren, mesajele, materialele și activitățile utilizate în cadrul procesului respectiv pot fi divizate în trei categorii. Aceasta nu ar fi o problemă, deoarece obiectivele de comunicare rămân a fi clare. Este de asemenea foarte important de a coordona elaborarea mesajelor cu alte organizații care activează în același domeniu de activitate pentru a promova informația coerentă în cadrul comunităților.

5.1. Elaborarea curriculum-urilor în domeniul educației contra riscului provocat de AMAU

Pentru a sensibiliza grupurile țintă identificate prin intermediul informației adecvate și mesajelor adecvate (de ex. Comportamentele cheie adecvate pentru a reduce riscurile provocate de AMAU) trebuie să fie elaborat un curriculum în domeniul Educației contra riscului provocat de AMAU Există de asemenea necesitatea de a elabora diferite curriculum-uri pentru fiecare grup cheie în parte cu care personalul din cadrul programului va efectua activități în domeniul educației în domeniul riscului provocat de AMAU.

Boxa 18: Tipurile de mesaje

Atunci când sunt implementate diferite activități, tipul de mesaje promovate va depinde în parte de necesitățile din cadrul comunității, de ex. Unele grupuri cheie pot deja cunoaște informații în domeniu și nu va fi necesar de a le oferi toate mesajele incluse în cadrul curriculum-ului în domeniu. Tipul de mesaje promovate va fi stabilit pe parcursul discuțiilor din cadrul comunităților, ca parte componentă a Planului unei comunități mai Protejate.

Informația colectată pe parcursul etapei de evaluare a necesităților va fi folosită la elaborarea curriculum-ului, dar exemple de curriculum-uri pentru diferite grupuri țintă sunt prezentate mai jos. Acest curriculum va fi elaborat ca parte componentă al instruirii inițiale în domeniul educației contra riscului provocat de AMAU, unde vor fi instruiți membri relevanți ai personalului programului. La modul ideal acei membri ai personalului ar trebui să fie implicați în efectuarea evaluării necesităților, și deci pe parcursul cursurilor de reciclare ei vor avea posibilitatea să utilizeze informația colectată pentru a stabili mesajele specifice pentru a promova sfaturi în fiecare grup în parte. Pe parcursul procesului de colectare a informației, vor fi identificate grupurile țintă și persoanele vor fi intervievate în așa probleme ca perceperea pericolelor provocate de AMAU, vulnerabilitatea și necesitățile lor, precum și dorința lor de a preda armele. Apoi se elaborează mesaje utilizând acea informație, și în cadrul acestui proces, grupurile țintă vor contribui la elaborarea mesajelor pentru grupurile lor proprii.

Mesajele în domeniul educației contra riscului provocat de AMAU pot fi divizate în două categorii de bază și anume: mesaje referitoare la amenințare, probleme și pericole provocate de AMAU precum și mesaje ce se referă la comportamentul care urmează a fi adoptat pentru a minimaliza riscurile provocate de AMAU. În plus, informație de susținere în domeniul AMAU poate fi de asemenea promovată pentru a oferi context și cunoștințe, fiind de autor în procesul de educație. Anexa SASP B din CD-ROM oferă materiale adecvate. Educația în domeniul riscului provocat

de AMAU și curriculum-urile în domeniul promovării AMAU vor diferenția foarte mult, dar unele mesaje pot fi similare (de ex. Informația generală despre AMAU pot susține ambele tipuri de comunicație).

5.1.1. Mesajele referitoare la amenințările și problemele provocate de AMAU

Aceste mesaje sunt destinate tuturor cetățenilor și includ:

- a) Informație despre recunoașterea AMAU. Învățarea pentru a recunoaște tipurile cheie de AMAU deseori va fi primul pas pentru a obține un comportament protejat. Discuțiile despre AMAU la această etapă de fapt neutră, tehnică pot fi de asemenea utile pentru a provoca dezbateri la temă (vezi slaidurile despre Recunoașterea AMAU pe SASP CD-ROM și documentele referitoare la clasificarea armelor de foc).
- b) Impactul utilizării inadecvate sau proliferării AMAU (vezi Anexa B și prezentările de pe CD-ROM). Acele mesaje pot fi de asemenea utilizate în scopuri de Promovare.
- c) Mesaje referitoare la comportamentele în domeniul riscului care au fost identificate mai sus (în particular în procesul de analiză a informației colectate) și de aceea ele trebuie evitate, de ex.
  1. Asumarea neintenționată a riscului
    - Curiozitate
    - Joacă
    - Intrarea în contact cu armele de foc pentru a le muta dintr-un loc în altul pentru ai proteja pe ceilalți sau pentru a le depozita
    - Deținerea lor din cauză că nu se cunoaște nimic despre ele
    - Utilizarea lor în procesul unor activități de rutină (de ex. În timpul vânătorii)
    - Utilizarea lor pentru „distracții” (adolescenții băieții/ tinerii de distrează jucându-se de-a gangsterii, împușcând în țintă etc.), sau le dețin ca pe niște accesorii (de ex. pentru că sunt la modă)
    - Ca parte componentă în cadrul unor evenimente (de ex. Când se împușcă pentru a marca unele evenimente)
    - Depozitarea lor neprotejată
  2. Asumarea riscului intenționa
    - Pentru protecția personală
    - Din motive economice (inclusiv pescuitul cu utilizarea explozivelor, activitățile criminale, (ca de ex, traficul, răpirile de persoane))
    - Invincibilitatea, în căutare de aventuri (în special în cazul băieților adolescenți și tineri)
    - Violența
    - criminalitatea
    - moarte, răni provocate personal

Boxa 19: Lund în considerație expunerea copiilor la riscurile provocate de AMAU

Deseori copii, tinerii / în special băieții), se arată a fi fascinați de AMAU, sau din motivul că armele de foc sunt un subiect taboo sau din motivul că au privit filme difuzate la televizor, în jocurile video unde armele sunt utilizate într-un mod nesigur, periculos. Printre copii care sunt destul de adulți ca să fie expuși la asemenea pericole, rezultatul poate fi perceperea utilizării armelor de foc ca ceva pasionant, care-ți dă fiori, în special atunci când este vorba despre stilul provocator de viață a criminalilor. Totuși, copiii nu sunt expuși în mod de rutină la tragicul impact al utilizării incorecte a armelor de foc în viața reală – ce implică durere, pierdere de vieți, familii traumatizate. Din acest motiv este foarte important de a discuta cu ei despre diferențele dintre armele de foc și violență în cadrul mijloacelor mas media, jocuri, și despre felul cum armele afectează oamenii în viața reală. Copii sunt de asemenea curioși. Aceasta îi face vulnerabili la toate tipurile de AMAU, deoarece atunci când ei se joacă ei caută să utilizeze armele de foc, sau obiectele explozive, sau arme de foc abandonate, explozive lăsate la voia întâmplării. Orice curriculum în domeniul educației contra riscului provocat de AMAU trebuie să ia în considerație toți acești factori. Copii trebuie asigurați cu cunoștințe atitudini și comportamente care le-ar permite să fie în siguranță în preajma AMAU. Procesul trebuie să înceapă cu oferirea cunoștințelor despre recunoașterea AMAU.

5.1.2. Mesaje menite să reducă riscul în domeniul AMAU

Aceste mesaje au menirea de a explica cum trebuie să se protejeze persoanele, sau să protejeze alte persoane prin intermediul adoptării comportamentelor care ar reduce riscurile impuse de AMAU. Mesajele vor varia de la un grup țintă la altul și în dependență de atitudinea față de perceperea AMAU (de ex. Copii versus cei care dețin arme de foc în mod legitim versus cei care dețin arme de foc stil militar). Exemple la temă sunt oferite în cadrul secțiunii 5.4 de mai jos.

5.2. Elaborarea mesajelor de promovare în domeniul AMAU

Activitățile de promovare în domeniul AMAU nu necesită un curriculum precum programul de Educație în domeniul Riscului provocat de AMAU, cu toate că este foarte salutară predarea în domeniul educației în domeniul riscurilor în contextul promovării obiectivelor primului program, deoarece prin intermediul lor grupurile țintă sunt convinse că există pericol atunci când AMAU sunt incorect utilizate dau deținute. În așa fel multe mesaje tip promovare vor tinde să susțină eforturile de educare în domeniul riscului (de ex. Fapte generate, cifre referitoare la utilizarea AMAU).

Tipul de promovare a mesajelor în domeniul AMAU descris aici este cel preluat pentru a oferi susținere în cadrul programului de micro dezarmare, unde obiectivul de comunicare este de a mobiliza grupurile țintă pentru a participa activ în cadrul activităților de colectare a AMAU. În acest caz mesajele de promovare din cadrul programului sunt cele care sunt destinate în mod special susținerii procesului de colectare a armelor de foc. Ca și în cazul tuturor mesajelor de promovare a conștientizării în domeniul AMAU, mesajele respective trebuie să fie elaborate având ca bază informația colectată anterior, analiza și planificarea strategică, iar grupuri speciale trebuie abordate în conformitate cu obiectivele programului. Totuși mesajele esențiale trebuie probabil să fie variate sau suplinite în cazul unor comunități specifice. Motivele din care oamenii dețin arme de foc, utilizarea lor incorectă și disponibilitatea lor - sunt diferite în cadrul fiecărei comunități în parte precum și diferite de la o comunitate la alta, iar mesajele de promovare în context trebuie să abordeze acest fapt din toate punctele de vedere.

Mesajele în domeniul AMAU pot de asemenea beneficia de fapte și cifre din domeniul AMAU exact în același mod ca și Educația în domeniul riscului (vezi datele de mai sus).

Boxa 20: Slogane în cadrul campaniei – exemple și tipuri pentru a fi utilizate

Sloganele utilizate în cadrul campaniei tind să fie exemple tipice de mesaje de promovare. Deseori un singur titlu sau o frază este utilizată pentru a caracteriza un program în domeniul conștientizării AMAU, și în același timp ele pot suma obiectivele cheie. Un slogan este de asemenea o ocazie de a aborda problemele din domeniul AMAU într-o manieră pozitivă. De ex. În Bosnia și Herțegovina, colaboratorii crucii roșii care activau în domeniul educației în domeniul riscului provocat de mine au suplinit mesajele de tip „nu este permis să stingeți” cu sloganul „Dacă ai supraviețuit războiului, trebuie să supraviețuiești și în perioada de pace”.

- Apeluri la teme obișnuite, comune, de bază, care sunt recunoscute și abordate de un număr mare de oameni
- De testat sloganul respectiv în cadrul grupurilor cheie, la fel cum a-i face cu alte mesaje.
- Asigură-te că ele nu intră în conflict cu oricare alte mesaje esențiale
- Încearcă să abordezi ceva care sună bine și care promovează niște valori culturale
- Nu utiliza slogane vechi utilizate în cadrul unor campanii precedente. Încearcă să fii inovativ, acest fapt va atrage atenția publicului.

Sloganele care sunt expuse mai jos au fost deja utilizate în cadrul programelor de conștientizare din domeniul AMAU efectuate în Europa de Sud Est. Unele din ele sunt negative, altele sunt pozitive:

- Pentru o zi de mâine mai bună (Macedonia 2000) (Pentru un viitor mai bun)
- Adio armelor (Croatia 1990)
- Pentru viață, Fără arme. / Serbia 2000 2001)
- Nu atenta la libertatea mea / Kosovo 2003) Don't You Kill My Freedom (Kosovo, 2003)
- Respectă viața. Predă armele. (Montenegro 2003)

5.3. Elaborarea mesajelor de Informare Publică în domeniul AMAU

În contextul intervențiilor în domeniul AMAU, obiectivul informării publice este de a informa pe deplin publicul despre termenii exacti din cadrul intervenției. De aceea trebuie de promovat mesaje specifice în cadrul comunităților care ar oferi informație actuală și corectă referitoare la:

- Date despre armistițiul din domeniul AMAU
- Modul și perioada când armele de foc vor fi colectate (de ex. Vizire pro active efectuate de agenții de colectare în cadrul localităților predeterminate, sau încrederea că oamenii vor vizita punctele de colectare a armelor de foc.)
- Organizațiile implicate (de ex, organele de poliție, organizațiile internaționale, organizațiile non guvernamentale)
- Aspectele legale (ce poate și nu poate fi predat, opțiuni în ceea ce privește înregistrarea armelor de foc, penalități)
- Detalii în ceea ce privește orice component ce se referă la procesul de colectare)
- (În cazul activităților de colectare a AMAU precum și stocarea lor, agenții de colectare și în mod normal forțele de securitate) informație despre modul de comportament în perioada armistițiului și procesului de colectare a armelor de foc.

Odată ce este oferită informația despre acești factori, este cel mai indicat de utilizat metode și materiale care ar asigura consistență în procesul de promovare a mesajelor (de ex. Anunțuri în cadrul serviciilor publice, documente 2 de procedură operațională standard”, circulare, și vizite efectuate în cadrul comunelor de către personalul instruit).

Boxa 21: Dificultăți în procesul de distribuire a mesajelor complexe în public

Proiectul SALWC PNUD Albania a fost lansat în februarie 2002 și este menit să promoveze și să ofere asistență în procesul de colectare a armelor de foc în cadrul a patru localități. Factorul de informare publică din cadrul campaniei se axează pe termeni exacți în cadrul armistițiului, inclusiv data planificată pentru finisarea procedurii, adică 4 august 2002 precum și termenii care însoțeau schema stimulatorie cu denumirea „ Armele în competiția pentru dezvoltare”. După eforturi intensive de a da publicității informația respectivă, PNUD a efectuat un sondaj asupra impactului în mijloc de termen în cadrul localităților în septembrie 2002 pentru a afla nivelul de eficiență a programului de conștientizare în domeniul AMAU. Datorită unui număr mare de activități și mijloacelor mas media utilizate în proiectul AMAU, 90 la sută din respondenți cunoșteau datele proiectului. Totuși, aproximativ 40 la sută nu cunoșteau despre aspectul de competitivitate. 87.2 la sută din respondenți cunoșteau de asemenea de termenul limită, care era data de 4 august, din acest procentaj cel mai bine informați erau persoanele cu vârsta între 40 și 60 de ani. Știrile TV au înregistrat cel mai înaltă rată de popularitate în promovarea acestor informații (52 la sută), reportajele TV au înregistrat 29 la sută, posterele 8.2 la sută, mesajele verbale 8.8 la sută iar întâlnirile în public 1, 7 la sută. Iar persoanele cu vârsta de până la 18 ani s-au dovedit a fi cel mai puțin informați în problema dată.

Sursa:raport pentru prima perioadă, SAMAU Proiect, PNUD Tirana, septembrie, 2002.

5.4. Exemple de mesaje esențiale din cadrul programului de conștientizare în domeniul AMAU ³⁵

Tabelul 9: Mesaje pentru sistemul independent de educație în domeniul riscului

Grupurile țintă	Tipurile de mesaje de educație în domeniul riscului
(a) Informație despre recunoașterea AMAU	
Orice/toate grupurile	<ul style="list-style-type: none"> • Vezi slaidurile de recunoaștere a AMAU și documentele despre clasificarea armelor de foc care însoțesc CD-ROM.
(b) Informație despre impactul AMAU	
Orice/toate grupurile	<p>Impactul general</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pe teritoriul Europei de Sud Est proliferarea necontrolată și producerea AMAU : subminează rolul statului de drept, cauzează accidente zilnice, tragice promovează crima și instabilitatea, creează tensiune, dăunează securității dăunează procesului de promovare a încrederii și este un obstacol în calea dezvoltării.. ³⁶ <p>Impactul fizic</p> <ul style="list-style-type: none"> • AMAU pot omorî sau provoca răni oamenilor. În fiecare minut cineva este omorât cu o armă de foc. Poate chiar și tu cunoști pe cineva din ei? ³⁷ • De referit de asemenea la materialele în domeniul educației contra riscului provocat de AMAU care pot fi accesate pe SASP CD Rom, ex. 'cum apar accidentele. <p>Impactul psihologic</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zinșic se luptă contra cazurilor de mutilare provocată de AMAU. Dacă ești mutilat, este foarte dificil să efectuezi activitățile de zi cu zi, e greu să-ți câștigi existența trebuie să fie o luptă acceptată de societate pentru a avea o viață normală. Victimele pot pierde susținerea familiilor. Familiile ar putea să nu se isprăvească cu dificultățile de nivel emoțional și fizic în procesul de îngrijire a unei persoane mutilate. Victimele ar putea să nu poată accepta consecințele accidentului Victimele din cauza AMAU îți pot pierde încrederea în sine și mândria proprie, pot intra în depresie. Adițional, persoanele care dețin arme poartă o povară de asemenea, din cauza deținerii ilegale, din cauza fricii. Ei

³⁵ Mesajele programului prezent vor fi elaborate în baza cercetării ca de ex. Sondaje în domeniul AMAU și o evaluare a necesităților din cadrul programului – exemplele de mesaje care urmează nu se aplică pe scară universală

³⁶ mesajul de bază al AC ESE cu referire la impactul AMAU în regiune. cu privire la impactul AMAU în regiune.

³⁷O statistică oferită de IANSA, <http://www.iansa.org>.

	<p>trebuie să trăiască cu ideea că el și arma lui sunt un pericol pentru viața oamenilor. Odată ce el predă arma el poate trăi fără frică o viață liniștită.</p> <p>Impactul Local</p> <ul style="list-style-type: none"> • Va depinde de informația colectată la nivel local și central <p>Altele (de ex. economice, rata crimei, statistici despre colectarea și distrugerea armelor de foc, comerțul cu armament etc.) Sursele posibile includ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anexele B și F • Dezbateri în cadrul statisticilor SAC Europa de sud est despre colectarea și distrugerea armelor de foc (http://www.undp.org.yu/salw/reppar2.aspx și (http://www.undp.org.yu/salw/reppar3.aspx) • Informația colectată la începutul ciclului programului în special despre toate sondajele la nivel național în domeniul AMAU (disponibile la http://www.seesac.org/reports/surveys.htm).
<p>Informație despre comportamentele de risc</p>	
<p>Grupurile de risc</p>	<ul style="list-style-type: none"> • În baza informației colectate
<p>Mesaje în domeniul reducerii riscului provocat de AMAU</p>	
<p>Generale</p>	<p>Arme de foc</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toate armele de foc au menirea săucidă. Pentru a fi utilizate trebuie de urmat un curs special de instruire Dacă o persoană nu a urmat aceste cursuri de instruire, nu este indicat ca persoana respectivă să dețină o armă de foc. • Armele de foc de tip militar sunt periculoase în mod special – există multe motive din care nu este bine să deții astfel de arme <p>Muniții și obiecte explozive</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toate tipurile de muniții și obiecte explozive sunt periculoase mortal, ele conțin material explozibil și sunt capabile să omoare sau să provoace răni de la distanțe mari. • Ele pot exploda chir și la cea mai mică atingere • Dacă locuiești într-o regiune unde a avut loc un război, nu merge în locuri unde se cunoaște că există pericole. • În nici un caz nu vă apropiați sau luați în mână muniții sau obiecte explozive • Nu aruncați nimic în direcția unde există muniții sau obiecte explozive sau orice obiect suspect • Nu încerca să dezamorsezi de unul singur munițiile sau obiectele explozive • Nu încerca să dezamorsezi de unul singur munițiile sau obiectele explozive prin intermediul incendiilor

	<ul style="list-style-type: none"> • Nu colecta munițiile sau obiectele explozive sau părți componente ale lor • Chiar dacă munițiile și obiectele explozive au fost dezamorsate, aceasta încă nu înseamnă că ele nu sunt periculoase • Chiar dacă ele au explodat ele sunt periculoase • Fii atent la posibilele pericole și stai cât mai departe de aceste locuri • Respectă întotdeauna semnele de prevenire
<p>Persoanele care dețin arme de foc</p>	<p>Generale</p> <ul style="list-style-type: none"> • Armele de foc, munițiile, și obiectele explozive sunt totdeauna periculoase, sunt totdeauna o povară și nu oferă siguranță. Pentru cei ce le dețin și pentru familia lor. • Chiar dacă există vreun beneficiu în a deține arme de foc, succesul lui depinde de nivelul de instruire a persoane care deține aceste arme de foc, despre modul în care le utilizează, are cunoștințe despre felul cum ele trebuie păstrate în siguranță. Nu are nici un sens să deții o armă de foc pentru a-ți proteja familia dacă ea pune în pericol siguranța familiei și a comunității. • Ar fi posibil de deținut, de folosit arme de foc pentru vânătoare, în scopuri sportive, dar aceasta nu se referă și la muniții și la obiecte explozive. Aceste obiecte sunt ilegale, deoarece ele în orice circumstanță prezintă pericol. • Armele deținute ilegal, deoarece ele nu sunt supuse nici unui control, sunt ușor furate de către criminali și teroriști, și cauzează multe răni copiilor. • Poate fi periculos atât pentru tine cât și pentru ceilalți să le transporti sau să le ții în mână • Păstrarea armelor de foc la domiciliu poate fi periculos atât pentru tine cât și pentru familia ta și comunitatea în general • Nu abandona armele de foc în locurile publice, în așa fel pui ceilalți oameni și în special copii în pericol. Armele de foc stocate omoară mii de oameni nevinovați, în special copii, în fiecare an. • Orice armistițiu în domeniul armelor de foc va fi unica ta ocazie să scapi de acest pericol • Până atunci, poți doar reduce riscul provocat de aceste arme de foc, depozitându-le în locuri sigure, și

	<p>trebuie să te asiguri că ceilalți, în special copiii nu vor intra în contact cu ele.</p> <p>Instruirea deținătorilor de arme pentru a fi în siguranță atunci când le utilizează³⁸</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atunci când iai în mână o armă de foc ține cont că ea este încărcată și periculoasă • Când ții în mână o armă de foc, ține sub control direcția țevii, să nu îndrepti arma spre cineva, chiar dacă ea este sau nu încărcată • Fii sigur în ceea ce privește ținta, trebuie s-o cunoști bine, ce se află în acea direcție și în spate. Să nu împuști în ceva ce nu a fost cercetat din timp. • Să nu apeși niciodată pe trăgaci dacă nu ai țintit sigur, ținta trebuie să vie în vizorul armei, pînă când ești gata să împuști, <p>Mesajele de bază în domeniul siguranței³⁹:</p> <p><u>Ce este „siguranța” unei arme de foc?</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Majoritatea dar nu toate armele de foc dar nu toate armele de foc sunt dotate cu mecanisme care reduc șansele unui accident. <p>Aceste mecanisme au diferite forme și sunt plasate pe partea laterală sau deasupra armei de foc. Protecția dispare atunci când arma poate împușca și se apasă pe trăgaci.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poziția de siguranță este indicată în mai multe feluri ; „Foc” sau „Sigur” sau „F” și „S”. „Inclus” sau „Deconectat”. Un punct negru și unul alb care indică siguranța, sau un punct roșu care indică că se poate de împușcat. Unele arme de foc dispun de un „0” negru/alb sau o ferestruică pentru patron cu o Lelie penetrându-l în loc de punct. • Unele arme de foc pot avea pe ele litera „A” pentru a indica că arma este de regim automat, sau „R” ceea ce înseamnă semiautomat. <p><u>Care este siguranța unei arme de foc?</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Niciodată prezența unui mecanism de siguranță la arma de foc nu oferă de fapt o siguranță totală, sau prevenirea accidentelor. Designul unor arme nu este sigur, de exemplu armele mai vechi, și se pot descărca dacă sunt scăpate jos sau lovite. De asemenea și armele mai sigure, siguranța se poate
--	--

³⁸ De referit de asemenea la documentul Europa de sud est, SAC, documentul „Patru reguli de siguranță în cazul armelor” pe CD-ROM.

³⁹ Extrase din „Deținerea armelor de calibru mic, ghiduri pentru o deșire protejată, transportate și depozitare” Centrul Internațional din Bonn pentru Transformare

	<p>deteriora pînă în momentul în care ea nu mai oferă siguranță..</p> <p><u>Cum se poate de stabilit dacă o armă de foc este încărcată?</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Oricare nu ar fi cunoștințele despre felul de operare cu arme de foc de orice fel, trebuie totdeauna de ținut cont de faptul că ele sunt încărcate și periculoase <p><u>Ești în siguranță atunci când deții o armă de foc, dacă ai apăsător pe trăgaci și nu s-a întamplat nimic?</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Niciodată nu poți fi sigur 100 de procente în ceea ce privește muniția, în special dacă este veche, s-a deteriorat din cauza condițiilor climaterice, sau a fost produsă de amatori. • De aceea atunci când apeși pe trăgaci nu este neapărat ca arma să se descarce. Aceasta creează a situație foarte periculoasă care se numește „eșecul focului” sau „reținerea focului”. <p><u>Este operabilă o armă ruginită sau murdară?</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Unele arme de foc de calibru mic ca de ex. AK 47 au fost produse în așa fel încât ele să poată funcționa contrar condițiilor climaterice rele sau unei perioade îndelungate de utilizare. Fiecare armă trebuie privită ca una care este în funcțiune. Doar un specialist în domeniul armelor poate stabili cu siguranță dacă arma poate sau nu funcționa. <p>Depozitarea cu risc redus a armelor⁴⁰</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pentru siguranța copiilor și altor membri ai familiei este mai bine să nu deții armele de foc la domiciliu. Dar dacă trebuie să le deții la domiciliu (armele pentru vânătoare sau în scopuri sportive) trebuie să ții cont de următoarele. <p>Armele ⁴¹</p> <ul style="list-style-type: none"> • Este responsabilitatea ta de a preveni copii sau adulții care nu sunt instruiți să dețină arme de foc, să nu aibă acces la armele de foc depozitate • Totdeauna armele de vânătoare și sportive trebuie păstrate descărcate și curățite atent și complet, dacă le aduci la domiciliu. • Niciodată să nu încarci o armă acasă • Asigură-te că armele depozitate la domiciliu sunt în siguranță și copii nu au acces la ele. Ține minte, de obicei copii sunt curioși, ei vor căuta prin casă obiecte interesante pentru ei și se vor juca cu aceste
--	---

⁴⁰mesaje despre depozitarea cu un nivel mic de risc trebuie transmise persoanelor care dețin arme în situația în care nu este planificat vreun armistițiu asupra armelor de foc. Când se anunță un armistițiu care oferă persoanelor care dețin AMAU de tip militar posibilitatea de a preda aceste arme de foc este foarte indicat de a suspenda temporar acest tip de educație în domeniul riscului provocat de AMAU pentru a nu produce confuzii în ceea ce privește etapele promovate.

⁴¹ Extrase din „Responsabilitatea în ceea ce privesc armele de foc deținute la domiciliu” Fundația Națională de Tip Sportiv., www.nssf.org.

	<p>obiecte dacă le găsesc. De aceea este foarte important ca armele să fie depozitate într-o cameră care se încuie sau într-o cutie încuiată.</p> <ul style="list-style-type: none"> • muniția totdeauna trebuie păstrată separat de armele de foc. Și iarăși folosește o cameră care se încuie, pentru ca copii să nu aibă acces la ele. • Multe accidente se întâmplă atunci când părinții împrumută o armă de la cineva și o întorc încărcată, de aceea atunci când iai arma din depozit verifică dacă ea este sau nu încărcată. • Casa ta va fi atât de sigură cât tu dorești s-o faci să fie. Ține minte armele la domiciliu niciodată nu înseamnă „siguranță” <p><u>Muniție și explozive</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • muniția totdeauna trebuie păstrată separat de armele de foc. folosește o cameră care se încuie, pentru ca copii să nu aibă acces la ele. • muniția și obiectele explozive sunt de natura lor instabile ele pot exploda spontan atunci când devin învechite. Dacă deții muniții sau obiecte explozive vechi sau ruginite trebuie să anunți autoritățile înainte de a se întâmpla un accident.
Predarea protejată a armelor de foc	<p>Vezi tabelul 10 de mai jos. În principiu nu există nici un motiv de ce practicile în domeniul predării armelor nu ar trebui promovate ca parte componentă a sistemului independent de educație în domeniul riscului, cu toate că altă informația ar trebui să fie prioritară în acest context.</p>
Părinții	<p>Vezi mai jos mesaje pentru deținătorii de arme. De asemenea:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fii un exemplu pozitiv pentru copii tăi. • Copii deseori primesc răni deoarece încearcă să imite părinții
Copii	<ul style="list-style-type: none"> • Armele pot răni pe oricine. Unii copii sunt răniți, deoarece ei nu cunosc cum să utilizeze armele de foc, iar copii procedează așa cum li se spune. • Armele nu sunt o distracție, cu ele nu se joacă • Nu încerca s-o faci pe adultul sau să imiți soldații • Dacă vezi o armă, patroane, obiecte explozive, stai, nu le atinge, pleacă și cheamă adulții • Nu căuta arme pentru a te juca cu ele, ele sunt periculoase și de obicei locurile unde ele sunt depozitate sunt periculoase de asemenea • Nu colecta niciodată patroane sau obiecte explozive, ele nu sunt jucării ele te pot răni • Ajută-ți prietenii spunându-le că este periculos să te joci cu armele de foc.

Tabelul 10: Mesaje în domeniul AMAU care vin să susțină colectarea AMAU

Mesaje de educație în domeniul riscului provocat de AMAU	
<p>Predarea protejată a armelor de foc⁴² (Mesaje care trebuie transmise celor care pot participa în procesul de colectare a armelor, inclusiv persoane care posibil dețin arme de foc, agenți de colectare ca de ex. Forțele poliției sau reprezentanții organizațiilor non guvernamentale)</p>	<p>Predarea armelor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niciodată să nu îndrepti arma spre cineva, chiar dacă este sau nu încărcată • Trebuie mereu să presupui că ea este încărcată, până nu dovedești contrariul • Mecanismul de siguranță trebuie mereu păstrat în poziția „Sigur” • Asigură-te că magazinul este înlăturat de la arme atunci când ele sunt duse la depozitare • Asigură-te că în armă nu există patroane • Dacă muniția este blocată în armă, se anunță imediat personalul tehnic. Trebuie numai de cât de indicat că arma este încărcată • Arma de foc trebuie înmînată neîncărcată persoanelor care trebuie s-o depoziteze • Copiilor nu trebuie să li se permită să țină în mână arme în timpul procesului de colectare <p>Predarea munițiilor și obiectelor explozive</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toate tipurile de muniții trebuie predate cu atenție • Detonatoarele trebuie păstrate în încăperi aparte de muniții și obiecte explozive • Muniția și obiectele explozive trebuie păstrate în camere încuiate • Munițiile și obiectele explozive nu trebuie păstrate în aceeași încăpere cu combustibilul și alte substanțe care pot lua foc • Grenadele trebuie păstrate în poziția SIGUR pentru a preveni accidentele • Munițiile care au fost găsite în aer liber nu trebuie luate și puse în colecții. Trebuie de informat personalul tehnic despre locul unde ele se află, iar acesta la rândul lor vor trimite o echipă de Deminate a obiectelor explozive și minelor ca să se asigure că nu este periculos de a muta obiectele explozive. • Copiilor nu li se permite de a ține în mână arme de foc în timpul procedurii de colectare.

⁴² Mesaje preluate din SEESAC ‘carduri de siguranță’ vezi SASP CD-ROM.

Depozitarea temporară	<ul style="list-style-type: none"> De referit la cardul de securitate AC ESE ‘depozitarea temporară a munițiilor în caz de urgență’, pe CD-ROM
Altele	<ul style="list-style-type: none"> Educația pentru risc în domeniul AMAU care de fapt nu se referă în mod special la armistițiul asupra armelor, sau colectarea armelor, trebuie realizat utilizând mesaje ca de ex. Cele utilizate în Tabelul 9.
Mesaje de promovare în domeniul AMAU ⁴³	
Generale	<ul style="list-style-type: none"> Toate armele, munițiile sunt periculoase Ele sunt destinate să ucidă Aproximativ jumătate de milion de oameni din toată lumea sunt anual victimele armelor de calibru mic. În timp ce în acest moment noi discutăm, doi oameni au fost deja uciși cu arme de foc: probabil chiar cineva pe care tu îl cunoști Aproximativ jumătate de milion de oameni din toată lumea sunt anual victimele armelor de calibru mic. În anii 1990 două milioane de copii au fost omorâți cu pistoale, iar mai mult de 50 de milioane de oameni au fost mutilați cu arme de foc. De acea gîndește-te bine – chiar ai nevoie atât de mult și deții o armă de foc? Chiar dorești să fii tu și cei care te înconjoară pus mai degrabă în pericol și să nu fii în siguranță? Armele de foc de tip militar pun în pericol țara ta și localitatea în care locuiești, Ajută să schimbi această situație. Armele sunt periculoase, ele omoară copii, femeii și sunt un factor destabilizator pentru întreaga țară Armele generează violența în familie, și victimele de obicei sunt copii și femeile Armele generează și stimulează comiterea crimelor. Sute de oameni și fost omorâți în regiunea unde tu locuiești, încă câteva sute au fost răniți sau mutilați. Alege pacea, stabilitatea și o viață mai bună. Predă armele Fă ceva util pentru tine și pentru țara ta – predă armele Ai dreptul să locuiești într-un mediu protejat, fără arme Armele militare aflate în mâinile civililor prezintă pericol atât pentru localitatea unde trăiești cît și pentru țara ta. Schimă această situație.

⁴³Multe din mesajele date sunt adaptate din materialele elaborate de proiectul de verificare în domeniul AMAU, PNUD, reprezentanța din Albania iar multe sun inventate.

Copii	<ul style="list-style-type: none"> • Armele îți pot omorî mama, tata, fratele, sora. Spune-le părinților cât de nefericit te vei simți în așa situație. • Meriți un viitor mai bun, fără arme. Cere-le părinților să-ți construiască un viitor mai prosper • Spune-le părinților că dorești să ai o viață protejată • Spune-le părinților să se gândească la tine și să predea armele
Părinți	<ul style="list-style-type: none"> • Gândește-te dacă chiar într-adevăr ai atât de mare nevoie să deții o armă de foc- ea te pune pe tine și familia ta în pericol, e mai bine să fii în siguranță. • Copii tăi merită un viitor mai bun – ajută la construirea unui viitor mai bun pentru copii tăi și predă armele. • Când vezi arme gândește-te ce ar putea ele provoca pentru copilul tău
Femei	<ul style="list-style-type: none"> • Armele la domiciliu îți poți omorî copilul și deci speranța în viitor • Discută cu vecinii și cu prietenii și ajută la promovarea mesajului • Poți avea un rol important în familia ta – convinge copii, fratele sau soțul să predea armele • Salvează vieți – spune nu armelor • Armele sunt concepute pentru a lua vieți – tu crezi vieți • Tu i-ai dat naștere copilului tău- deci tu ești cea care știe ce este cel mai bine pentru viața ei sau a lui • Vorbește cu vecinii, cu prietenii pentru a promova mesajul • Lupta pentru o viață mai bună poate fi efectuată fără utilizarea armelor
Adolescenți/tineri	<ul style="list-style-type: none"> • Oamenii cu arme arată bine numai în filme. Viața nu este un film. În realitate oamenii sun omorîți cu ajutorul armelor de foc.⁴⁴ • Dorești să devii cineva, cineva respectat și important. Dacă crezi că poți realiza toate acestea cu o armă de foc, greșești amarnic, oamenii doar vor râde te tine, ei vor spune că ești slab și deci te ascunzi în spatele unei arme de foc. • Cineva crede că este la modă să deții o armă de foc, dar acele timpuri au trecut. Privește în jur. Ești în europa, iar Europa nu are nevoie de cei care dețin arme personale.

⁴⁴adaptat din cadrul campaniei Crucii roșii din Iugoslavia „Pentru o viață fără arme”

Profesori	<ul style="list-style-type: none"> • Ai un rol vital – de a preda copiilor lecții despre toleranță și viață fără violență. • Spune-le copiilor să nu se joace cu armele de foc, spune-le să transmită mesajul altor copii • Rolul tău este de a-i convinge pe elevi și studenți de a respinge armele • Spune-le copiilor să le spună părinților lor să predea armele
Forțele de poliție	<ul style="list-style-type: none"> • Rolul tău este de a informa oamenii despre pericolul de a deține arme de foc la domiciliu, spune-le copiilor să nu pună mâna pe arme de foc dacă le găsesc. Să lese arma de foc acolo unde a găsit-o și să raporteze despre incident la cel mai apropiat post de poliție. Unui adult sau autorităților. • Pentru a afla mai multe mesaje în domeniul deținerii și păstrării în siguranță a armelor de foc accesează cardurile de securitate AC ESE
Mass-media ⁴⁵	<ul style="list-style-type: none"> • Oamenii au nevoie de informație clară oferită de tine despre daunele provocate de armele de foc, și despre campaniile de dezarmare • Un raport sporadic, de senzația nu va fi de mare folos în procesul de schimbare a mentalității oamenilor
Organizațiile guvernamentale non	<ul style="list-style-type: none"> • Aceasta este cea mai mare provocare pentru societate, avem nevoie de tine pentru a sensibiliza populația despre riscul provocat de armele de foc • Un mediu cu mai puține arme îți va permite să elaborezi mai multe proiecte. • Armele de calibru micucid, acționează împotriva lor atunci când este posibil
Guvernele locale și centrale	<ul style="list-style-type: none"> • Mai multă securitate, mai multe investiții, - dezvoltarea țării fără arme • Investițiile străine nu vor veni atât timp cât persoanele care dețin arme de foc pun în pericol liniștea publică și creează instabilitate • Cetățenii țării noastre au dreptul să trăiască într-un mediu fără arme • Pentru a fi acceptați în Europe și în întreaga lume este necesar de a avea un stat de drept, o rată mică de criminalitate și o imagine mai bună, armele ne împiedică să obținem toate acestea. • Este deci esențial de a informa comunitatea despre pericolul de a deține și a utiliza armele de foc • Campaniile de colectate a armelor sunt importante pentru a proteja societatea.

⁴⁵Mijloacele mas media nu trebuie privite doar ca un mijloc de informare în masă dar ca un grup țintă pentru a oferi ajutor în cadrul campaniilor

Mesaje de informare publică în domeniul AMAU	
La nivel de comunitate	<ul style="list-style-type: none"> • Se anunță armistițiul național asupra armelor începând cu data de 9 aprilie 2003⁴⁶ • Poți legaliza armele de foc pe care le deții sau poți preda armele de foc la cel mai apropiat post de poliție sau bază militară pe parcursul armistițiului • Nu vei fi persecutat pentru posedare ilegală de arme dacă raportezi despre armele care le deții în perioada dată • Poți legaliza armele pentru vânătoare, sportive, trofee, pistoalele, revolverele, carabinele • Nu poți legaliza : armele de foc în regim automat și semi automat minele de câmp, obiectele explozive • Grenadele, lansatoarele de rachete • Mortarele și muniția respectivi • Pentru a afla mai multă informație contactează cel mai apropiat post de poliție sau website-ul ministerului de interne • Notă: când materialul disponibil nu stimulează procesul de predare a armelor, va fi necesar de promovat mesaje suplimentare pentru a informa oamenii despre procesul de participare.
Agenții de colectare și depozitare a AMAU și forțele de securitate	<ul style="list-style-type: none"> • Adițional mesajelor și materialelor în domeniul Educației pentru risc, cei care participă activ în procesul de conectare a AMAU trebuie să primească informație despre felul cum să se comporte pe durata armistițiului asupra armelor și în cadrul planurilor de colectare, Briefinguri pentru a pune întrebări și a afla răspunsuri, documente de procedură de operare standard trebuie organizate pentru a distribui mesaje de genul „ Cum să procedezi dacă vezi pe cineva care se îndreaptă spre sectorul de poliție pentru a preda armele”

⁴⁶ Exemple din broșurile elaborate de Ministerul Serb de Afaceri Interne care au fost distribuite tuturor în procesul de armistițiu asupra armelor

5.5. Elaborarea mesajelor esențiale

Orice program de conștientizare în domeniul AMAU va tinde să abordeze un auditoriu cheie ca parte componentă a propriei strategii. Persoanele menționate în tabelul de mai sus și în secțiunea 4.1.1. pot fi privite doar ca niște ținte posibile pentru a fi încadrate în programul de conștientizare în domeniul AMAU. În dependență de circumstanțe și strategia adoptată, altele pot fi identificate.⁴⁷

Identificând problemele esențiale din domeniul AMAU în cadrul unei comunități, precum și un grup cheie pentru programul de conștientizare, mesajele pot fi elaborate pentru a fi utilizate în cadrul unui număr mare de activități destinate să producă schimbări pozitive de comportament. Mesajele specifice trebuie elaborate și testate ca capitolul eficiență și relevanță pentru a asigura ca fiecare grup să fie abordat într-un mod diferit, adecvat. După cum este menționat în secțiunea 2.6 mesajele utilizate trebuie să accentueze beneficiile și costurile schimbărilor de comportament în cadrul unui grup aparte sau în cazul indivizilor în parte.

Combinând mesajele pentru fiecare grup în parte, este posibil de elaborat „mesaje esențiale în cadrul programului”, atât la nivel național cât și la nivel comunitar. Stabilind mesajele esențiale ale programului în așa fel, personalul din cadrul programului poate asigura un nivel înalt de consistență atunci când promovează mesajul respectiv în cadrul unui număr mare de activități și materiale diferite, de la discuții până la concerte de muzică rock sau postere dacă este necesar./vezi secțiunea 5.4 și secțiunea 7 pentru a primi informație despre elaborarea activităților și materialelor/. Deseori cea mai simplă metodă se dovedește a fi derivarea unui set de mesaje esențiale la nivel național care mai apoi pot fi suplinite sau amendate de către personalul din cadrul programului care activează în teren.

Deoarece programul este în proces de desfășurare, iar circumstanțele se schimbă, unele mesaje esențiale de asemenea trebuie modificate. Unde este posibil, mesajele trebuie coordonate cu alți participanți pentru a face impactul maxim. În procesul de realizare a unui program la nivel național, în special în contextul unei inițiative naționale în domeniul micro dezarmării. Cel puțin câteva mesaje trebuie elaborate pentru a susține obiectivele operaționale a acelei inițiative.

Totuși este important de reamintit că mesajele în sine nu sunt suficiente. Pentru a provoca o schimbare de comportament este necesară o combinație dintre :

- ❑ Mesajele în sine
- ❑ Metodele și mijloacele abordate pentru a le promova
- ❑ Procesul de împărtășire a informației în cadrul localităților afectate, sau implicarea lor (de ex. Prin intermediul activităților interactive) și
- ❑ Oferirea unei informații adecvate, abilități și alternative, elemente sociale, economice, legale politice și tehnice pentru a încuraja și promova comportamente protejate (vezi secțiunea 2.6)

---

⁴⁷ Pentru a afla mai multă informație, vezi „Îmbunătățirea mijloacelor de comunicare în cadrul programelor de conștientizare în domeniul minelor, un manual operațional, Geneva, Centrul Internațional pentru probleme de Deminare Umanitară” Mai 2002.

Boxa 22: mesaje pentru foștii combatanți

Foștii combatanți priviți ca grup se presupune că ar fi capabili să dețină arme de foc, muniții și obiecte explozive în siguranță. Dat instruirea lor poate fi inadecvată în acest sens, dar deoarece au luptat în războaie ei s-ar simți chiar fericiți să dețină arme de foc, ba chiar ar fi mândri dacă le-ar avea la domiciliu. Deci este posibil ca foștii combatanți să nu prea reacționeze doar la a mesaje promovate în cadrul programului de educație în domeniul riscului. O bună metodă de a aborda acest grup de persoane este de a discuta despre pericolele provocate de armele de foc în cadrul localității. Sau este bine de folosit alți foști combatanți pentru a-i aborda pe precedenții. În unele cazuri ar fi indicat de a înrola foștii combatanți în cadrul programelor de conștientizare și control în domeniul AMAU pentru că ei deja au cunoștințe în problema dată (nu trebuie de uitat totuși că cadrele din poliție precum și militarii deseori practică metode neprotejate de utilizare a AMAU sau comportamente neprotejate în preajma AMAU. O experiență vastă încă nu garantează un succes de durată).

Boxa 23: Elaborarea mesajelor

Atunci când sunt elaborate mesajele pentru un program de conștientizare în domeniul AMAU, multe elemente referitoare la aceste mesaje sunt relevante în context:

- Imaginea în sine transmite mesajul și comportamentele? (vezi secțiunea 2.5)
- Transmite imaginea un mesaj care anticipează obiectivele programului?
- Transmit mesajele comportamente protejate în preajma armelor de foc, munițiilor sau obiectelor explozive?
- Pot ele avea unele conotații nedorite sau negative în rândurile grupurilor țintă?
- Sunt ele adecvate localității date? (de reamintit că nu trebuie de gândit doar la cultura localității, dar și la tipurile de AMAU în cadrul regiunii de intervenție, nu este indicat de utilizat imagini sau arme irelevante)

5.6. Alegerea mijloacelor de comunicare⁴⁸

Pentru a transmite mesajele din cadrul programului în domeniul AMAU, pot fi utilizate diferite mijloace mas media, materiale și activități. Există multe aspecte care trebuie luate în considerație atunci când se decide asupra combinației de metode care urmează a fi utilizate. Totuși atunci când se iau unele decizii, punctul de pornire trebuie să fie elaborarea strategiei și contextului programului. Trebuie luate în considerație următoarele aspecte:

- Tipul și numărul grupurilor țintă
- Nivelul de cunoștințe și activism în cadrul acestor grupuri
- Mijloacele de comunicare existente atât la nivel local cât și național
- Cultura localității
- Nivele de acces la diferite „canale” în cadrul localităților afectate
- Nivelul de încredere în diferite mijloace mas media
- Faptul dacă un anturaj particular este adecvat pentru mesajul respectiv

5.6.1. Comunicarea interactivă versus comunicarea unilaterală.

Este util de a face distincție dintre două tipuri de comunicare: comunicarea interactivă și cea unilaterală. Orice strategie de comunicare trebuie să implice o combinație de metode pentru a promova mesajul respectiv, pentru a reînnoi mesajele pe diferite căi și în perioade diferite de timp, și a încerca să abordeze niște grupuri adecvate, care ar fi selectate ca grupuri cheie.

⁴⁸ Secțiunea ce urmează preia multe elemente din „Îmbunătățirea Mijloacelor de comunicare în cadrul programelor de conștientizare în domeniul Minelor”, Un manual operațional, Centrul internațional din Geneva pentru deminare în scopuri Umanitare, Mai 2002.

Menționând toate acestea, experiența ne arată că formele interactive de comunicare (activitățile care sunt într-un fel participative, ceea ce înseamnă să implice un schimb de informație în două direcții) și comunicarea interpersonală (comunicarea de la persoană la persoană) sunt de fapt cele mai eficiente metode de a transmite mesajele care sunt menite să schimbe comportamentul oamenilor. Opinia curentă în procesul de elaborare a mijloacelor de comunicare și în domeniul educației despre riscul provocat de mine de câmp se referă la succesul intervențiilor sociale care sunt anume cele ce oferă o combinație între mijloacele mas media și canalele de comunicare.⁴⁹

Utilizarea pe larg sau restrâns a mijloacelor mas media (presa în special) este importantă în dezvoltarea sensibilizării în domeniul respectiv și chiar în lansarea discuțiilor în rândurile celor care nu sunt expuși acestor mesaje, iar pe de altă parte educația socială și procesul de luare a deciziilor implică ceva mai mult decât recepționarea mesajelor. Schimbul de opinii cu alte persoane prin intermediul rețelelor sociale, comunicarea de la persoană la persoană, contactul cu colaboratorii din teren contează foarte mult pentru a obține succese în acest domeniu.⁵⁰

Tabelul 11: Compararea metodelor de comunicare interactive și unilaterale

EXEMPLE	AVANTAJE	DEZAVANTAJE
ACTIVITĂȚI INTERACTIVE ȘI IMPLICAREA MIJLOACELOR MAS MEDIA		
<ul style="list-style-type: none"> • Jocuri • Competiții • Show-uri interactive cu implicarea teatrelor de păpuși • Discuții, întâlniri • Spectacole • Programe radio și TV (cu participarea radio ascultătorilor sau tele spectatorilor) • Demonstrații, marșuri • Petiții • Ateliere de lucru în domeniul artei populare 	<ul style="list-style-type: none"> • Atunci când mesajele sunt transmise de oameni care pot obține respectul membrilor grupului țintă ele înregistrează un nivel înalt de credibilitate • Sunt discutate Problemele cu caracter sensibil • Este oferit feedback în cazul ideilor, mesajelor și practicilor 	<ul style="list-style-type: none"> • Se consumă foarte mult timp • Există un contact interpersonal de o intensitate sporită, se poate mări costul pe cap de persoană • Sunt abordați doar un număr mic de oameni • Colaboratorii din teren trebuie mai întâi să fie instruiți și să li se ofere susținere permanentă • Calificările, sexul, apartenența etnică și alte caracteristici personale plasează niște limite asupra celor care ar trebui să câștige respectul grupurilor țintă.

⁴⁹ Flay B.R. și Burton D, 'Strategii de comunicare eficiente promovate în mijloacele mas media în cadrul campaniei pentru sănătate', în C. Atkin și Wallack, L. (eds.), *Comunicarea în masă și Sănătatea Publică* (1990); și, Hornik R.C. 'Eficiența canalelor în programele de Comunicare de Dezvoltare' în Rice, R.E. și Atkin C.K. (eds.) *Campanii de informare publice* ediția, 2, (pp. 309-330), (1989).

⁵⁰ Rogers, E.M., Vaughan, P.W., Swalehe, R.M.A., Rao, N., Svenkerud, P. Și Sood, S, „efectele unui program de radio nuvele pe teme distractiv educative pentru comportamentul de planificare a familiei în Tanzania” Studii în domeniul planificării familiei 'Effects of an Entertainment-Education Radio Soap Opera on Family Planning Behaviour in Tanzania', *Studies in Family Planning* 30 (3), 193-211, (1999); și Mita, și Simmons, R. Promovarea culturii în domeniul contracepției Efectele programului asupra tinerelor din localitățile rurale. Bangladesh” Studii în domeniul planificării familiei. 26 (1), 1-13 (1995).

ACTIVITĂȚILE DE COMUNICARE ÎNTR-O SINGURĂ DIRECȚIE, UTILIZAREA MIJLOACELOR MAS MEDIA		
<ul style="list-style-type: none"> • Lecții • Expoziții • Spectacole cu teatre de păpuși, spectacole teatrale • Programe și spoturi Radio și TV 	<ul style="list-style-type: none"> • Ele înregistrează un nivel înalt de credibilitate atunci când sunt promovate de persoane care pot obține încrederea deplină în cadrul grupului țintă • Permit transmiterea informației către un auditoriu mai mare 	<ul style="list-style-type: none"> • Se pot întâlni dificultăți în procesul de monitorizare și transmitere a informației • Nu există feedback imediat din partea auditoriului • Participarea auditoriului este limitată sau nu există deloc • Interesul auditoriului poate fi limitat • Activitățile pot deveni plictisitoare

Orice metodă aleasă pentru a transmite mesajele respective, trebuie de ținut cont că este esențial de a repeta mesajul, deoarece populația poate să nu-l recepționeze în întregime. Chiar și cei care-l recepționează au probabil nevoie ca acest mesaj să fie fortificat. De asemenea trebuie de menționat că este necesar de monitorizat recepționarea mijloacelor mas media și mesajelor ca parte componentă a programului și ele trebuie adaptate în această conformitate. Mai jos este prezentată o listă de mijloace mas media, materiale și activități. Nu este exhaustivă, dar oferă o idee generală despre mijloacele care pot fi utilizate.

Tabelul 12: Avantajele și dezavantajele diferitor tipuri de activități de comunicare

ACTIVITĂȚI / IMPLICAREA MIJLOACELOR MAS MEDIA	AVANTAJE	DEZAVANTAJE
Jocuri	<ul style="list-style-type: none"> • Interactive • Este ușor de transmis mesajul către copii – a învăța prin intermediul activităților • Permite repetarea mesajelor fără a plictisi auditoriul (prin intermediul diferitor jocuri) • Varietate • Fortificarea mesajelor în cadrul localităților. 	<ul style="list-style-type: none"> • Este dificil de a le utiliza în cazul celor maturi • Implică un număr mic de persoane simultan • Dacă nu sunt realizate bine pot transmite un mesaj greșit (de ex. AMAU sunt distractive)

ACTIVITĂȚI / IMPLICAREA MIJLOACELOR MAS MEDIA	AVANTAJE	DEZAVANTAJE
Competiții	<ul style="list-style-type: none"> • E o metodă bună de a lucra cu copii • Este o activitate care poate fi efectuată la nivel național, pe scară largă implicând mulți oameni • Indirect ele implică alți oameni decât membrii grupurilor țintă de ex. Profesorii, autoritățile, părinții, mijloacele mas media • Pot fortifica mesajele în cadrul localităților • Rezultatele concursurilor pot fi folosite pentru alte activități (de ex, concursul posterelor, posterul câștigător poate fi folosit pentru a produce un poster sau o circulară care ar reprezenta întreaga campanie) 	<ul style="list-style-type: none"> • Monitorizarea mesajelor și auditoriului cheie (de ex. Cum ei au recepționat informația) poate întâmpina dificultăți
Expoziții mobile și concerte în public (de ex. Spectacole ale teatrului de păpuși, spectacole teatrale, teatru interactiv⁵¹	<ul style="list-style-type: none"> • Poate fi interactiv, de ex. Cu participarea populației, sau actorii și auditoriul se schimbă cu rolul) • Este o metodă bună de a aborda variate grupuri țintă. De ex. Atât copii cât și părinții • Este o metodă bună de a implica profesorii în activități de durată • Se poate de organizat filmarea acestor activități și difuzarea lor la televizat • Fortifică mesajele în cadrul comunității • Ele distrează auditoriul, atrag și mențin atenția publicului • Implică oamenii din localitate și de aceea ele sunt de durată • Nu sunt costisitoare • Stimulează discuțiile • Pot plasa mesajele în context local, tradiții, dialecte 	<ul style="list-style-type: none"> • Consumă mult timp și necesită o instruire adecvată • Abordează simultan un număr mare de persoane dar necesită niște echipe mobile • Poate fi dificil de realizat niște mesaje consistente și clare, mai ales din punct de vedere lingvistic și cultural

⁵¹ Vezi ex. lui Augusto Boal din „Teatrul celor oprimați” www.formaat.org.

ACTIVITĂȚI / IMPLICAREA MIJLOACELOR MAS MEDIA	AVANTAJE	DEZAVANTAJE
Expoziții	<ul style="list-style-type: none"> • Este o metodă bună de a aborda diferite grupuri de oameni • Implică autoritățile locale și mijloacele mas media • Auditoriul cheie participă în organizarea expozițiilor • Fortifică mesajele în cadrul localităților 	<ul style="list-style-type: none"> • Este limitată comunicarea într-o singură direcție și participarea vizitatorilor.
Spectacole dramatice, interpretări de roluri	<ul style="list-style-type: none"> • E o metodă bună de a lucra cu copii • Fortifică mesajele în cadrul localităților • Poate fi o bună metodă de a implica profesorii • Mesajele sunt transmise de copii altor copii • Sunt implicați adulții 	<ul style="list-style-type: none"> • Un număr redus de oameni participă simultan în cadrul activităților • Necesită mult timp pentru a fi pregătite
Radio și TV	<ul style="list-style-type: none"> • Vezi mai jos • Activități interactive dacă sunt cerute de populație 	<ul style="list-style-type: none"> • Vezi mai jos • Strategia de comunicare într-o singură direcție
Prezentarea filmelor (de ex Orașul lui Dumnezeu)	<ul style="list-style-type: none"> • Este abordat un număr mare de oameni 	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicarea unilaterală • Este dificil de organizat feedbackul • Aceleași mesaje sunt adresate pentru toate grupurile
Lecții, prezentări	<ul style="list-style-type: none"> • Sunt abordate în profunzime variate mesaje, și probleme • Un număr relativ mare de populație este abordat • Grupurile pot fi formate în așa fel ca să recepționeze diferite mesaje 	<ul style="list-style-type: none"> • Comuncare unilaterală • Auditoriul participă în număr limitat • Poate deveni plictisitor, dacă tehnicile utilizate nu sunt adecvate
Cursuri de reciclare (de ex. Cursuri pentru vocații, cursuri de reciclare pentru profesori)	<ul style="list-style-type: none"> • E o strategie pe termen lung: membrii comunității sunt instruiți să transmită informația altor membri ai aceleiași comunități • Nu este necesar de a organiza echipe mobile pentru a veni înapoi să transmită informația 	<ul style="list-style-type: none"> • Este necesar de folosit mult timp • Motivarea practicanților poate să nu fie prea mare și deci activitățile pot să nu fie implementate sau urmate

ACTIVITĂȚI / IMPLICAREA MIJLOACELOR MAS MEDIA	AVANTAJE	DEZAVANTAJE
Concerte (ca o metodă de a folosi celebritățile, de ex)	<ul style="list-style-type: none"> • Un număr mare de oameni este abordat • Mijloacele mas media sunt implicare • Autoritățile locale sunt implicate • Este o metodă bună de a transmite mesajele tinerilor • Utilizarea celebrităților care sunt credibile, este o bună cale de a transmite mesajele 	<ul style="list-style-type: none"> • Sunt transmise mesajele de bază • Este greu de colectat feedback-ul de la populație, este dificil de monitorizat mesajele.
Mărturiile victimelor	<ul style="list-style-type: none"> • Credibilitatea mesajelor • Toate grupurile sunt abordate • Istoriile personale au un impact puternic 	<ul style="list-style-type: none"> • Găsirea metodelor adecvate de a transmite mesajul fără a șoca auditoriul • Trebuie de acționat atent ca mijloacele mas media să utilizeze greșit informația
Discuții, cuvântări ale unor persoane influente (de ex liderii religioși)	<ul style="list-style-type: none"> • Credibilitatea mesajelor • Este abordat un număr mare de oameni (de ex în cazul liderilor din localitate în timpul cuvântărilor în public) 	<ul style="list-style-type: none"> • Sunt abordate numai un număr specific de grupuri (de ex. Liderii religioși) • Este dificil de a efectua monitorizarea.
Ambasadorii bunelor intenții	<ul style="list-style-type: none"> • Credibilitatea mesajelor • Un număr mare de oameni poate fi atras și abordat • Pot fi abordate toate grupurile 	<ul style="list-style-type: none"> • Este dificil de a efectua monitorizarea.
Utilizarea celebrităților	<ul style="list-style-type: none"> • Un număr mare de oameni poate fi atras și abordat • Pot fi abordate toate grupurile 	<ul style="list-style-type: none"> • Este dificil de a efectua monitorizarea. • Cere susținere individuală • Necesită costuri mai (călătoriile de ex)
Marșuri publice demonstrații	<ul style="list-style-type: none"> • Un număr mare de oameni poate fi atras și abordat • Pot fi abordate toate grupurile 	<ul style="list-style-type: none"> • Este dificil de a efectua monitorizarea.
Petiții, scrisori	<ul style="list-style-type: none"> • Un număr mare de oameni poate fi atras și abordat • Sunt abordate teme specifice 	<ul style="list-style-type: none"> • Este dificil de asigurat că acțiunea va avea continuitate de ex. Petiția poate fi primită dar nu se întreprinde nici o măsură
Seminare, Conferințe Ateliere de lucru, mese rotunde	<ul style="list-style-type: none"> • Informația poate fi distribuită prin intermediul mijloacelor mas media, care abordează subiectul • Se realizează activități menite să accentueze subiectul în cadrul societății civile • Se obține imediat feedback-ul • Lecția învățată este asimilată 	<ul style="list-style-type: none"> • Sunt abordate numai un număr specific de grupuri • Auditoriul țintă este foarte mic • Nu există o continuitate necesară

ACTIVITĂȚI / IMPLICAREA MIJLOACELOR MAS MEDIA	AVANTAJE	DEZAVANTAJE
Întâlniri și discuții	<ul style="list-style-type: none"> • Este abordat un număr mare de oameni dacă mesajul este transmis prin intermediul radioului sau televizorul • Este interactiv, implicând participanții • Creează probleme, idei, cai de a îmbunătăți lucrurile • Lecția învățată este asimilată • Este obținut un feedback imediat 	<ul style="list-style-type: none"> • este abordat un număr mic de oameni dacă mesajul nu este difuzat • nu există întotdeauna continuitate
Supravegherea	<ul style="list-style-type: none"> • o imagine puternică, pacificatoare • o durată relativă lungă în comparație cu alte evenimente • construiește solidaritatea și morala în rândul participanților, poate implica alți participanți dacă este necesar 	<ul style="list-style-type: none"> • este dificil de a organiza și monitoriza • este uneori necesară permisiunea autorităților
Ateliere de lucru în domeniul artei comunitare	<ul style="list-style-type: none"> • Interactiv, membrii localității facilitează procesul de creație • Feedback imediat • Sunt realizate discuții în grupuri mixte, activități combinate pe probleme locale care sunt stabilite pe parcursul atelierelor de lucru, în așa fel oferind posibilități de a întreprinde acțiuni. 	<ul style="list-style-type: none"> • Numărul mic de participanți • Poate fi dificil de a asigura consistența mesajelor • Este dificil de a prezice rezultatele
Comunicarea de la om la om	<ul style="list-style-type: none"> • Interactiv • Feedback imediat • Șanse de a angaja personal • pot fi destul de convingătoare și eficiente în dependență de mesajele și personalul implicat 	<ul style="list-style-type: none"> • Consumă mult timp • Nu întotdeauna există continuitate • Succesul depinde de relațiile dintre indivizi
Centre de transmitere a mesajelor	<ul style="list-style-type: none"> • Comunitatea este receptivă deoarece sunt implicați membrii comunității • E o strategie pe termen lung • Sunt abordate toate grupurile 	<ul style="list-style-type: none"> • Continuitatea și monitorizarea este dificil de realizat • Necesită instruire • Costuri administrative și manageriale

Boxa 24: Unele metode de utilizare a canalelor de comunicare mas media

- De selectat două sau trei mesaje cheie care ar susține obiectivele programului
- De utilizat un limbaj cât mai simplu și propoziții cât mai scurte, de evitat abrevierile acolo unde este posibil (utilizați atunci când nu e posibil de evitat, abrevieri pronunțabile)
- Oferiți mesaje specifice, practice
- Informația trebuie de organizat clar și logic
- Informația trebuie repetată
- De menținut un contact regulat cu mijloacele mas media

5.7. Rolul diferitor mijloace mass-media

Tabelul de mai jos cercetează cele mai importante caracteristici ale mijloacelor mas media utilizate. Încă o dată de menționat că este bine de a folosi o combinație de canale mas media, dar cel mai important lucru în ceea ce privesc metodele de comunicare este următorul : atunci când sunt utilizate singure – operațiile media campaniile de informare publică nu sunt un mijloc eficient de a realiza schimbări de comportament. Aceasta în special se observă în cazul mijloacelor mas media de nivel mic. Fără a avea susținerea venită din cadrul altor activități, informațiile publice. operațiunile mas media vor avea un impact mic asupra auditoriului cheie.

Boxa 25: evaluarea impactului educației în domeniul riscului provocat de mine în Balcani ICRC

De exemplu, ICRC a efectuat o evaluare a impactului programelor proprii în domeniul riscului provocat de mine în Balcani (Bosnia și Herțegovina, Croația și FRI/Kosovo). În rezultatul acestei evaluări a fost descoperit că nivelul de transmitere a informației despre conștientizarea în domeniul minelor este foarte sporit. În regiunile afectate de mine și în cele care nu au fost afectate de mine aproape toți oamenii, inclusiv adulții și copii, au fost abordați în cadrul activităților de conștientizare în domeniul minelor, într-o formă sau alta, în ultimii ani. Acest lucru s-a întâmplat în special datorită accesului predominant la mijloacele mas media, accesul la televizoare și aparate de radio. Evaluarea demonstrează că mijloacele mas media au fost foarte eficiente în transmiterea informației despre conștientizarea în domeniul minelor, dar nu au produs în mod direct schimbări de comportament sau atitudine. Aceste schimbări au fost generate de o combinație de metode și căi care au fost considerate parte componentă a programelor de conștientizare în domeniul riscului provocat de mine.

Regulile de aur pentru colaboratorii care utilizează mijloacele mas media de comunicare sunt:⁵²

- asigură-te că utilizarea mijloacelor mas media se face cu un anumit scop
- utilizează formatele interactive mas media unde este posibil (de ex concursuri și emisiuni cu participarea în direct a ascultătorilor)
- integrează planurile referitoare la mijloacele mas media în celelalte activități și
- ține minte, operațiunile media trebuie să susțină celelalte activități din cadrul programului – numai postere, tricouri nu vor produce schimbări de comportament.

⁵² Pentru a afla mai multe exemple de utilizare a mijloacelor mas media, inclusiv cum este bine de realizat comunicatele de presă, informații pentru mas media, conferințe, cum să acorzi interviuri, și cum să scrii articole de specialitate vezi „ activități contra deținerii armelor de calibr mic”, un manual de resurse și instruire”, Jim Coe și Henry Smith, Internațional Alert, Oxfam GB, Saferworld 2003.

Tabela 13: Proprietățile diferitor forme de comunicare mass media

MEDIUM	AVANTAJE	DEZAVANTAJE
MASS MEDIA		
<p>TV (de ex. Documentare spoturi TV, discuții, programe de știri, telenovele, interviuri, talk show-uri, gingluri în cadrul cărora se lansează anunțuri despre armistițiul asupra armelor)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Este abordat un număr mare de oameni • Abordează niște grupuri specifice, prin intermediul unor programe specifice • Programele trebuie de pus pe post de mai multe ori • Pot fi sensibilizate persoanele analfabete • Pot fortifica mesajele transmise prin intermediul unor metode participative • Au un efect multi dimensional • Pot provoca discuții deschise 	<ul style="list-style-type: none"> • Este deseori foarte scump să efectuezi asemenea programe • Nu sunt bune din punct de vedere practic • Oamenii își pot pierde încrederea în unele canale, dacă ele sunt afiliate politic • Programarea și difuzarea frecventă este un fenomen crucial pentru succesul programului și pentru a aborda diferite grupuri • Nu se pot face predicții
<p>Radio (de ex. Știri, interviuri, drame, telefoane în direct, radionuvelle, spoturi radio, documentare radio, știri, radio magazine, gingluri care anunță despre armistițiul cu arme)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Este abordat un număr mare de oameni. • Abordează niște grupuri specifice, prin intermediul unor programe specifice. • Programele trebuie de pus pe post de mai multe ori. • Pot fi sensibilizate persoanele analfabete. • Programele sunt ieftine, ușor și repede de realizat. • Radioul de obicei este audiat în grup, și acest fapt face ca problemele educaționale difuzate să fie apoi discutate în grup. Aceasta este o etapă importantă în procesul de schimbare a comportamentului. • Pot fortifica materialele și mesajele difuzate prin alte metode. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nu sunt bune din punct de vedere practic. • Programarea și difuzarea frecventă este un fenomen crucial pentru succesul programului și pentru a aborda diferite grupuri. • Nu se pot face predicții
<p>Telecomunicațiile (internet, telefoane mobile, mesaje SMS)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mesajele sunt recepționate de oameni din toată lumea, nu numai la nivel național. • Este posibilă o reacție imediată (de ex. Feedback transmis prin intermediul discuțiilor în direct). • Deseori nu este scump. • Are succes în rândurile tinerilor. • Sectorul se dezvoltă foarte repede. 	<ul style="list-style-type: none"> • Monitorizarea este dificilă. • În unele țări nu este accesibil. • Utilizarea necesită instruire. • Nu poate garanta o campanie organizată. • Utilizat în general la modul individual.

MEDIUM	AVANTAJE	DEZAVANTAJE
MASS MEDIA		
Ziare, jurnale (de ex. Știri, rapoarte, trăsături specifice, scrisori adresate redactorului șef, anunțuri)	<ul style="list-style-type: none"> • Deseori mai respectate decât alte mijloace mas media • Majoritatea publicațiilor au un public bine determinat. Publicațiile de specialitate pot aborda o categorie specială de oameni (de ex, profesori, colaboratori ai poliției, fermieri) • Articolele descriu informația în detalii • Ele pot fortifica mesajele transmise prin metode participative • Apartenența politică uneori poate fi un avantaj • Informația este transmisă repede 	<ul style="list-style-type: none"> • Informația este adresată numai oamenilor cărturari • Apartenența politică a unor ziare, jurnale poate fi un dezavantaj • O plasare corectă a articolului sau anunțului poate aduce succese importante.

Boxa 26: utilizarea metodelor comerciale pentru a distribui mica publicitate

Colaborând cu PNUD, autoritatea națională în domeniul AMAU organizația non guvernamentală civilă din Macedonia, și partenerul Pax Chrsti au început să distribuie materiale pentru a susține programul național de conștientizare în domeniul AMAU intitulat „Pentru un viitor mai bun” care a susținut armistițiul asupra armelor din noiembrie 2003. S-a ajuns la un acord cu managementul unor magazine de haine inclusiv Dizel și Mango, de asemenea cu managementul Intercity Bus Station, ca să se distribuie pungi parte componentă a campaniei tuturor cumpărătorilor. S-au distribuit în total aproximativ 14.000 de pungi pe săptămână numai la stația de autobuse.

Sursa: corespondență Email cu Civili, 2 octombrie 2003

Boxa 27: Atragerea fondurilor și publicității prin intermediul sponsoratului

Sponsoratul corporativ sporește considerabil fondurile din cadrul oricărui program. În Brcko, Bosnia și Herțegovina, și în Macedonia în 2003, schemele de colectare a armelor de foc au fost implementate, în cadrul lor populația primea un bilet de loterie în schimbul predării unei arme de foc, Tichetul permitea celor care au predat armele să câștige premii atractive, în cazul Brcko chiar o mașină nouă. În ambele cazuri sponsorii au putut aduna fonduri și au oferit publicitate pentru program. De asemenea se poate obține sponsorizare pentru eforturile de sensibilizare. Din iulie până în septembrie 2002coaliția bulgară anti SIDA a sensibilizat tinerii în cadrul evenimentelor publice, concerte, jocuri. Acțiunea a fost sponsorizată de compania locală de producere a prezervativelor „Marș vending” care a demonstrat și distribuit prezervative în cadrul evenimentelor publice.

Sursa PNUD Bulgaria web site SFOR

Boxa 28: Educația prin intermediul distracțiilor în Peru și Brazilia

Formele de distracție populare în domeniul mas media / de ex nuvelele/ deseori conțin mesaje negative sau senzaționale despre AMAU. Totuși conținutul unic, bogat distractiv al acestor modele mas media (nuvelele) a condus la elaborarea „educației prin intermediul distracției în 1969 telenovela peruviană „Pur și simplu Maria” ‘Simplemente Maria’ a avut un efect pozitiv nemaipomenit atunci când eroina principală, o slujitoare pe nume Maria a transformat cursurile de cusut și învățământul seral în ceva extraordinar în rândul săracilor. De atunci așa domenii ca HIV SIDA, educația sexuală, planificarea familiei, conștientizarea AMAU sunt doar câteva domenii în care intervențiile în domeniul educației prin distracție au fost promovate utilizând muzica, radio novele, tele novele, video clipurile. În septembrie 2003 actorii telenovelei Braziliene „Femei îndrăgostite” au discutat o săptămâni întreagă dacă e bine sau nu să participe la o demonstrație organizată de organizația non guvernamentală Viva Rio care opta pentru interzicerea armamentelor pe teritoriul țării. Marșul a avut loc săptămâna următoare. În cadrul spectacolului a fost prezentată părinții unei adolescente omorât de un glonte în martie 2003. Lansând o petiție întru susținerea acțiunii părinții au obținut 40.00 de semnături în 24 de ore.

Sursa: ‘ Arborele genealogic al teoriilor, metodologiilor și strategiilor de dezvoltare a comunicației’, Silvio Waisbord, pregătită pentru Fundația Rockefeller ; ‘ Telenovela din Brazilia abordează cu adevărat problema armei’, AlertNet, 11 septembrie, 2003.

Tabelul 14: Proprietățile diferitor forme de mică publicitate

MEDIUM	AVANTAJE	DEZAVANTAJE
MICA PUBLICITATE		
<ul style="list-style-type: none"> • Postere • Tricouri • Pungi • Stilouri • Postere • Chibrite • Brichețe • Stindarde • Drapele • Cutii pentru zahăr • Autobuse • Pungi pentru floricele de porumb la cinema • Chipiuri • Calendare • desene • altele 	<ul style="list-style-type: none"> • materiale de susținere utile pentru un număr mare de activități și diferite tipuri de intercomunicare • pot fi elaborate pentru a fortifica mesajele cheie și pot servi ca o amintire de durată referitoare la acel mesaj • pot fi distribuite oriunde • pot fi atractive din punct de vedere vizual • pot fi utile în cadrul atelierelor de lucru • promovează informație standardizată clară, în format mobil, și reutilizabil 	<ul style="list-style-type: none"> • de obicei este foarte scump să le produci și distribui (dar nu întotdeauna) • sunt necesare aptitudinile specialiștilor pentru a schița și produce exemple eficiente (cu toate că există excepții) • Nu sunt de lungă durată • Trebuie adaptate pentru fiecare grup etnic sau situație • Nu trebuie folosite în cadrul grupurilor care nu obișnuiesc să utilizeze mijloace vizuale, scrise în procesul de învățare, cu toate că sunt cărțurari

Sfaturi în domeniul micii publicități.⁵³

- Creativitatea dizainerilor local trebuie utilizată cât mai mult posibil

⁵³ Vezi cele nouăsprezece principii pentru schițarea materialelor publicitate în „Comunicarea în cadrul programului de conștientizare în domeniul Minelor” centrul internațional din Geneva pentru deminate 2002.

- Utilizarea schițelor propuse de membrii comunității poate avea un impact pozitiv (de exemplu desenele unui copil pot fi folosite pentru postere)
- Mesajele utilizate în mica publicitate trebuie să aibă legături cu campania media, dacă ea există
- Mica publicitate poate atrage mas media de proporții
- Dacă în țară se vorbesc mai multe limbi, în cadrul fiecărui material trebuie de utilizat o singură limbă
- Fiecare grup țintă trebuie abordat cu ajutorul media, inclusiv limba
- Trebuie de luat în considerație nivelul de cărturie în cadrul auditoriului cheie
- Produsele din cadrul micii publicități pot fi produse numai pentru o comunitate specifică sau o regiune. Nu este necesar ca aceste mijloace să fie distribuite în toată țara.

De reținut, anume informația colectată în cadrul unui program (atunci când se face evaluarea necesităților, teste în teritoriu, activități din cadrul planului unei comunități mai protejate) determină modul în care mesajele din cadrul programului urmează a fi distribuite în cadrul fiecărui grup în parte. De reținut:

- a) Tipurile de activități care urmează a fi implementate sunt selectate în dependență de grup, de mesajele promovate
- b) Mesajele la rândul lor trebuie să aibă menirea de a susține obiectivele operaționale ale programului
- c) Mica publicitate (materialele) sunt utilizate pentru a susține și nu pentru a înlocui activitățile comunitare, pentru a distribui mesaje și a le fortifica pe cele receptate prin intermediul altor mijloace.
- d) Mas media și mica publicitate trebuie utilizate în diferite combinații în conformitate cu situația și în conformitate cu cea mai bună cale de a distribui informația într-un context specific. Ele sunt foarte utile în scopuri de informare publică, pentru programul de educare în domeniul riscului provocat de AMAU în perioada colectării armelor de foc (vezi secțiunea 2.1.3) deoarece ele informează întreaga populație într-o perioadă scurtă de timp.
- e) Mijloacele mas media locale pot fi un aliat important în promovarea activităților și măsurilor de control. Mijloacele mas media internaționale sunt de asemenea niște mecanisme importante în promovarea unor asemenea activități în cadrul comunității internaționale, donatori și guverne precum și în influențarea opiniei publice în ceea ce privește utilizarea incorectă și proliferarea AMAU.

Boxa 29: de reținut

În toate cazurile este important nu doar să copiezi și să plasezi mesaje exemple dintr-un manual sau din altă parte fără ca mai întâi să le adaptezi pentru un context specific și o comunitate specifică, în care activezi, în baza informației pe care ai colectat-o

Utilizând toată informația de mai sus, ar fi posibil de selectat mesajele, materialele și activitățile care luate împreună te-ar ajuta să realizezi obiectivele programului. Este de dorit să gândești în perspectivă la o etapă incipientă, despre indicator și metodele de verificare care urmează a fi utilizate în cadrul fiecărei activități în parte sau pentru fiecare mesaj, și toate trebuie adunate la un loc pentru a realiza monitorizarea și evaluarea și a pregăti testarea în teren.

5.8. Exemple de indicatori pentru monitorizarea mesajelor activităților, materialelor⁵⁴

Un indicator este o dovadă care demonstrează cât de bine (sau cât de rău) realizezi obiectivele programului. Indicatorii trebuie să se refere la obiectivele pe care le-ai stabilit. Stabilind indicatorii în cadrul unui program sau o activitate planificată înseamnă a clarifica ceea ce intenționezi să măsoari, și să decizi cum să aduni informația de care ai nevoie pentru a efectua o măsurare. Pentru fiecare obiectiv al proiectului tău trebuie să găsești cel puțin un indicator. Dacă consideri că este dificil să găsești un indicator pentru acel obiectiv, este din cauza că obiectivul tău nu întrunește principiul SMRRP întru totul⁵⁵ și în cazul acesta trebuie să-l expui mai clar și mai specific. Este destul de posibil ca să găsești mai mult decât un indicator pentru fiecare obiectiv. Totuși nu merge prea departe, țintele arbitrare pentru a obține indicatori nu sunt de folos (ca de ex indicatorul crimelor violente a scăzut cu 30 la sută). Deseori este suficientă o schimbare (o scădere continuă în rata crimelor violente). Pentru fiecare obiectiv este important de reținut:

- a) Care sunt dovezile care ar arăta dacă acest obiectiv este realizat sau nu? (adică indicatorii) și
- b) Cum vei aduna informația aceasta – care sunt sursele de bază și tehnicile pe care le vei utiliza? (adică metodele de verificare).

Odată ce au fost identificați indicatorii, etapa următoare este de a găsi loc în cadrul planului programului pentru a face măsurările pentru acei indicatori. Indicatorii pot fi utilizați atât pentru monitorizarea progresului în timp ce programul este realizat, cât și pentru a evalua succesele și eșecurile după finisarea programului.

Boxa 30: indicatori de participare

În cadrul proiectelor care au ca scop influențarea atitudinilor și comportamentelor unui grup țintă, participarea membrilor acelui grup în schițarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului este cea mai bună cale de a face impactul maxim. Pentru a efectua o monitorizare participativă și o evaluare membrii grupului țintă trebuie implicați în momentul când sunt stabiliți indicatorii. Acesta pare a fi un proces care necesită timp în plus, și cu toate că beneficiile sunt considerabile, va fi necesar ca ele să fie balansate în relație cu orice alte elemente din cadrul programului ca de ex. Timpul, resursele.

⁵⁴ Adaptat din „Acțiune contra armelor de calibru mic” de Coe și Smith

⁵⁵ SMRRP specific, măsurabil, realizabil, relevant, programat

Tabelul 15: exemple de mesaje, activități și indicatori pentru programul de conștientizare AMAU în comunitatea ‘A’

OBIECTIVUL 1: FACILITAREA UNUI PROCES PRIN INTERMEDIUL CĂRUIA GRUPURILE DE RISC DINTR-O COMUNITATE (ADOLESCENȚI, COPII ȘI BĂRBAȚI ADULȚI, INCLUSIV FOȘTII COMBATANȚI) AU POSIBILITATEA SĂ-ȘI ANALIZEZE COMPORTAMENTUL ȘI POT ABORDA UNUL MAI PROTEJAT	
Sumarul strategiei planificate	<ul style="list-style-type: none"> • De elaborat activități interactive cu participarea adolescenților (băieți, fete prin intermediul cărora băieții să fie sensibilizați) care ar vorbi despre pericolul cauzat de armele de foc • Discuții în grup cu foștii combatanți despre problemele și pericolele provocare de AMAU • De elaborat Activități interactive implicând copii despre lucrurile cu care nu este periculos să se joace • Instruirea profesorilor pentru a asigura o continuitate a mesajelor promovate • Susținerea femeilor și profesorilor în procesul de elaborare a activităților interactive cu copii despre pericolul prezentat de armele de foc • Mesajele de promovare a educatei în domeniul riscului trebuie coordonate cu organizațiile non guvernamentale locale • De produs Spoturi Radio care ar avea ca țintă copii, adolescenții, ex combatanții, care ar vorbi despre pericolele prezentate de armele de foc • Materiale de suport care ar prezenta ideile și necesitățile fiecărui grup în parte • De elaborat materiale care ar sensibiliza și informa oamenii despre comportamente protejate. Ele trebuie elaborate distribuite de femeilor în susținerea activităților acestora

<p>Exemple de mesaje de bază⁵⁶</p>	<p>Adolescenți</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nu este la modă să deții arme de foc, viața nu este un film • Este periculos atât pentru tine cât și pentru familia ta să deții arme de foc • Fii model pentru copii și nu purta arme de foc • Asigură-te că copiii cunosc riscurile de a deține, utiliza arme de foc <p>Copii</p> <ul style="list-style-type: none"> • Armele nu sunt pentru distracții, ei îți pot ucide fratele, sora, tata, mama • Spune-le părinților și fraților mai mari că îți este frică de arme deoarece ele sunt periculoase • Spune-le prietenilor să nu se atingă de arme, jocul cu armele te poate ucide, pe tine sau alți membri ai comunității, familiei <p>Bărbați</p> <ul style="list-style-type: none"> • Armele necontrolate pun în pericol familia, comunitatea. Schimbă această situație • Armele pot distruge viața tinerii generații • Fii model pentru adolescenți, asigură-te că ei cunosc totul despre risc și nu sunt tentați să dețină arme de foc <p>Spoturi radio pentru copii, adolescenți, foști combatanți</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trebuie utilizate Aceleași mesaje utilizate ca parte componentă a activităților care au în vizor acele grupuri în cadrul spoturilor radio pentru a fortifica mesajele adresate comunității <p>Foști combatanți</p> <ul style="list-style-type: none"> • Armele militare din cadrul comunității pun în pericol comunitatea în care locuiești și țara ta. Tu poți schimba această situație. • Armele de foc pot distruge tânăra generație • Fii un model pentru adolescenți pentru a te asigura că ei sunt informați despre riscurile provocate de armele de foc și nu sunt tentați să procure arme de foc.
--	--

⁵⁶ Din lipsa spațiului de exemple, mesajele sunt de tipul de mesaje de promovare.. Se preconizează ca mesajele în domeniul educației de risc și informării publice vor fi elaborate de asemenea.

ACTIVITĂȚI	INDICATORII REZULTATELOR	INDICATORII REZULTATELOR	MEANS OF VERIFICATION
Discuții cu caracter participativ în cadrul fiecărui grup în parte (bărbați adulți, adolescenți și copii)	<ul style="list-style-type: none"> Numărul de discuții purtate Numărul de participanți 	<ul style="list-style-type: none"> Dovezi că diferite grupuri țintă (bărbați adulți, adolescenți, copii) percep mai bine problemele și pericolele asociate cu deținerea armelor de foc Dovezi că s-a redus dorința reprezentanților diferitor grupuri cheie de a deține arme de foc 	<ul style="list-style-type: none"> Discuții în cadrul grupurilor cheie cu copii, adolescenții și bărbații maturi Discuții și interviuri cu părinții Statistice de la spitale, unități medicale sau surse secundare (de ex. Mas media, unitățile de poliție) Chestionare
Competiții și expoziții destinate adolescenților	<ul style="list-style-type: none"> Numărul și tipul activităților pregătite de adolescenți destinate copiilor Numărul de copii sesizați Recunoașterea de către copii a mesajelor cheie 	<ul style="list-style-type: none"> Dovezi de schimbare de comportament în rândurile diferitor grupuri cheie (de ex, copii au încetat să se mai joace cu armele de foc, sau adolescenții au încetat să mai dețină arme de foc) Dovezi de tendințe pozitive în ceea ce privește numărul de morți din cauza AMAU, răniți cu arme de foc în rândurile grupurilor cheie 	<ul style="list-style-type: none"> discuții în cadrul grupurilor cheie cu copii, adolescenții discuții și interviuri cu părinții statistice de la spitale, unități medicale sau surse secundare (de ex. Mas media, unitățile de poliție)
Instruire cu activități de la adolescenți la copii pentru a putea permite adolescenților să transmită mesajul copiilor	<ul style="list-style-type: none"> Numărul și tipul activităților pregătite de adolescenți destinate copiilor Numărul de copii sesizați Recunoașterea de către copii a mesajelor cheie 		<ul style="list-style-type: none"> discuții în cadrul grupurilor cheie cu copii, adolescenții discuții și interviuri cu părinții statistice de la spitale, unități medicale sau surse secundare (de ex. Mas media, unitățile de poliție)
Întâlniri în cadrul ministerului educației pentru a elabora un plan de acțiuni pentru cursurile de reciclare a profesorilor, și includerea instruirii în domeniul AMAU în curriculumul național	<ul style="list-style-type: none"> Numărul de întâlniri cu reprezentanții ministerului educației Alte oficialități implicate 	<ul style="list-style-type: none"> Dovezi de schimbări în politica ministerială sau practica ministerială 	<ul style="list-style-type: none"> Documente din cadrul întâlnirilor Slogane, comentarii din mijloacele mas media etc.

ACTIVITĂȚI	INDICATORII REZULTATELOR	INDICATORII REZULTATELOR	MEANS OF VERIFICATION
Elaborarea unui curs de reciclare a cadrelor didactice cu participarea profesorilor cheie	<ul style="list-style-type: none"> • Tipul și numărul de materiale elaborate de profesori • Numărul de oportunități de instruire oferite de profesori. • Numărul de profesori instruiți 	<ul style="list-style-type: none"> • Dovezi de schimbări educative de comportament în rândurile celor ce frecventează cursurile de reciclare • Dovezi de schimbări în ceea ce privește cunoștințele, atitudinile, comportamentele în rândurile copiilor cărora li se predau aceste practici. 	<ul style="list-style-type: none"> • Interviuri cu formatorii • Discuții în cadrul grupul țintă cu copii
Între timp în cadrul școlilor sunt elaborate activități interactive (de ex, interpretarea rolurilor, spectacole de teatru, și jocuri)	<ul style="list-style-type: none"> • Numărul de activități elaborate • Numărul de copii sesizați cum copii au recepționat activitățile 	<ul style="list-style-type: none"> • Dovezi de schimbări în ceea ce privește cunoștințele, atitudinile, comportamentele în rândurile copiilor 	<ul style="list-style-type: none"> • Interviuri cu profesorii • Discuții în cadrul grupul țintă cu copii
Discuții cu profesorii pentru a elabora materiale de susținere a activităților în domeniul activităților AMAU	<ul style="list-style-type: none"> • Numărul de întâlniri cu profesorii, numărul de profesori care au participat • Numărul și tipul de materiale produse • Numărul de copii sesizați • Cum copii au recepționat activitățile 		<ul style="list-style-type: none"> • Interviuri cu profesorii • Discuții în cadrul grupul țintă cu copii
Discuții cu femeile din localitate pentru a găsi soluții pentru a proteja copii din comunitate	<ul style="list-style-type: none"> • Numărul de femei implicate în activitățile de conștientizare în domeniul AMAU destinate copiilor • Tipul de activități organizate și implementate de femei • Numărul de copii sesizați • Cum copii au recepționat activitățile 	<ul style="list-style-type: none"> • Dovezi de îmbunătățire a recepționării mesajului între femei • Dovezi de schimbări în ceea ce privește cunoștințele, atitudinile, comportamentele în rândurile copiilor 	<ul style="list-style-type: none"> • Discuții și interviuri cu femeile • Discuții în cadrul grupul țintă cu copii

ACTIVITĂȚI	INDICATORII REZULTATELOR	INDICATORII REZULTATELOR	MEANS OF VERIFICATION
Organizarea unui spectacol de teatru care ar implica femeile și profesorii având în vizor copii	<ul style="list-style-type: none"> • Numărul de spectacole teatrale organizate. • Numărul de copii sesizați • cum copii au recepționat activitățile 	<ul style="list-style-type: none"> • Dovezi de schimbări în ceea ce privește cunoștințele, atitudinile, comportamentele în rândurile copiilor 	<ul style="list-style-type: none"> • Discuții și interviuri cu cei implicați în organizarea spectacolului și cu cei care l-au vizionat • Recenzii, raport asupra spectacolului
Producerea materialelor de susținere a mesajului care urmează a fi distribuite după spectacol	<ul style="list-style-type: none"> • Numărul și tipul de materiale produse de femei • Numărul de copii sesizați 	<ul style="list-style-type: none"> • Dovezi de schimbări în ceea ce privește cunoștințele, atitudinile, comportamentele în rândurile copiilor 	<ul style="list-style-type: none"> • Raporturi statistice și materiale produse și distribuite • Discuții în cadrul grupul țintă cu copii
Sunt colectate idei din cadrul comunității, materiale de susținere pentru fiecare grup în parte sunt schițate, testate și produse	<ul style="list-style-type: none"> • Rata de participare a comunității • Numărul și tipul de materiale produse • Numărul de persoane sesizate • Cum au fost primite materialele 	<ul style="list-style-type: none"> • Dovezi de schimbări în ceea ce privește cunoștințele, atitudinile, comportamentele în rândurile auditoriului avut în vizor 	<ul style="list-style-type: none"> • Observare și monitorizarea în cadrul comunității • Materialele produse
Meetinguri cu asociația veteranilor pentru a discuta probleme și soluții și implicarea lor în organizarea competițiilor și expozițiilor de către adolescenți	<ul style="list-style-type: none"> • Un număr de întâlniri cu veteranii • Tipul și numărul de activități organizate de veterani pentru adolescenți • Numărul de adolescenți sesizați • Cum au fost activitățile primite de adolescenți 	<ul style="list-style-type: none"> • Dovezi de schimbări în ceea ce privește cunoștințele, atitudinile, comportamentele în rândurile adolescenților 	<ul style="list-style-type: none"> • Veteranii monitorizează activitățile • Întâlniri regulate cu veteranii, femeile profesorii • Discuții în cadrul grupul țintă cu adolescenții

ACTIVITĂȚI	INDICATORII REZULTATELOR	INDICATORII REZULTATELOR	MEANS OF VERIFICATION
Instituirea a 3 spoturi radio cu scopul de a atenționa copii, adolescenții și foștii combatanți asupra pericolelor AMAU	<ul style="list-style-type: none"> • Numărul de spoturi/programe Radio și TV Numărul de produse radio/TV • Numărul de emisii și timpul emisiei • Numărul de persoane sesizate 	<ul style="list-style-type: none"> • Dovezi de schimbări în ceea ce privește cunoștințele, atitudinile, comportamentele în rândurile celor care privesc., aud mesajele difuzate prin intermediul mijloacelor mas media 	<ul style="list-style-type: none"> • Raporturi media despre spoturile difuzate la TV și Radio • Chestionare
Instituirea unei radionuvele prin intermediul colectării ideilor de la comunitate	<ul style="list-style-type: none"> • Numărul de persoane implicate în producerea telenovelelor din cadrul comunității • Numărul de emisii și timpul emisiei • Numărul de persoane sesizate 		<ul style="list-style-type: none"> • Raporturi media despre spoturile difuzate la TV și Radio • Chestionare
Meetinguri cu ONG pentru coordonarea activităților, mesajelor și materialelor.	<ul style="list-style-type: none"> • Numărul de întâlniri cu reprezentanții organizațiilor non guvernamentale locale, și numărul de acorduri elaborate, convenite 	<ul style="list-style-type: none"> • Schimbările intervenite în practicile și politica organizațiilor non guvernamentale 	<ul style="list-style-type: none"> • Raporturi asupra activității întocmite de alte organizații despre acțiunile activitățile realizate.

OBIECTIVUL 2 SCHIMBAREA ATITUDINII COMUNITĂȚII DESPRE AMAU CA SURSĂ DE PROTECȚIE (ÎN SPECIAL PENTRU BĂIEȚI ȘI BĂRBAȚI)	
Sumarul strategiei planificate	<ul style="list-style-type: none"> • Planul unei comunități mai protejate elaborat de femei și bărbați, care caută soluții alternative pentru a spori securitatea în regiune. Planul unei comunități mai protejate cu implicarea bărbaților pentru a sesiza adolescenții care dețin arme de foc. Planul unei comunități mai protejate accentuând implicarea grupurilor țintă pentru implicarea femeilor în elaborarea mesajelor destinate copiilor și bărbaților • Nuvelele Radio sunt conectate cu activitățile ce vin să susțină Planul Unei comunități mai protejate • Sunt elaborate materiale didactice ce reflectă ideile și necesitățile fiecărui grup în parte • Mesajele în domeniul educației pentru riscul provocat de AMAU sunt coordonate cu ONG locale • Elaborarea unui curriculum împreună cu liderii religioși • Sunt elaborate materiale pentru susținerea activităților
Exemple de mesaje de bază	<p>Adulți (bărbați, femei)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Armele sunt periculoase și destabilizează situația din localitatea, țara ta. • Ele generează violență în cadrul comunității și stimulează crimele • Ajută comunitatea să devină mai protejată: care sunt soluțiile? <p>Femeile</p> <ul style="list-style-type: none"> • Armele deținute la domiciliu îți pot omorî copilul și pot distruge viitorul. Ele sunt uneori utilizate în scopuri violente contra femeilor • Lupta pentru o viață mai bună este efectuată fără arme • Spuneți-le copiilor DVS că jucându-se cu armele de foc se pot ucide, iar aceasta v-ar produce o mare durere <p>Liderii religioși</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aveți un rol vital în a le spune oamenilor despre pericolele provocate de armele de foc • Spuneți-le bărbaților și adolescenților să nu permită copiilor să se joace cu armele de foc, fiți un model pentru tânăra generație

ACTIVITIES	OUTPUT INDICATOR	OUTCOME INDICATOR	MEANS OF VERIFICATION
Discuții în cadrul subgrupurilor (femei și bărbați) în cadrul comunității pentru a depista soluțiile adecvate pentru a micșora rata criminalității	<ul style="list-style-type: none"> Numărul de discuții cu fiecare sub grup în parte și numărul de participanți Tipurile de soluții alternative descoperite 	<ul style="list-style-type: none"> Numărul și tipul de activități implementate în cadrul fiecărui grup în parte menite să reducă rata criminalității în cadrul comunității Rata activităților criminale 	<ul style="list-style-type: none"> Interviuri cu femei, bărbați, lideri religioși Raporturi provenite din cadrul unităților de poliție despre activități criminale Discuții cu membrii unităților de poliție Discuții în cadrul grupurilor cheie cu femeile și bărbații
Discuții cu femeile despre tipurile de mesaje care trebuie distribuite bărbaților. Producerea materialului didactic	<ul style="list-style-type: none"> Rata de participare a femeilor Numărul și tipul de materiale și activități Numărul de bărbați sesizați Cum sunt recepționate materialele 	<ul style="list-style-type: none"> Numărul și tipul de activități implementate în cadrul fiecărui grup în parte menite să reducă rata criminalității în cadrul comunității Rata activităților criminale Numărul morților și răniților din cauza AMAU 	<ul style="list-style-type: none"> Rapoarte Statistice, materiale produse și distribuite Interviuri cu femei, bărbați, lideri religioși Raporturi provenite din cadrul unităților de poliție despre activități criminale Discuții cu membrii unităților de poliție Materiale produse și distribuite
Colectarea ideilor de la femei despre tipul de materiale care urmează a fi produse. Implicarea lor în schițarea și producerea lor			
Întâlniri cu membrii agențiilor de resort pentru a discuta problema AMAU în cadrul comunității și identificarea soluțiilor Meetinguri cu agenții relevante pentru a	<ul style="list-style-type: none"> Numărul de întâlniri cu celelalte agenții, numărul de planuri de acțiuni convenite 	<ul style="list-style-type: none"> Schimbări în practicile și politicile agențiilor 	<ul style="list-style-type: none"> Raporturi asupra activității din cadrul altor agenții
Discuții cu liderii religioși și elaborarea curriculum-ului. Cursuri de reciclare pentru liderii religioși, în cadrul cărora se schițează materiale didactice. Acele materiale sunt elaborate.	<ul style="list-style-type: none"> Liderii religioși sunt instruiți și implicați în activități în domeniu; Numărul și tipul de materiale și activități 	<ul style="list-style-type: none"> Dovezi de schimbări în ceea ce privește cunoștințele, atitudinile, comportamentele în rândurile liderilor religioși Dovezi de schimbări în ceea ce privește cunoștințele, atitudinile, comportamentele în rândurile membrilor comunității 	<ul style="list-style-type: none"> Rapoarte Statistice, materiale produse și distribuite Monitorizarea efectuată de liderii religioși Interviuri cu femei, bărbați, lideri religioși

OBIECTIVUL 3: SUSȚINEREA ARMISTIȚIULUI PRIN SPORIREA CONȘTIENTIZĂRII ÎN DOMENIUL PERICOLELOR PROVOCATE DE AMAU PENTRU A ÎNCURAJA PREDAREA ARMELOR	
Sumarul strategiei planificate	<ul style="list-style-type: none"> • Mesajele de promovare sunt distribuite pe tot teritoriul țării pentru a informa populația despre procedura de armistițiu și a-i încuraja să predea armele de foc • Activități de promovare care sunt efectuate pentru a spori conștientizarea populației în domeniul riscului provocat de deținerea AMAU mesajele încurajează membrii comunității să predea armele • Spoturi TV care sunt produse pentru a informa populația despre armistițiu și procesul de colectare a armelor • Material de susținere care reflectă ideile și necesitățile fiecărui grup în parte
Exemple de mesaje cheie	<p>Adulți (bărbați, femei)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Armele sunt periculoase și destabilizează situația din localitatea, țara ta. • Ele generează violență în cadrul comunității și stimulează crimele • Alege pacea și stabilitatea și încurajează membrii comunității să predea armele de foc <p>Femeile</p> <ul style="list-style-type: none"> • Armele deținute la domiciliu îți pot omorî copilul și pot distruge viitorul. Ele sunt uneori utilizate în scopuri violente contra femeilor <p>Încurajează-ți bărbatul, adolescenții și alți membri ai comunității să predea armele</p> <p>Mas Media</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spoturi radio și TV : în acest an armele au ucis XXX oameni în țara ta. Printre ei se pot afla persoane pe care le cunoști, persoane apropiate • Ele vor ucide dacă nu se întreprind măsuri. Protejează-ți familia, încurajează membrii comunității să predea armele pentru o viață mai protejată. • Guvernul îți va asigura siguranța și protecția. Ajută guvernul să te ajute.

DETALII DESPRE ACTIVITĂȚI, MATERIALE, IMPLICAREA MIJLOACELOR MAS MEDIA	INDICATORII REZILTATELOR	INDICATORII REZULTATELOR	METODE DE VERIFICARE
Întâlniri cu reprezentanții ONG pentru a conveni asupra activităților, mesajelor, materialelor	<ul style="list-style-type: none"> • Numărul de întâlniri cu reprezentanții ONG, și stabilirea planului de acțiuni 	<ul style="list-style-type: none"> • Schimbări în practicile și politica ONG 	<ul style="list-style-type: none"> • Raporturi de activitate din cadrul ONG și planuri de acțiune
Discuții cu bărbații pentru a depista soluții în problema deținerii armelor de foc de către adolescenți Întâlniri cu bărbații care au dorit voluntar să efectueze activități implicând adolescenții	<ul style="list-style-type: none"> • Numărul de întâlniri cu bărbații și soluțiile identificate • Numărul de activități elaborate de bărbați destinate adolescenților • Recepționarea activităților de către adolescenți 	<ul style="list-style-type: none"> • Dovezi de schimbări în ceea ce privește cunoștințele, atitudinile, comportamentele în rândurile adolescenților • Rata de participare la armistițiu 	<ul style="list-style-type: none"> • Grupuri țintă cu participarea bărbaților • Interviu cu adolescenții • Documente și dovezi despre rata de participare la armistițiu
Planul unei comunități mai protejate cu femei implicare în distriduirea informației adolescenților și soților lor.	<ul style="list-style-type: none"> • Tipul și numărul de activități implementate de femei avându-i în vizor pe soții lor, băieții. • Volumul de informație distribuită 	<ul style="list-style-type: none"> • Dovezi de schimbări în ceea ce privește cunoștințele, atitudinile, comportamentele în rândurile adolescenților • Rata de participare la armistițiu 	<ul style="list-style-type: none"> • Discuții și interviuri cu femeile bărbații și adolescenții • Documente și dovezi despre rata de participare la armistițiu
Întâlniri cu reprezentanții mas media locale și elaborarea spoturilor RADIO. La nivel central, de elaborat un spot TV despre armistițiul asupra armelor	<ul style="list-style-type: none"> • Programul difuzării spoturilor TV și Radio • Numărul de persoane sesizate 	<ul style="list-style-type: none"> • Dovezi de schimbări în ceea ce privește cunoștințele, atitudinile, comportamentele în rândurile celor ce vizionează programele TV și Radio • Rata de participare la armistițiu 	<ul style="list-style-type: none"> • Raporturi mas media despre emisie • Documente și dovezi despre rata de participare la armistițiu

6 Testarea în teren

Mesajele, activitățile și materialele⁵⁷ de testare în teren și lucrul cu mijloacele mas media este un pas important care permite personalului din cadrul programului de a verifica dacă mesajele, activitățile și materialele sunt adecvate contextului și relevante pentru auditoriul țintă. Toate materialele și activitățile trebuie testate în teren, apoi respectiv redactate, în baza testelor din teritoriu. Pot fi utilizate variate metode pentru testarea de teren a mesajelor⁵⁸, materialelor⁵⁹ și activităților și toate acestea trebuie efectuate de personalul implicat în implementarea activităților de conștientizare în domeniul AMAU.

- Chestionare
- Observații
- Seminare cu implicarea grupurilor țintă
- Discuții în grup
- Mese rotunde
- Organizarea lecțiilor pentru grupurile țintă dacă este nevoie de testat în teren un manual instructiv.

Aspectele cheie care trebuie testate în teren includ:⁶⁰

Mesaje și materiale:

- Sunt mesajele corecte din punct de vedere tehnic sau cultural?
- Este materialul atractiv?
- Este stilul prezentarea sau materialul interesant? Atrag atenția?
- Sunt imaginile și ilustrațiile clare și înțelese corect?
- Pot oamenii face trimiteri la imagini și ilustrații?
- Pot oamenii citi și înțelege mesajele scrise?
- Sunt mesajele scrise clare?
- Sunt sensibile din punct de vedere cultural?
- Pot oamenii înțelege relația dintre imagine și cuvinte?
- Care este relevanța mesajelor în contextul vieții de toate zilele ale oamenilor?
- Doresc oamenii să schimbe ceva?
- Există probleme care ar aborda grupuri sensibile (cum se poate de sensibilizat femeile în segmentele rurale/tradiționale)

---

⁵⁷Vezi Revizuirea și pre testarea materialelor de comunicare Îmbunătățirea mijloacelor de comunicare în cadrul programelor de conștientizare în domeniul minelor, un manual operațional, Geneva, Centrul Internațional pentru probleme de Deminare Umanitară” Mai 2002. Vezi: *Revizuirea și pre-testarea materialelor de comunicare, Programe de comunicare în domeniul conștientizării minei, Geneva, Centrul Internațional pentru deminare umanitară, 2002.*

⁵⁸ Pentru mai multe informații vezi Îmbunătățirea mijloacelor de comunicare în cadrul programelor de conștientizare în domeniul minelor, un manual operațional, Geneva, Centrul Internațional pentru probleme de Deminare Umanitară” Mai 2002.

⁵⁹ Pentru mai multe informații vezi Îmbunătățirea mijloacelor de comunicare în cadrul programelor de conștientizare în domeniul minelor, un manual operațional, Geneva, Centrul Internațional pentru probleme de Deminare Umanitară” Mai 2002.

⁶⁰ În parte extricate din Ghidul Internațional pentru minele de câmp, și educația în domeniul conștientizării în problema obiectelor neexplodate UNICEF.

Boxa 31: Testarea în teren în Albania

În Albania, un program de educație în domeniul riscului provocat de mine și obiecte neexplodate fost implementat în partea de nord a țării urmând elementele conflictului din Kosovo. Au fost efectuate interviuri preliminate cu femei și bărbați din toate categoriile de vârstă pentru a colecta idei pentru a elabora o broșură. Proiectul broșurii a fost elaborat și prezentat oamenilor din cadrul lagărelor de refugiați înainte de a fi produs pe scară largă pentru a determina dacă el este relevant. Oamenii au accentuat necesitatea de a prezenta în cadrul broșurii obiectele periculoase care puteau fi găsite în nordul țării (muniții). De asemenea ei au cerut o explicație scurtă despre ele și despre pericolele prezentate de aceste obiecte. Pe parcursul procesului de testare în teren, oamenii au exprimat necesitatea de a ilustra pericolul într-un mod mai clar, adăugând o linie diagonală pe fotografia unde sunt prezentate munițiile. Personalul din cadrul programului a făcut schimbările necesare înainte de a produce în masă broșurile respective.

Activități:

- Sunt activitățile relevante pentru fiecare grup în parte?
- Sunt ele sensibile din punct de vedere cultural?
- Sunt activitățile interactive și interesante pentru oameni?
- Au oamenii sugestii pentru a face schimbări?

Un catalog pentru testarea în teren a materialelor și informației⁶¹

- De studiat toate informațiile și materialele relevante și disponibile
- De pregătit chestionare materiale pentru testare, forme de evaluare
- De instruit membrii personalului
- De prezentat material pentru grupurile cheie
- De analizat și de discutat realizările
- De efectuat corecții, de adăugat informație și de efectuat toate schimbările cerute
- De evaluat răspunsurile
- Testarea în teren a materialului redactat
- De efectuat toate schimbările necesare
- De repetat ultimele două etape dacă este necesar

---

⁶¹ În baza Ghidului Internațional al educației în domeniul minelor de câmp și conștientizării în domeniul obiectelor neexplodate. UNICEF,

7 Activități de implementare

Odată de personalul relevat este instruit iar activitățile și materialele au fost definite, este posibil de inițiat programul. Totuși trebuie de ținut cont că pe parcursul implementării programului, este esențial de a monitoriza activitățile în conformitate cu scopul și obiectivele stabilite la etapa de planificare (vezi secțiunile 3.3 3.5 și 8).

7.1. Revizuirea Planului unei comunități de securitate

După cum am menționat mai sus, distribuirea materialelor, și/sau lecțiile nu sunt suficiente pentru a schimba comportamentul, este de asemenea foarte important de a implica comunitățile în tot acest proces. Metoda Planului unei comunități mai protejate poate fi utilizată atât în cadrul sistemului independent de educație în domeniul riscului provocat de AMAU cât și în cadrul intervențiilor în procesul de micro dezarmare pentru a implica comunitățile în procesul de identificare a problemelor și soluțiilor pentru pericolele provocate de AMAU.

Planul unei comunități mai protejate începe cu o vizită de o zi în cadrul comunităților țintă (de ex. Într-un sat, sau într-o regiune a unui oraș). Se organizează o întâlnire cu liderii acestui sat pentru a le explica scopul acestei vizite li se cere susținerea în cadrul activităților care urmează a fi desfășurate în cadrul localității. Apoi sunt organizate întruniri cu variate grupuri din localitatea respectivă, se adună informație din cadrul localității prin intermediul discuțiilor despre miezul problemei AMAU, despre felul cum această problemă afectează viața oamenilor în cadrul rutinei zilnice, și prin intermediul activităților de sezon, care sunt necesitățile lor, și care sunt soluțiile identificate de acest grup pentru a rezolva aceste probleme. Odată se este stabilită o încredere (uneori trebuie de efectuat câteva vizite, întâlniri), participanții din cadrul comunității pregătesc un profil a comunității afectată de AMAU din perspectiva AMAU. Contextele includ tipic, dar nu se limitează la:

- a) o mapă care prezintă părțile din localitatea respectivă care sunt afectate de proliferarea AMAU
- b) grupurile cheie implicate
- c) cauzele morților și rănilor
- d) cunoștințele oamenilor, atitudinile, comportamentele
- e) funcția socială a armelor de foc și regulile din cadrul comunităților pentru utilizarea armelor de foc și
- f) profilul victimelor, profilul celor ce utilizează armele de foc

În baza profilului, sunt organizate discuții pentru a elabora Planul unei comunități mai protejate. Se pune accentul pe schimbările de comportament, identificând comportamente de risc, și efectele negative și căutând soluții alternative. Sunt apoi selectate grupurile țintă în conformitate cu necesitățile localității (necesitățile sunt descoperite pe parcursul discuțiilor). sunt de asemenea elaborate programe de conștientizare în domeniul AMAU cu fiecare grup în parte în conformitate cu necesitățile menționate. Comunitatea este rugată să numească un voluntar care va fi instruit în a iniția și/sau facilita activitățile AMAU. Această persoană va fi reprezentativul comunității în cadrul programului de conștientizare AMAU și va continua să monitorizeze și să elaboreze planul unei comunități mai protejate și consecvent activități de conștientizare în domeniul AMAU în conformitate cu cerințele specifice ale comunității. Voluntarul trebuie să aibă experiență, să fie recunoscut de către comunitate, și privit ca o persoană de încredere și credibilă. Pot fi numiți mai mulți voluntari în această funcție dacă dinamica comunității cere acest lucru. Voluntarul și comunitatea respectivă vor fi susținuți de organizațiile de resort în procesul

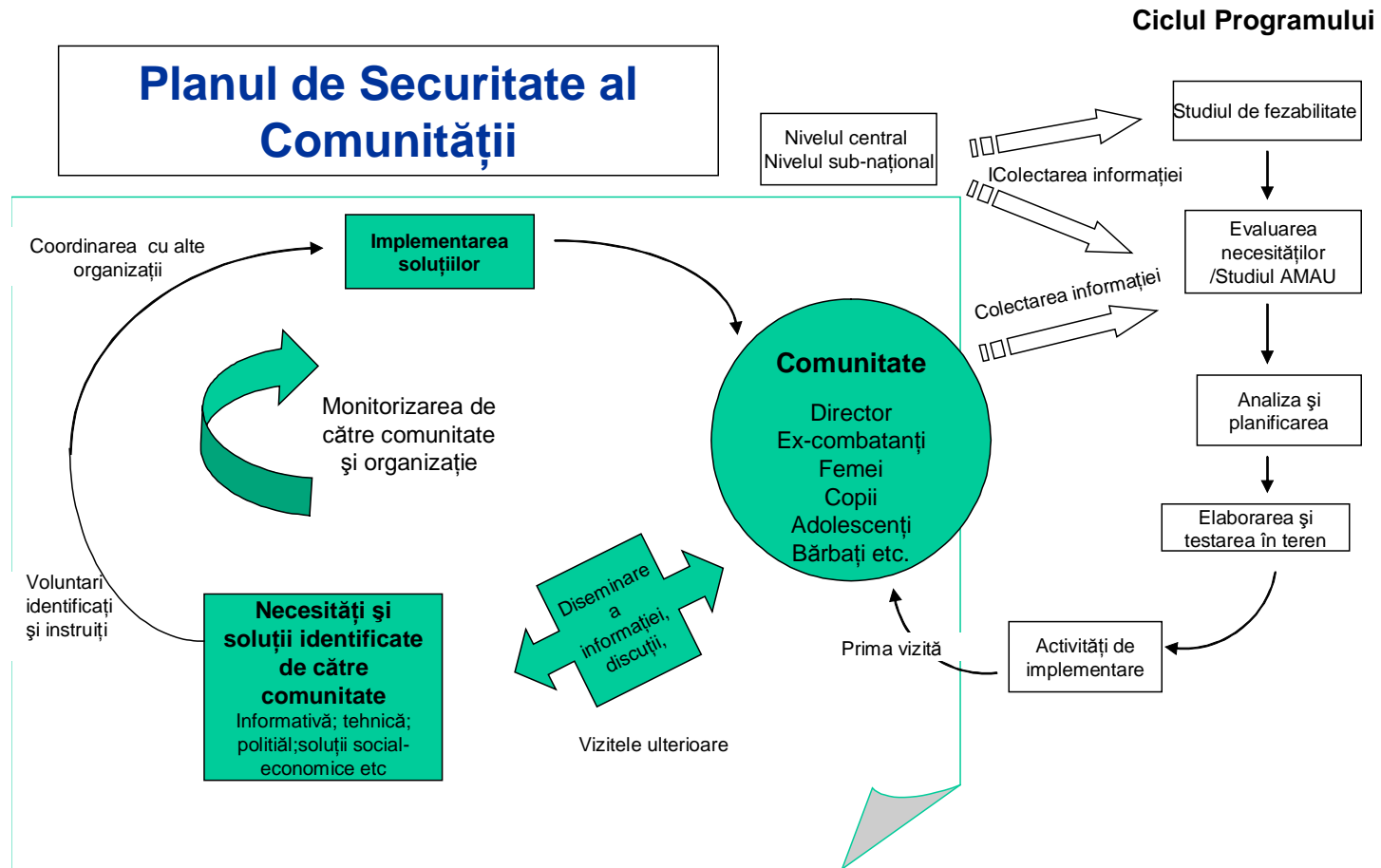

de implementare a soluțiilor stabilite. Va fi de asemenea foarte important de a organiza o continuitate de inițiative comunitare prin intermediul întâlnirilor regulate cu voluntarii/reprezentanții din localitatea respectivă.

Boxa 32: Integrarea cu alte activități și participanți

De reținut, pentru ca planul unei comunități mai protejate să opereze este necesar ca diferite organizații să conlucreze pentru a satisface necesitățile comunității respective. Să se facă referire la secțiunea 2.6.

Diagrama 5: Planul unei comunități mai protejate ca parte a ciclului programului

Boxa 33: Procesul de elaborare a unui plan a unei societăți mai protejate în Macedonia

În Macedonia în cadrul pregătirilor pentru un armistițiu național în domeniul AMAU în Noiembrie Decembrie 2003, colaboratorii din cadrul organizației non guvernamentale au efectuat discuții cu membrii comunității în regiunile de pst conflict pe parcursul câtorva luni precedente armistițiului. Conform partenerilor organizației non guvernamentale Pax Christi/Civil, locuitorii satului s-au arătat deschiși pentru a discuta și au fost cointeresați să vorbească despre problemele și necesitățile comunității respective, inclusiv despre proliferarea în domeniul AMAU, fapt contrar așteptărilor. Strategia geamănă de deschidere a discuțiilor întrebând membrii comunității despre problemele lor în loc de a le preda lecții, și de susținere a problemei în domeniul AMAU prin intermediul discuțiilor pe teme economice, de securitate, politice s-a dovedit a fi extrem de eficientă. În acest caz existența unui acord de pace la nivel național (Cadru Acordului de la Ohrid) a oferit o temă de pentru discuții. Au fost realizate dezbateri, mai întâi au fost contactați primarii din sat, apoi au fost organizate întâlniri cu ei pentru a crea o relație și a explica planurile organizației non guvernamentale. Apoi liderii din regiune au numit o persoană de contact care se ocupa de stabilirea întâlnirilor și ar asigura participarea persoanelor la întâlnire. Pe parcursul discuțiilor membrii personalului organizației non guvernamentale au reușit să distribuie multă informație despre apropiatul armistițiu în domeniul AMAU, să organizeze dezbateri în cadrul comunității despre avantajele și dezavantajele procesului de dezarmare. De asemenea contactând autoritatea națională în domeniul AMAU, forțele de securitate EUFOR și alte organizații non guvernamentale din regiune care se ocupă de problema asigurării păcii, ar putea fi mai bine coordonate planurile de lucru și activitățile din cadrul Pax Christi/Civil's. PNUD Macedonia speră la moment să dezvolte activitatea organizațiilor ca de ex Pax Christi/Civil, și să colaboreze cu autoritatea națională în domeniul AMAU și cu oamenii din localitate pentru a elabora planul unei comunități mai protejate pe parcursul anului 2004.

Sursa: interviu cu Kristina Naceva, Pax Christi, 29 Septembrie 2003.

7.2. Activități pentru copii

Lucrul cu copii este în general un proces mai simplu decât lucrul cu adulții. Copii sunt de obicei motivați și sunt interesați de a învăța și a participa la activități. Totuși, pentru ca copii să fie capabili să învețe și să rețină mesajele despre AMAU, este foarte important ca ei să participe în cadrul activităților. Utilizarea metodelor interactive, așa ca de exemplu competițiile, testele, spectacole de teatru, spectacolele teatrelor de păpuși, picturile și jocurile sunt esențiale pentru a transmite mesajele care conțin sfaturi și informații. Tot așa ca și în cazul grupurilor țintă, mesajele și materialele pentru copii trebuie să fie specifice necesităților și circumstanțelor. Utilizarea materialelor accesibile și activităților care permit copiilor să cerceteze legăturile dintre AMAU și alte probleme, pare a fi o metodă bună pentru ca copii să rețină mesajele de bază. Deseori se demonstrează a fi eficient de a folosi un personaj bine cunoscută din localitatea respectivă pentru a transmite mesajele către copii prin intermediul teatrului, cărților comice, posterelor și materialelor similare din școli. O listă de activități exhaustive care pot fi efectuate împreună cu copii poate include:

- Mijloace tradiționale (de ex teatrul din comunitate, citirea poveștilor, dansurile și cântecele)
- Prezentările (de ex. Lecțiile, spectacolele, cântecele, materiale auditive, vizuale și grafice)
- Competiții școlare, teste
- Spectacole teatrale, spectacolele teatrelor de păpuși
- Discuții de la copil la copil, sau de la adult la copil
- Jocuri, interpretarea rolurilor, desene, schițarea mapelor
- Locuri pentru joacă protejate, care ar oferi alternative activităților, jocurilor în preajma sau cu AMAU
- Utilizarea materialelor: cărți comice, postere, broșuri, circulare, stilouri, pungi pentru produse alimentare
- Utilizarea mijloacelor mas media: video, spoturi TV programe TV
- Oameni celebri, figuri bine cunoscute de public, activități de pace.

În dependență de atitudinile și nivelul de cunoștințe descoperit în rândurile copiilor din grupurile țintă, pot fi elaborate diferite mesaje pentru băieți și fete. Totuși, după cum a fost explicat mai sus în secțiunea 5 mesajele transmise copiilor pe parcursul activităților trebuie totdeauna să conțină formula „nu atinge”. Personalul din cadrul programului trebuie de asemenea dacă va utiliza copii ca pe un vector de transmitere a informației colegilor, prietenilor, adulților prin intermediul activităților ca de ex. Educația „de la copil la copil”

Boxa 34: câteva puncte care trebuie luate în considerație atunci când se lucrează cu copiii

1. pentru a accentua mesajele care conțin formula „Nu atinge” destinate copiilor, este important de a nu ține în mână armele de foc, munițiile sau obiectele explozive în momentul în care le transmitem aceste mesaje. Mostre de arme de foc sau mine de asemenea nu trebuie ținute în mână. E bine ca aceste obiecte să fie plasate în pungi de plastic transparente atunci când sunt demonstrate copiilor.
2. Trebuie de acționat foarte prudent atunci când se lucrează cu copii. Ei sunt ușor speriați atunci când li se oferă prea multă informație negativă, și pot deveni speriați dacă se accentuează prea mult pericolele ce le prezintă pentru ei armele de foc. Trebuie de făcut pauze regulamentare, de combinat mesajele păcure activitățile cu mesaje neplăcute, și trebuie de asigurat ca copii să nu se sperie prea tare și să primească prea multă informație.
3. Cea mai importantă influență de educare copii o primesc nu la școală dar acasă. De aceea este foarte important ca părinții să nu fie neglijați. Ei trebuie considerați grupul cheie de distribuire a mesajelor. Ei asigură ca mesajele să fie fortificate și nu neglijate la domiciliu.

7.3. Activități pentru adulți

Lucrul cu adulții este deseori mai provocator decât lucrul cu copii. Aceasta este caracteristic în cadrul grupurilor compuse de persoane care dețin arme de foc, foști combatanți care în general cred că ei sunt inițiați în problemele deținerii AMAU și pot comporta activități corespunzătoare. Obținerea respectului adulților, demonstrarea cunoștințelor în ceea ce privește problema în cauză și circumstanțele locale pentru a obține credibilitate poate deveni un proces foarte dificil și care necesită o perioadă de timp lungă. Instruirea corectă și pregătirea (ca și în cazul copiilor) este deci esențială. În multe cazuri calificările, sexul, vârsta și apartenența etnică a colaboratorilor din teren va fi considerat un factor crucial și trebuie luat în considerație atunci când sunt angajate persoane la aceste posturi.

Totuși, multe dintre circumstanțele care se referă la cazul copiilor sunt relevante și în cazul maturilor. De ex. Elaborarea activităților interactive cu maturii este un factor foarte important pentru ai implica în proces. Este foarte important de abordat părinții, sau maturii (în special victimele utilizării incorecte a armelor de foc) deoarece ei pot deveni un factor important pentru distribuirea informației către alți adulți și copii. Adulții pot de asemenea fi implicați în activități destinate adolescenților și copiilor, prin organizarea și desfășurarea activităților de conștientizare. O listă non exhaustivă de activități care sunt potrivite pentru adulți pate include următoarele:

- Discuții în grup
- Întâlniri, mese rotunde
- Schițarea hărților localității
- Implicarea mijloacelor de informare în masă (ex. Teatrul comunitar, povestirea istorioarelor, cântece, dansuri)
- Prezentări (de ex. Lecții, spectacole, cântece, materiale grafice, auditive, vizuale)
- Grupuri țintă
- Evenimente culturale și sportive

- ❑ Expoziții și alte evenimente comunitare
- ❑ Producerea și/sau utilizarea materialelor și mijloacelor de informare (de ex. Producerea documentarelor, inclusiv în baza istoriilor reale)
- ❑ Participarea în cadrul programelor TV și Radio Locale, articole în ziare despre subiecte din domeniul AMAU
- ❑ Organizarea activităților pentru alte grupuri, de ex. Femeile pregătesc activități pentru bărbați sau copii, foștii combatanți organizează activități pentru adolescenți.
- ❑ Promovarea activităților de pace, utilizarea persoanelor cunoscute din regiune, personalități la nivel internațional.
- ❑ Utilizarea serviciilor publice (de ex. Transportul public) pentru a distribui mesaje în domeniu.

8 Monitorizarea și evaluarea activităților și materialelor

Această parte a planului unei comunități mai protejate se concentrează asupra problemelor de bază de monitorizare și evaluare a impactului programului de conștientizare în domeniul AMAU. Această parte definește scopul de bază a sistemului de evaluare și monitorizare a programului de conștientizare în domeniul AMAU. Ca fiind următorul:

“de a determina dacă acele grupuri angajate în cadrul programului de conștientizare , ca rezultat al intervențiilor, și-au schimbat atitudinea și comportamentul în ceea ce privește AMAU în relație cu obiectivele stabilite de program”

Monitorizarea și evaluarea sunt ambele forme colectare a informației. Ele implică tehnologii similare, care sumate implică patru metode :

- a) Chestionare și sondaje de depistare a informației
- b) Interviuri și discuții în cadrul grupurilor cheie
- c) Tehnici de participare și
- d) Analiza dovezilor depistate din surse secundare.⁶²

M&E este o parte componentă a ciclului programului. După cum a fost descris în secțiunea 3, este esențial de a stabili sisteme de monitorizare și evaluare pe parcursul etapei de planificare a programului. O distincție utilă dintre monitorizare și evaluare poate fi făcută în felul următor:

Tabelul 16: distincția dintre evaluare și monitorizare

	CE IMPLICĂ ACEST FENOMEN	CÎND ACEST FENOMEN APARE ÎN CADRUL CICLULUI PROGRAMULUI
Monitorizarea	Urmărirea progresului atunci când obiectivele sunt îndeplinite pentru a identifica ce este bine și ce nu merge bine în procesul de activitate, permiterea unui grad de adaptabilitate în cadrul strategiei și tacticilor.	Permanent
Evaluarea	Un proces mai structurat și formal de trecere în revistă a activităților, pentru a judeca asupra eficienței din trecut, și învăța din experiență pentru a îmbunătăți practicile viitoare.	La anumite etape – pentru proiectele care durează mai mult de 18 luni, la mijloc de perioadă sunt trecute în revistă activitățile, și este efectuată o evaluare pentru a face niște totaluri în cadrul proiectului.

8.1. Elaborarea unei abordări integrate

Orice cadru M&E trebuie elaborat în relație cu obiectivele stabilite în cadrul programului. În raport cu fiecare obiectiv trebuie de stabilit măsuri cheie a progresului pentru a realiza acest obiectiv (indicatorii). De asemenea trebuie de stabilit sursa de informație (metode de verificare)

⁶² Tehnici similare pot fi de asemenea utilizate în cadrul etapelor de elaborare și planificare a procesului de intervenție, vezi secțiunea 3.

care pot fi folosite pentru a efectua evaluarea. (Vezi tabelul 15, secțiunea 5.8 pentru a avea exemple despre felul cum indicatorii sunt conectați cu mesajele, activitățile și materialele).

Sistemele M&E, indicatorii și metodele de verificare trebuie să fie stabilite concomitent cu stabilirea obiectivelor programului respectiv (în cazul dat la începutul programului de conștientizare în domeniul AMAU). Numai atunci va fi posibil de colectat informația necesară. Beneficiile unei asemenea abordări integrate sunt:

- a) dacă sistemele M&E sunt stabilite din start, datele de bază sunt colectate, și este mai ușor de a progresa în timp și de a stabili ce schimbări s-au produs ca rezultat al unei intervenții particulare. Dacă este efectuat un sondaj la nivel național în domeniul AMAU, și este permanent înnoit unele informații vor fi deja disponibile pentru colaboratorii programului în scopuri M&E;⁶³
- b) colectarea informației pe parcursul desfășurării programului oferă posibilitatea pentru o continuă studiere a problemei și pentru testarea logicii și eficienței unei abordări în bază de continuitate.
- c) Orice problemă și dificultate stabilită în cadrul desfășurării programului, poate fi abordată, programul poate fi adaptat în conformitate cu cele depistate și pot fi adoptate diferite abordări acolo unde este nevoie.
- d) Evaluarea poate ajuta la facilitarea înțelegerii prin intermediul greșelilor și la identificarea exemplurilor de practică bună, la atragerea atenției asupra unor practici de succes care pot fi realizate oriunde și
- e) Prin intermediul colectării, analizei și interpretării informației se poate de realizat o mai bună înțelegere a mediului înconjurător, când sunt planificate activitățile de promovare, raporturile de evaluare pot fi considerate o bună metodă de atragere a atenției asupra unor probleme specifice sau situații particulare. (de exemplu prin oferirea informației altor organizații non guvernamentale din acea regiune)

Boxa 35: Monitorizarea programului „Pentru un viitor mai bun” în Macedonia

Programul PNUD „Pentru un viitor mai bun” în domeniul conștientizării AMAU desfășurat în Macedonia utilizat o combinație de tehnici mas media, activități a comunității locale, dialog la nivel guvernamental pentru a susține procesul de colectare a AMAU care a durat 45 de zile, din Noiembrie până în Decembrie 2003. Spoturi video și radio, anunțuri în ziare, circulare, pungi postere concerte caravane și marșuri au fost utilizate pentru a distribui mesajele promovate de acea campanie. La nivel local, au fost stabilite 123 de comisii locale care în colaborare cu șapte organizații non guvernamentale locale au promovat activități și au organizat discuții în grup pentru a începe lucrul asupra unui plan al unei comunități mai protejate. Au fost stabilite un număr larg de sisteme de monitorizare. Structura comisiei naționale a asigurat informație permanentă pentru personalului din cadrul programului. Iar Agenția de Informare din Macedonia, asistată de monitoringul în domeniul mas media și Galup a efectuat timp de trei luni sondaje de opinie publică

Sursa: Corespondență cu Alain Lapon, colaborator în domeniul conștientizării Publice al PNUD SACIM

⁶³ Oriunde este efectuat un sondaj național în domeniul AMAU, colaboratorii din cadrul programului de conștientizare în domeniul AMAU vor avea acces total la informația despre distribuția, efectele și perceperea socială în domeniul AMAU. Din moment ce sondajul va fi precedent oricărei intervenții la nivel național în domeniul micro dezarmării, el va oferi cel puțin niște date generale. Din considerentele că sondajul la nivel național oferă date noi permanent, el de asemenea oferă informații despre schimbările care au avut loc pe parcursul perioadei de intervenții.

8.2. Etape de evaluare

După cum a fost menționat mai sus, sistemele de monitorizare și evaluare trebuie elaborate în raport cu obiectivele stabilite în cadrul programului. Vorbind despre program, acest fapt s-ar putea impune la câteva nivele diferite :

Tabela 17: Nivele de evaluare

NIVELUL DE EVALUARE	SCOPUL	ÎNTREBĂRI FUNDAMENTALE CARE URMEAZĂ A FI STUDIATE
Activități	De a evalua măsura în care programul a fost organizat și resursele care au fost utilizate cu o eficiență optimă	<ul style="list-style-type: none"> Sunt mesajele promovate cele corecte? Abordează mesajele categoria de persoane cerută?
Rezultate	De a identifica schimbările de cunoștințe, atitudini și practici care pot fi atribuite în mod rezonați programului respectiv, în rândurile grupurilor țintă	<ul style="list-style-type: none"> Există semne precum că ar apărea schimbări de conștiință, atitudini, credință? Există semne de schimbări de comportament?
Impact	De a explora cum un grup specific de intervenție a efectuat o schimbare de durată în viața unui grup specific de persoane, de exemplu din punctul de vedere al nivelului sperat de securitate fizică	<ul style="list-style-type: none"> Care a fost impactul intervenției, dacă este vorba de schimbări în securitatea situației, reducerea accidentelor?

Deseori atunci când diferite obiective ale programului vor fi utilizate în cadrul celor trei nivele, dar în special la un termen mediu al programului, este necesar de a concentra atenția asupra realizărilor obținute.

8.3. Colectarea, analizarea și distribuirea concluziilor: o abordare participativă

- Datorită faptului că feedback-ul asupra eficienței programului va veni în primul rând din cadrul comunităților afectate, este foarte important ca cei care elaborează programe în domeniul conștientizării asupra efectelor AMAU să implice în cadrul activităților reprezentanți din acele localități pentru a schița cadrul programului și evaluare. Acolo unde sistemele de monitorizare și evaluare nu sunt elaborate în raport cu localitățile afectate ca parte componentă a unui proces larg, continuu de implicare, este foarte posibil ca calitatea informației colectate să fie săracă
- În procesul de colectare și analiză a informației, cei care efectuează activitățile din cadrul programului vor trebui să asculte atent perspectivele celorlalți și trebuie să fie pregătiți să interpreteze informația obiectiv, chiar dacă, sau în special dacă date și informațiile colectate nu corespund experiențelor și punctului de vedere propriu.
- Procesul de monitorizare și evaluare joacă un rol important în procesul de fortificare a parteneriatului între organizațiile care implementează programul și comunitatea locală, precum și între organizațiile care implementează programul și alte agenții și instituții active din comunitățile respective. O funcție cheie în cadrul evaluării ar fi asigurarea ca toți acești participanți activi diferiți să aibă șansa de a-și exprima opinia proprie și evaluarea activității agențiilor care se ocupă de implementare precum și consecințele.

- d) Procesul de monitorizare și evaluare nu înseamnă doar colectarea și analiza informației. Ea de asemenea implică și distribuirea informației. De aceea sistemele trebuie puse la punct chiar de la început și trebuie să fie posibil nu numai de a învăța din concluzii la nivel intern, dar și de a comunica rezultatele și altor persoane care ar beneficia din informațiile respective. Acest sistem poate fi aplicat atât în cadrul activităților din domeniul de Conștientizare AMAU cât și în ceea ce privește Autoritatea națională în domeniul AMAU care trebuie să monitorizeze și să evalueze inițiativa din domeniul micro dezarmării pe care o coordonează, și care ar trebuie să facă rezultatele publice după cum se și cere în ceea ce privește rezultatele Sondajului național în domeniul AMAU.
- e) Evaluarea este un mijloc cheie de a performa încrederea față de, depozitari, inclusiv beneficiarii intenționați, donatorii și organizațiile partenere.

8.4. Un cadru simplu de monitorizare și evaluare: selectarea metodelor de verificare

Un principiu cheie în procesul de evaluare este că sistemele de monitorizare și evaluare trebuie să fie cât mai simple posibil. Trebuie măsurate doar lucrurile importante, (nu neapărat lucrurile care sunt ușor de evaluat) pentru a constitui dovezi precum că un program anume a contribuit în procesul de schimbare cunoștințele, atitudinea și comportamentul oamenilor, iar în dependență de strategia programului, a contribuit de asemenea în procesele de schimbări în cadrul practicilor și politicii instituționale de asemenea. Dar probabil nu este posibil ca doar un singur mecanism de evaluare va fi în stare să ofere informația cerută, sau va pute realiza ceva de unul singur. Aproape în toate cazurile, este necesară o combinație de informație cantitativă și calitativă.

Tabelul 18: Compararea informației cantitative și calitative

TIPUL DE INFORMAȚIE	EXEMPLE DE TEHNICI	CÎND TREBUIE UTILIZATE	COMENTARII
Calitativă	Interviuri și ateliere de lucru, observații	Pentru a explora atitudini, credințe, sentimente și comportamente	Informația colectată oferă o înțelegere mai profundă a situației dar este subiectivă și trebuie interpretată atent
Cantitativă	Chestionare și sondaje	Pentru a evalua opiniile și alte date statistice	Atunci când sunt efectuate corect, pot colecta informație de la un număr mare de oameni dar deseori oferă doar un tablou superficial despre situația reală.

Mai jos este prezentat un cadru simplu utilizat pentru a identifica potențiale surse de informație (vezi de asemenea în acest context Anexele C și F).

Tabelul 19: surse potențiale de informație pentru verificare

METODE DE VERIFICARE	CÎND TREBUIE UTILIZATE	RESURSELE NECESARE
<p>Chestionare și sondaje de depistare a informației</p>	<p>Acestea pot fi folosite pentru a colecta date statistice referitoare în special la cunoștințe, atitudini, practici și comportamente în cadrul grupurilor țintă (ca de ex, în cadrul sondajului de evaluare a cunoștințelor, aptitudinilor și practicilor, exemple sunt propuse în anexa C)</p>	<p>Necesită un număr mare de colaboratori în teren precum și supraveghere din partea specialiștilor, Poate fi foarte costisitor, dacă sunt necesare date statistice minuțioase dar dacă sunt indicate dovezile indicative, costurile sunt reduse.</p>
<p>Interviuri și discuții în cadrul grupurilor țintă</p>	<p>Așa tehnici sunt utilizate pentru a efectua cercetări în profunzime în înțelegerea membrilor grupurilor țintă, sentimentele lor în ceea ce privesc problemele, soluțiile și progresul realizat cît barierele din calea progresului.</p>	<p>Necesită implicarea practicienilor, care sun capabili de a interpreta răspunsurile și a analiza rezultatele. Costurile tind să fie înalte din cauză că este necesară o perioadă îndelungată de timp pentru această abordare.</p>
<p>Tehnici de participare Acestea ar include de ex.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Exerciții de evaluare • Tablouri și hărți ca un punct de pornire pentru a stimula discuțiile cu membrii comunității • Istorioare orale 	<p>Elaborarea și implementarea planului unei comunități mai protejate depinde de participarea comunității, în această situație în special, ar fi foarte important de a utiliza tehnici de participare pentru a evalua realizările din cadrul programului și măsura în care sunt realizare obiectivele din cadrul programului.</p>	<p>Necesită implicarea practicienilor și de asemenea trebuie de încurajat membrii localității să se implice în activități. Costurile tind să fie înalte din cauză că este necesară o perioadă îndelungată de timp pentru această abordare.</p>
<p>Analiza datelor provenite din alte surse exemple aceste surse includ de ex:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Statistici referitoare ca cazuri de accidente și alte date relevante • Studii academice • Raporturi din cadrul altor agenții • Analize despre felul în care problemele din domeniul AMAU sunt prezentate în mijloacele mas media, cum se efectuează schimbările, dacă există pe parcursul timpului. 	<p>Informația colectată din cadrul localităților afectate poate fi înlocuită de alte informații și date din alte surse care poate oferi un suport și context important.</p>	<p>Depinde de sursele utilizate și de accesibilitatea lor.</p>

8.5. Avantaje și dezavantaje comparative în ceea ce privește diferitele metode de evaluare.

Dună cum indică tabelul de mai jos⁶⁴, fiecare din abordările diferite sumate mai sus sau diferite avantaje și dezavantaje. Pentru a putea face evaluarea cât mai informativă și utilă posibil, este important de a pune la punct un număr mare de metode diferite de verificare. Este posibil de a efectua o evaluare a balanței dintre diferite tehnici în conformitate cu relativa importanță a diferitor criterii de evaluare menționate mai jos (de ex. Atunci când este evaluat nivelul de participare, se accentuează tehnicile calitative, dar atunci când sunt căutate cifre simple, se concentrează asupra sondajelor și chestionarelor). Totuși în toate circumstanțele, cea mai bună abordare este de include o combinație de tehnici calitative și cantitative).

Tabelul 20: avantaje și dezavantaje în cazul diferitor metode de evaluare

CRITERII ⁶⁵	CHESTIONARE	INTERVIURI ȘI GRUPURI ȚINTĂ	TEHNICI DE PARTICIPARE
Reflectarea	Înalt	Mediu	Mediu
Reprezentare	Înalt	Mediu	Mediu
Accesibilitatea sintezelor și datelor	Înalt	Mediu	Mediu / Jos
Abilitatea de a capta informația calitativă	Jos	Înalt	Înalt
Abilitatea de a capta proceselor obișnuite	Jos	Înalt	Înalt
Abilitatea de a înțelege procese complexe	Jos	Mediu	Mediu
Abilitatea de a capta o diversitate de percepții și de a prezenta punctele de vedere a femeilor și grupurilor dezavantajate	Jos	Mediu / Înalt	Mediu / Înalt
Abilitatea de a capta impacturi neașteptate sau negative	Înalt	Înalt	Înalt
Abilitatea de a identifica și promova necesitățile	Jos	Înalt	Înalt
Gradul de participare	Jos	Înalt	Foarte înalt
Probabilitatea de sporire a încrederii față de beneficiari	Jos	Înalt	Înalt
Potențialul de a contribui la crearea capacităților depozitarilor	Jos	Înalt	Foarte înalt

⁶⁴ O adaptare din www.microfinancegateway.org/impact/method/tool1_2_1.doc

⁶⁵ Această tabelă nu face nici o referire despre felul în care sursele secundare corespund criteriilor, deoarece în fiecare caz în parte răspunsurile vor varia în dependență de sursa utilizată

Anexa A (Informativă) Termeni și definiții

A.1.1 promovare

sprijinire publică, recomandare sau publicitate pozitivă cu scopul de a lichida sau cel puțin de a reduce amenințarea cu, și impactul AMAU.

A.1.2 implicarea comunității

În contextul AMAU, termenul se referă la: un proces cu scopul de a plasa necesitățile și prioritățile în centrul planificării, implementării și monitorizării controlului AMAU și alte domenii.

Notiță: Implicarea comunității este bazată pe schimb de informații și implică comunitățile în procesul de luare de decizii pentru a stabili prioritățile pentru controlul AMAU. Astfel, controlul AMAU are scopul de a fi inclusiv și bazat pe comunitate și asigură implicarea maximă a tuturor părților comunității. Această implicare include planificarea comună, implementare, monitorizare și evaluare a proiectelor.

Notiță: Implicarea comunității include de asemenea lucrul cu comunitățile pentru a iniția strategii de securitate provizorii specifice ce promovează schimbul individual și de comportament al comunității. Acesta are scopul de a reduce impactul AMAU asupra indivizilor și comunităților pînă cînd amenințarea este lichidată.

Notiță: Acesta trebuie să fie unul din principiile strategice majore de micro-dezarmare.

A.1.3 evaluarea

un proces ce încearcă să detremine cît de sistematic și obiectiv posibil, meritul, raportul, valoarea și impactul unei intervenții.

A.1.4 micro-dezarmare

monitorizarea, colectarea și lichidarea finală a armelor mici, muniții și explozibile, armamente ușoare ale combatanților și deseori ale populației civile. Ea include dezvoltarea programelor responsabile de management al armelor.

A.1.5 monitorizare

În contextul monitorizării, termenul se referă la: observarea autorizată de către personalul calificat a site-urilor, activităților sau proceselor fără a-și asuma responsabilitate pentru ceea ce s-a observat. Acest fapt este realizat pentru a controla conformitatea cu inițiativele, procedurile sau practica standard și include elementele de înregistrare sau raportare și o posibilă redirectionare a activităților.

A.1.6 autoritatea națională

În contextul AMAU, termenul se referă la departament(e), organizații(e) sau instituții(e) guvernamentale într-o țară responsabilă de ordine, management și coordonarea activităților AMAU.

A.1.7 Informarea publică

Informația ce este elaborată și publicată pentru scopul primar de a informa în permanență publicul despre termenii exacti ai intervenției AMAU, astfel beneficiind de suportul și acordul lor.

Notiță: În contextul intervenției AMAU, obiectivul informării publice este de a informa în permanență publicul despre termenii exacti ai intervenției.

Notiță: Informarea publică este un principiu de mobilizare în masă ce dezvăluie informația despre problema AMAU.

Notiță: În caz de situație de urgență, din cauza limitelor de timp și lipsă de date precise, este cel mai practic mijloc de comunicare a informației sigure. În alte situații, informarea publicului poate sprijini relația/implicarea comunității.

A.1.8

Etapa de sensibilizare

Perioada unui program de conștientizare AMAU care este integrat cu colectarea armelor sau schema de înregistrare și are loc în prioritatea începerii curente a amnistiei și campaniei de înregistrare. Intenția etapei de sensibilizare este de a sensibiliza publicul cu necesitatea de a abandona sau înregistra armele.

A.1.9

Arme mici sau armamente ușoare (AMAU)

Toate munițiile convenționale, fatale realizate de un combatant individual sau transport ușor, ce nu necesită logistică și menținere substanțială a capacității (definiția AC ESE).

Notiță: Nu există o definiție bine determinată în domeniul AMAU. O alternativă comună a definiției AC în ESE aparține raportului ONU al grupului de experți din anul 1997, ce consideră AMAU arme de mai puțin de 100 mm calibru și definește armele mici ca aparținând pentru utilizare personală și armamentele ușoare pentru utilizare de către câteva persoane în grup. Armele mici deci includ revolve, pistoale auto reincărcătoare, puște, carabine, arme-submașini, puști de asalt, arme-mașini ușoare. Armamentele ușoare includ cele menționate mai sus și de asemenea arme-mașini ușoare, aruncătoare de grenade, tunuri portabile antiaeriene, tunuri portabile anti-tanc, puști fără recul, aruncătoare portabile de rachete anti-tanc și sisteme de rachete, aruncătoare portabile de sisteme de rachete anti aeriene și mojară de calibru de numai puțin 100 mm. Munițiile și explozibilele utilizate de armele mici și armamentele ușoare se utilizează sub termenul de AMAU și include cartușe pentru arme mici, obuze, tunuri și arme ușoare, anti-personal și grenade manuale anti-tank, mine de câmp, explozibile și containere mobile cu tunuri sau obuze pentru acțiuni unice anti craft și sisteme anti-tank.

A.1.10

Promovarea AMAU

Un program de activități cu scopul de a aborda probleme și soluții în domeniul AMAU cu publicul general, autoritățile, mass media, guverne și instituțiilor lor de a realiza schimbări la nivel instituțional și/ sau individual.

Notiță: Aceste tipuri de activități de asemenea includ campanii de a atenționa problemele și soluțiile AMAU cu scopul de a încuraja oamenii să abandoneze armele. În general, acest fapt este realizat în calitate de sprijin pentru programele de colectare a armelor.

A.1.11

Programul de promovare a AMAU

Un program de activități realizat cu scopul general de a minimiza, și unde posibil de eliminat consecințele negative a controlului neadecvat AMAU prin intermediul realizării unei combinații adecvate a educației în domeniul riscului AMAU, promovarea AMAU și campaniile de informare a publicului ce cooperează împreună în parteneriat cu alte programe de intervenție socială pentru a schimba comportamentele și facilita soluții alternative adecvate pe o perioadă de lungă durată.

Notiță: Oriunde ar exista, obiectivele operaționale a inițiativei naționale de control a AMAU va dicta tipul adecvat de activități de conștientizare în domeniul AMAU.

Notiță: Conștientizarea AMAU este un principiu de mobilizare în masă ce furnizează informație despre amenințările, soluțiile și căile AMAU. Poate avea forma unei educații formale sau neformale și poate utiliza tehnicile mass media.

A.1.12

Asistență în domeniul riscului AMAU

Un proces ce promovează adoptarea comportamentelor de securitate de grupurile supuse riscului și de deținătorii de AMAU prin intermediul informării oamenilor despre pericolele și amenințările AMAU și educarea lor despre alternative și comportamente de siguranță.

Notiță: Educația în domeniul riscului AMAU poate fi implementat ca o activitate independentă în contextele unde nu are loc colectarea armelor. Dacă o amnestie va fi stabilită la o etapă mai avansată, activitățile de educație în domeniul riscului trebuie să fie realizate pentru a asigura securitatea tuturor participanților implicați. Aceste activități vor permite altor componenți a campaniei de conștientizare în domeniul AMAU să ia loc eficient folosind rețelele, sistemele și metodele în loc, ca parte a programului de educație în domeniul riscului și adaptarea conținutului în mod corespunzător.

Notiță: educația în domeniul riscului AMAU este o componentă esențială a controlului AMAU.

A.1.13 studiu (studiu AMAU)

un proces sistematic și logic de a determina natura și dimensiunea proliferării AMAU și impactul în regiune, națiune și comunitate pentru a asigura date și informații sigure pentru o intervenție sigură, eficientă, efectivă de către o organizație adecvată.

A.1.14 Studiul de distribuire a armelor mici (SDAM)

Componentul studiului AMAU ce colectează date despre tipul, cantitatea, posesia, distribuirea și transportarea AMAU în țară și regiune, împreună cu analiza resurselor disponibile indigene de a reacționa la problemă.

A.1.15 Studiul impactului armelor mici (SIAM)

Componentul studiului AMAU ce colectează date despre impactul AMAU asupra comunității și dezvoltării social-economice.

A.1.16 Studiu de percepție a armelor mici (SPAM)

Studiul componentului AMAU ce colectează informație calitativă și cantitativă prin intermediul grupurilor-cheie, interviuri și studii de gospodărie asupra atitudinilor comunității locale a posibilelor intervenții în domeniul AMAU..

A.1.17 Artilerie neexplodată (AN)

Artilerie explozivă ce a fost amorsată, fuzionată, armată sau de altfel pregătită pentru utilizare sau utilizată deja. Ea trebuia să fie utilizată, abandonată, lansată sau proiectată și rămîne neexplodată fie prin nefuncționare sau design, sau orice altă cauză. (Glosar IMAS).

A.1.18 Arme în competiție cu dezvoltarea (ACD)

Legătura directă dintre abandonarea directă a armelor mici și armamentelor ușoare prin intermediul competiției comunităților în schimb pentru dezvoltarea infrastructurii de proporție de dimensiune mică consimțită de către guvernul legal, o organizație internațională sau ONG.

A.1.19 Arme în schimb pentru dezvoltare (ASD)

Raportul indirect dintre abandonarea voluntară a armelor mici și armamentelor ușoare de către comunitate în integritate în schimbul proviziei de dezvoltare durabilă a infrastructurii de către guvernul legal, organizație internațională sau ONG.

A.1.20 Arme în schimb pentru stimulenți (ASS)

Raportul direct dintre abandonarea voluntară a armelor mici și armamentelor ușoare de către indivizi în schimb pentru asigurarea materialelor adecvate de către guvernul legal, organizație internațională sau ONG.

Anexa B

(Informativă)

Impactul AMAU și consecințele sale

Peste o mie de companii sunt implicate în producerea armelor de calibrul mic și cel puțin 98 de țări sunt capabile să producă arme de calibrul mic și muniții. Un studiu de valoare în domeniul estimează 600 de milioane de arme de foc (legale și ilegale) puse în circulație în întreaga lume, iar numărul de oameni omorâți de aceste arme este estimat la cifra de 500.000 în fiecare an, 200 000 din ei sunt din țările „pacifatoare”. Asemenea statistici sunt foarte dificile de realizat de aceea ele au o marjă de eroare. Totuși magnitudinea problemei nu se pune la îndoială, la moment există aproximativ câteva milioane de arme de foc în circulație în întreaga lume, ele au un rol important în desfășurarea conflictelor, în producerea violenței și insecurității. Adicional fatalităților cauzate armele de foc produc răni, mutilează, terorizează milioane de oameni. Cu toate că costurile economice, sociale și umane ale procesului de proliferare și utilizare neadecvată a armelor de foc este dificil de estimat cu precizie, impactul și consecințele pot fi în general descrise în felul următor:⁶⁶

1. Subminează procesul de dezvoltare a unei țări, regiuni, comunități

- Resursele cheltuite pentru securitate și pentru armament ar putea fi folosite în domeniul dezvoltării
- Sunt condiționate investițiile străine, alocarea resurselor de către guvern
- Este descurajată ramura turismului
- Sunt provocate daune în cadrul sistemelor de transport și accesul la necesitățile de bază, domeniul agricol și industrial
- Agențiile umanitare și de dezvoltare trebuie să-și îngusteze domeniul de activitate din motive de securitate

Boxa B.1: Banditismul în Nicaragua

În comparație cu țările Americii centrale care s-au confruntat cu conflicte, Nicaragua a suferit și continuă să sufere de pe urma activității grupurilor armate organizate și semiorganizate și bandele rurale implicate în așa fel de acțiuni ca crima, jafurile, răpirile de persoane, intimidarea și intervențiile în politica locală

Surse: Impactul utilizării inadecvate a armelor de calibrul mic în America centrală, Sondaj în domeniul armelor de calibrul mic, Octombrie 2002.

2. Incită violența, insecuritatea și instabilitatea prin

- Agravarea violenței (de ex. Jafurile armate, agresiunea, omorurile, rănilile, intimidarea, răpirile de persoane) crearea tensiunii în cadrul comunităților, încurajează soluționarea violentă a problemelor.
- Sporește traficul și actele de banditism
- Subminează statul de drept și capacitatea de a menține pacea
- Sporește riscul actelor de terorism

⁶⁶ Anuarul sondajelor în domeniul armelor de calibrul mic, vezi de asemenea „Umanitatea se confruntă cu pericole. Impactul umanitar al AMAU”

- Facilitează comerțul cu droguri, care nu poate fi efectuat fără AMAU. De exemplu comerțul cu mac sau heroină la frontiera Afganistan Pakistan Este conectat cu comerțul ilicit de AMAU

3. Contribuie la încălcarea drepturilor omului și încalcă legea internațională Umanitară

- Atacul asupra civililor în timpul conflictelor este considerată o gravă încălcare a Legii Internaționale Umanitare. Principiile de Bază a Legii Internaționale Umanitare prevăd protejarea non combatanților, interzic utilizarea nediscriminatorie a armelor de foc (convenția de la Geneva din 1949 și protocolul din 1977)⁶⁷
- Disponibilitatea armelor de calibru mic constituie o amenințare a drepturilor de bază a oamenilor, ca de exemplu, dreptul la viață, libertatea și securitatea persoanei (Articolul 3 (Declarația Națiunilor Unite referitoare la Drepturile Omului)

Boxa B.2: Drepturile omului în Columbia

În Columbia, armele de foc au contribuit la ridicarea ratei violenței în domeniul drepturilor omului prin dispariții forțate (au fost înregistrate 309 cazuri în primele 9 luni ale anului 1999) și luare de ostateci (au fost înregistrate 2946 cazuri în anul 1999)

Sursa anuarul sondajelor în domeniul armelor de calibru mic, vezi de asemenea „Umanitatea se confruntă cu pericole. Impactul umanitar al AMAU” iulie 2001.

4. Cauzează daune fizice indivizilor și proprietăților, au de asemenea un efect psihologic

- Moartea, rănille, dezabilitățile provocate celor tineri afectează întreaga familie, capacitatea de producție a indivizilor și localităților, și sunt o povară în plus în cadrul sistemelor de sănătate (la toate etapele : primul ajutor, intervențiile chirurgicale, tratamentul, reabilitarea). În așa fel violența devine o problemă majoră de sănătate publică
- Efecte psihologice asupra adulților sau copiilor care au fost martorii sau au fost implicați în actele de violență ; în contexte specifice, AMAU au facilitat exploatarea copiilor ca soldați
- Sinuciderile: există o corelație între deținerea armelor de foc și moartea intenționată provocată de armele de foc în țările înalt industrializate, Rănille auto provocate de arme de foc sînt deseori comise din cauza unui impuls sau a unor conflicte interpersonale.
- Riscul fizic din cauza prezenței instabile a munițiilor și obiectelor explozive.

Boxa B.3: Muniții instabile

În 2000, în El Salvador, un depozit militar a explodat. Din cauza exploziei au fost omorâți 40 de oameni, și au fost deteriorate 725 de case în trei cartiere. Evenimente ca acesta sunt un lucru obișnuit în toată lumea și se întîmplă la nivel internațional în fiecare an.

Sursa: Impactul armelor de calibru mic în America Centrală. Sondaj în domeniul armelor de calibru mic. Octombrie 2002

⁶⁷ Vezi de asemenea „ disponibilitatea armelor si situația civililor în conflictele armate” ICRC

5. Cauzează mișcări populare

- În situații certe, disponibilitatea armelor și ca urmare violența, au avut impacturi secundare ca de ex. Migrarea forțată a oamenilor (internă și externă). În Columbia de ex., există o corelație strânsă dintre incidența masacrelor provocate de arme de foc, sau „masacre politice” și deplasarea forțată.⁶⁸

6. Subminează comerțul legal cu arme

- Rezultatul net de producere și distribuire ilicită de arme este un factor negativ pentru afacerile legale cu arme, deoarece armele ieftine de pe piața neagră subminează cererea de pe piețele legale. Numărul ilegal de arme de pe piața neagră din Pakistan variază, aproximativ până la cifra de 18m. De ex. Producătorii ilegali din provincia frontierei de nord vest ‘Darra Adam Khel’ ocupă o mare parte din piață, cauzând pierderi majore industriei private locale.⁶⁹

7. Are un efect multiplu în cadrul comunităților precum și între țări

- Indivizi/comunități procură în marea majoritate arme pentru scopuri personale de protejare. De ex., în multe părți ale Europei de Sud Est, au reacționat la deteriorarea în nivelul securității în țară prin procurarea armelor de foc sau angajând firme private de securitate.⁷⁰
- Disponibilitatea armelor de foc contribuie la crearea „culturii armelor de foc” și încurajează o cultură a violenței ceea ce creează efecte multiple în cadrul societății. În America Centrală de ex. Armele de foc în marea lor majoritate au migrat din țările precedent afectate de conflicte ca de ex. El Salvador, Guatemala și Nicaragua, spre țări pacificatoare Costa Rica, Honduras, Mexic și Panama.⁷¹

---

⁶⁸ Umanitatea în pericol Impactul umanitar al AMAU raport special. Sondajul în domeniul armelor cu calibru mic iulie 2001.

⁶⁹ Cerespondență cu Zahid Hussein, Fundația de Resurse Continui Islamabad, August 2003.

⁷⁰ Discuție în cadrul SEESAC, iulie 2003.

⁷¹ Impactul utilizării inadecvate a armelor de calibru mic în america Centrală. Sondaj în domeniul armelor de calibru mic, Octombrie 2002.

Anexa C (Informativă)

Chestionar de evaluare a cunoștințelor, aptitudinilor și practicilor, explicații, ghiduri

Chestionarele de evaluare a cunoștințelor aptitudinilor și practicilor (ACP) care sunt prezentate mai jos sunt un exemplu de un posibil mecanism pentru a colecta informația la diferite etape în cadrul programului de conștientizare din domeniul AMAU. El este prezentat ca un exemplu, și nu este indicat ca să fie folosit fără schimbări, pentru al face să corespundă obiectivelor unui program particular, contextului și mediului unde el o să fie efectuat. În toate cazurile chestionarele trebuie testate înainte de a fi aplicate, pentru a fi siguri că ele sunt bine întocmite, și corespund contextului cultural și istoriei comunității.

Numele respondentului _____	Organizația _____
Localitatea _____	Data ____/____/____ Începutul _____ Sfârșitul _____

Prezentați-vă, prezentați organizația și scopul chestionarului. Explicați confidențialitatea răspunsurilor

1. Dacă comparați cu un an în urmă, cum credeți că s-a schimbat la nivelul de securitate în comunitatea în care locuiți?

- Nivelul de securitate a sporit
- Nivelul de securitate a rămas același
- Nivelul de securitate s-a deteriorat
- Nu știu
- Fără răspuns

2. Credeți că vă aflați în siguranță sau în mai puțină siguranță dacă dețineți arme de foc?

Ca individ:

- În siguranță
- În mai puțină siguranță
- Nici o diferență
- Nu știu
- Nici un răspuns

Ca familie:

- În siguranță
- În mai puțină siguranță
- Nici o diferență
- Nu știu
- Nici un răspuns

Ca comunitate:

- În siguranță
- În mai puțină siguranță
- Nici o diferență
- Nu știu
- Nici un răspuns

3. Credeți că prezența armelor de foc în cadrul comunităților are un impact total asupra dezvoltării economice și asupra standardului de viață în comunitatea în care locuiți?

- Sporește perspectivele de dezvoltate și standardele generale de viață

- Nu are nici o influență
- Micșorează perspectivele de dezvoltare și standardele generale de viață
- Nu știu
- Nici un răspuns

4. Ați auzit undeva abordată problema deținerii armelor de foc în ultimul an sub următoarele forme:

- În discuții în cadrul comunității
- Menționat în cadrul discuțiilor cu vecinii sau prietenii
- Abordată de liderii religioși
- Abordată de reprezentanții organizațiilor non guvernamentale locale care activează în localitate
- În mass-media
- Altele (specificați) _____

5. Ce mesaje despre arme (arme mici și armamente ușoare) dacă a existat vreo unul, ați auzit?

(descrieți)

---

6. La care puncte din cele ce urmează s-au referit mesajele menționate?

- Pericolul provocat de arme
- Efectele pe care armele le au asupra dezvoltării comunităților
- Necesitatea de a aborda comportamente protejate atunci când operezi cu arme de foc
- Beneficiul schemelor de colectare a armelor de foc
- Începutul și sfârșitul perioadei de armistițiu național asupra armelor

7. Care, dacă exista vreo unul, din mesajele de mai jos le-ai auzit? (listă promptă)⁷

---

⁷² A-D sunt exemple de mesaje în domeniul educației pentru risc provocat de AMAU, E-F sunt exemple de mesaje de promovare în domeniul AMAU care vin să susțină campania de colectare a armelor de foc, iar G-H pot fi incluse în componentul informație publică în domeniul AMAU în cadrul procedurii de micro dezarmare.

		<i>da</i>	<i>Nu</i>	<i>Nu sunt sigur</i>
A	<i>“Toate armele și munițiile sunt periculoase. Menirea lor este de a ucide”</i>	☐	☐	☐
B	<i>“Nu abandonați armele de foc în locuri publice, pentru a nu pune în pericol viața celorlalți, în special a copiilor”</i>	☐	☐	☐
C	<i>“Armele nu sunt o distracție: nu trebuie să te joci cu ele”</i>	☐	☐	☐
D	<i>“Totdeauna când ai în mână o armă de foc, trebuie să presupui că ea este încărcată și deci periculoasă”</i>	☐	☐	☐
E	<i>“Copilul tău construiește un viitor mai prosper. Ajută-l să realizeze acest lucru renunțând la arme”</i>	☐	☐	☐
F	<i>“Unii cred încă că este la modă să deții arme de foc, dar timpurile pistolarilor au trecut demult”</i>	☐	☐	☐
G	<i>“Armele la domiciliu îți pot omorî copilul și deci speranța în viitor. Discută cu vecinii și prietenii tăi, ajută la distribuirea mesajului”</i>	☐	☐	☐
H	<i>“Între 1 martie și 30 septembrie va avea loc un armistițiu național asupra armelor munițiilor și obiectelor explozive”</i>	☐	☐	☐
I	<i>“Pentru a primi bilete de loterie și pentru a participa la o loterie de nivel național în domeniul AMAU trebuie să predai cel puțin o armă de foc”</i>	☐	☐	☐

8. Cum vei descrie numărul de arme din comunitatea ta ?

- Aproape fiecare persoană deține arme de foc
- Mulți oameni dețin arme de foc
- Puțini oameni dețin arme de foc
- Aproape că nu există arme
- Nu există arme
- Nu știu
- Nici un răspuns

9. Cine deține arme de foc în comunitatea unde locuiești?

- Atât femeile cât și bărbații
- Numai bărbații
- Doar bărbații în vârstă
- Numai bărbații tineri
- Femeile dețin arme când bărbații lipsesc

10. Dacă e să comparați situația cu un an în urmă, credeți că numărul de arme în regiunea DVS s-a schimbat?

- Numărul s-a micșorat
- Numărul s-a mărit
- Numărul a rămas aproximativ același
- Nu știu
- Nici un răspuns

11. Dacă s-ar face un anumit anunț despre un armistițiu asupra armelor pentru a permite oamenilor din regiune să predea armele deținute ilegal fără a fi pedepsiți, cum a-ți caracteriza o asemenea inițiativă:

- Va avea succes sporit
- Va avea ceva succes
- Nu va avea succes
- Depinde (de ex. de situația la momentul dat, de tipul schemei de colectare)
- Nu știu
- Nici un răspuns

Sexul respondentului	M	F				
Vârsta respondentului	13-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60+
Apartenența etnică a respondentului	[de obicei respondenții nu sunt întrebați despre apartenența lor etnică, ea reiese din locul de trai și limba pe care o vorbește. Totuși este un element important atunci când este efectuat un sondaj)					
Localitatea	[regiunea unde este efectuat sondajul - numele orașului, satului sau localității)					

Chestionarul nu este finisat. Trebuie să mulțumiți respondentului pentru timpul acordat.

Note și explicații asupra mostrei chestionarului de evaluare a cunoștințelor, aptitudinilor și practicilor

Chestionarul se bazează pe exemplul unei programe care are următoarele obiective și promovează următoarele mesaje pentru a sensibiliza auditoriul:

OBIECTIVE	AUDITORIUL PRIMAR	MESAJUL CHEIE
Pentru a facilita un proces prin intermediul căruia grupurile de risc (de ex. Adolescenții, elevii) din cadrul regiunii sunt încurajați să-și analizeze comportamentele proprii, să identifice factorii care afectează comportamentul lor, și să adopte comportamente proprii în domeniul AMAU	Populația din comunitate, în special grupurile de risc (copii și adolescenți)	<ul style="list-style-type: none"> Armele nu sunt o distracție: Nu trebuie să te joci cu ele. Stai departe de ele. Ele îți pun în pericol viața. Unii cred încă că este la modă să deții arme de foc, dar timpurile pistolarilor au trecut demult” □Este cool de a nu deține arme de foc, aceasta arată că ai încredere în sine Nu poți fi cool și în același timp să deții arme de foc
De a facilita răspunsul alternativelor la „cultura violenței”	Membrii comunității	<ul style="list-style-type: none"> Toate armele munițiile obiectele explozive sunt periculoase. Ele sunt destinate să ucidă □Nu procura arme. Dacă ai deja una nu o utiliza “Nu abandonați armele de foc în locuri publice, pentru a nu-i pune în pericol pe ceilalți, în special pe copii”
Pentru a încuraja alte organizații de a recunoaște existența problemei AMAU în satul A în cadrul planificării activităților lor	Organizații umanitare și de dezvoltare	<ul style="list-style-type: none"> Toate armele ucid. Acționează împotriva lor. Acesta este cea mai mare provocare în cadrul societății în care trăiești. Avem nevoie de ajutorul tău. Arată că-ți iubești familia și țara alăturându-te luptei contra deținerii ilegale de arme, angajează-te acum.
De a spori conștientizarea publicului în domeniul AMAU în satul A și de a ridica nivelul de cunoștințe și măsurile de protejare arunci când persoanele dețin arme de foc.	Deținătorii de arme	<ul style="list-style-type: none"> “Totdeauna când iau în mână o armă de foc, trebuie să presupui că ea este încărcată și deci periculoasă”, Păstrați siguranța copiilor, nu lăsați armele de foc încărcate. Păstrați-le într-o cameră încuiată.
De a spori conștientizarea femeilor despre pericolul deținerii armelor de foc la domiciliu. Ele urmează să influențeze procesul de predare a armelor.	femeile	<ul style="list-style-type: none"> Armele păstrate la domiciliu îți pot ucide copilul, soțul, viitorul
Pentru a susține liderii din comunitate în sporirea conștientizării oamenilor în problema AMAU	Lideri religioși	<ul style="list-style-type: none"> Liderii societății civile au să realizeze o responsabilitate. Și tu trebuie să ai un col în procesul de colectare a armelor de foc. Toate religiile promovează pacea și dragostea, ajută comunitatea să scape de arme de foc
De a oferi publicului informație la timp și corectă despre termenii exacti a intervenției naționale din domeniul micro dezarmării	La nivel de comunitate	<ul style="list-style-type: none"> între 1 martie și 30 septembrie se anunță un armistițiu național asupra armelor de foc deținute ilegal, munițiilor și explozivelor. Pentru a primi bilete de loterie și pentru a participa la o loterie de nivel național în domeniul AMAU trebuie să predai cel puțin o armă de foc”

Fiecare program individual de conștientizare în domeniul AMAU are obiectivele sale proprii specifice în raport cu care se evaluează progresul, el abordează un segment de auditoriu specific, și operează cu un set particular unic de circumstanțe. Totuși pentru a determina eficiența oricărei strategii de conștientizare în domeniul AMAU, în toate situațiile întrebările fundamentale sunt cam aceleași. Ele sunt:

Activitățile

1. Mesajele promovate sunt cele corecte?
2. Mesajele promovate abordează oamenii adecvați?

Rezultate

3. Există semne de schimbări a cunoștințelor, atitudinilor, credințelor?
4. Sunt semne de schimbare a comportamentului, practicilor?

Impactul

5. Care a fost impactul intervențiilor, dacă este vorba despre schimbările în sistemul de securitate, reducerea ratei accidentelor etc.?

În baza necesității de a explora aceste cinci întrebări fundamentale, tabelul de mai jos explică de ce întrebările din chestionarul exemplu au fost utilizate, indicând cu ajutorul unei steluțe domeniul de cercetare care urmează a fi explorat și cărui în este adresată fiecare întrebare în parte. Tabelul de mai jos arată, luate împreună, combinația de întrebări adresate, oferă informație despre toate domeniile care urmează a fi monitorizate și evaluate în cadrul procesului:

	ACTIVITĂȚI		Rezultate		Impactul
	<i>Mesajele promovate sunt cele adecvate ?</i>	<i>Mesajele promovate sesizează persoanele adecvate ?</i>	<i>Exisă semne de schimbate în ceea ce privesc cunoștințele, aptitudinile, încrederea?</i>	<i>Există semne de schimbare de comportament?</i>	<i>Care a fost impactul intervențiilor, dacă este vorba despre schimbările în sistemul de securitate, reducerea ratei accidentelor etc.?</i>
1. Dacă comparați cu un an în urmă, cum credeți că s-a schimbat nivelul de securitate în comunitatea în care locuiți?				*	*
2. Credeți că vă aflați în siguranță sau în mai puțină siguranță dacă dețineți arme de foc?			*		

	ACTIVITĂȚI		Rezultate		Impactul
	<i>Mesajele promovate sunt cele adecvate ?</i>	<i>Mesajele promovate sesizează persoanele adecvate ?</i>	<i>Exisă semne de schimbate în ceea ce privesc cunoștințele, aptitudinile, încrederea?</i>	<i>Există semne de schimbare de comportament?</i>	<i>Care a fost impactul intervențiilor, dacă este vorba despre schimbările în sistemul de securitate, reducerea ratei accidentelor etc.?</i>
3. Credeți că prezența armelor de foc în cadrul comunităților are un impact general asupra dezvoltării economice și asupra standardului de viață din comunitatea în care locuiți?			*		
4. Ați auzit undeva abordată problema deținerii și utilizării armelor de foc în ultimul an sub următoarele forme		*			
5. Ce mesaje despre arme (arme de calibru mic și mijlociu) dacă a existat vreo unul, ați auzit?	*	*			
6. La care puncte din cele ce urmează s-au referit mesajele menționate?	*	*			
7. Care , dacă e vreo unul, din mesajele de mai jos le-ai a?	*	*			
8. Cum a-i descrie numărul de arme din comunitatea ta?				*	
9. Cine deține arme de foc în comunitatea unde locuiți?				*	*
10. Dacă e să comparați situația cu un an în urmă, credeți că numărul de arme în regiunea DVS s-a schimbat?				*	*

	ACTIVITĂȚI		Rezultate		Impactul
	<i>Mesajele promovate sunt cele adecvate ?</i>	<i>Mesajele promovate sesizează persoanele adecvate ?</i>	<i>Exisă semne de schimbate în ceea ce privesc cunoștințele, aptitudinile, încrederea?</i>	<i>Există semne de schimbare de comportament?</i>	<i>Care a fost impactul intervențiilor, dacă este vorba despre schimbările în sistemul de securitate, reducerea ratei accidentelor etc.?</i>
11. Dacă s-ar face un anumit despre un armistițiu asupra armelor pentru a permite oamenilor din regiune să predea armele deținute ilegal fără a fi pedepsiți, cum a-ți caracteriza o asemenea inițiativă.		*	*	*	

Când sunt utilizate chestionarele?

- ❑ Atunci când lucrezi în cadrul comunităților dacă utilizezi metode de colectare a informației în mod izolat informație colectată poate fi de o calitate joasă. Trebuie de elaborat diferite tehnici pentru o abordare mai bună, care trebuie coordonate cu comunitatea sau reprezentanții localității cercetate.
- ❑ Chestionarele pot fi utilizate la toate etapele procesului de colectare a informației, de la etapa studiului posibilităților până la etapele de monitorizare și evaluare. Ca și în cazul tehnicilor de colectare a informației și datelor, pot fi de ajutor exerciții repetate efectuate la diferite etape ale ciclului programului pentru a percepe mai profund aspectele, felul în care lucrurile sunt percepute, schimbările care s-au produs pe parcursul intervenției.
- ❑ Nici o tehnică dacă este utilizată de una singură, nu oferă toate informațiile și datele necesare pentru a efectua niște rapoarte informative despre schemele adecvate din cadrul programului de conștientizare în domeniul utilizării AMAU sau despre progresul în procesul de realizare a obiectivelor programului. Fiecare tehnică de colectare a informației în parte trebuie să fie coordonată cu celelalte tehnici (atât cele cantitative cât și cele calitative)

Ghiduri de utilizare a chestionarelor ⁷³

Mai jos sunt prezentate unele întrebări utilizate în procesul de colectare a informației prin intermediul tehnicilor menționate. Ele se împart în trei etape : etapa de planificare, colectare și analiză

Etapa de planificare

- ❑ În baza indicatorilor și obiectivelor din cadrul programului, trebuie să decizi ce informație planifici să colectezi utilizând chestionarul respectiv
- ❑ Stabilește întrebările, implicând următoarele ghiduri atunci când formulezi întrebările.

Tipul	Explicația
1. Asigură-te ca o combinație generală de întrebări să fie destinată unui număr mare de domenii despre care tu dorești să colectezi informație.	Ca și în cadrul chestionarului exemplu pune întrebări care te-ar ajuta să afli răspuns la următoarele întrebări: <ul style="list-style-type: none"> • Mesajele promovate sunt cele adecvate ? • Mesajele promovate sesizează persoanele adecvate ? • Exisă semne de schimbate în ceea ce privesc cunoștințele, aptitudinile, încrederea? • Există semne de schimbare de comportament? • care a fost impactul intervențiilor, dacă este vorba despre schimbările în sistemul de securitate, reducerea ratei accidentelor etc.?

⁷³ Este foarte dificil de a planifica și implementa un chestionar valid din punct de vedere statistic (vezi boxa de mai jos) Abordarea alternativă utilizată aici este de a tinde de a face lucrurile cât mai corecte din punct de vedere statistic și apoi de căutat tendințe care ar coordona datele cu alte surse.

Tipul	Explicația
2. Utilizează chestionarul pentru toate grupurile țintă	Chir și în cazul în care programul implică diferite strategii pentru diferite grupuri în parte, care promovează diferite mesaje cheie, este ideal de a elabora un singur chestionar care ar putea fi utilizate de toți respondenții. La etapa de analiză a programului răspunsurile pot fi deviate de către grupurile țintă, iar rezultatele pot fi comparate și analizate.
3. Chestionarele trebuie să fie cât mai scurte posibil	Dacă chestionarul este prea lung, oamenii nu vor dori să răspundă la întrebările chestionarului. De exemplu atunci când este efectuat un sondaj în stradă, dacă sondajul este mai lung de 5-10 minute el nu va produce rezultate. Iar în cazul chestionarelor completate la domiciliu durata trebuie să fie maxim de 45 de min.
4. Pune mai multe întrebări „închise” decât „deschise”	Cu toate că întrebările „deschise” (unde respondenții sunt rugați să răspundă în felul în care ei doresc) din chestionare permit oamenilor să se exprime corect, oamenii răspund mai repede și mai ușor în cazul chestionarelor „Închise” (adică acele chestionare care presupun de tipul „da” sau „NU” sau care implică întrebări cu multe variante de răspuns) Este nevoie de asemenea de urmat cursuri de instruire specializată pentru a analiza și categorisi răspunsurile la chestionarele „ deschise”
5. Eliminați tendențiozitatea din cadrul chestionarelor	Eliminați întrebările încărcate, tendențioase și eliminați limbajul care implică judecăți
6. Formulați întrebări cât mai exacte în cadrul chestionarului.	În loc de a întreba „S-a îmbunătățit situația „ întrebați „ În comparație cu un an în urmă, securitatea DVS proprie s-a îmbunătățit?” (sau ceva asemănător)
7. Întrebările trebuie să fie cât mai simple posibil și să implice numai o problemă.	De exemplu nu trebuie să întrebați „ considerați că persoanele care dețin arme de foc iau în serios problemele cauzate de AMAU și vor dori ei să participe în cadrul unei scheme de colectare a armelor de foc mai degrabă acum decât un an în urmă?”
8. Este indicat de utilizat întrebări de „verificare”	În exemplul oferit, întrebarea numărul 7, trebuie să includă o „verificare”, un mesaj care de fapt nu a fost utilizat pe parcursul programului. Inserarea lui în cadrul chestionarului v-ar permite să stabiliți cât de corect răspund oamenii la întrebările din chestionar. Recunoașterea de către oameni a mesajului respectiv poate fi comparat[cu recunoașterea mesajului într-adevăr utilizat Putem spune sigur că mesajele cheie au sesizat persoanele dacă se înregistrează o rată înaltă de recunoaștere a mesajelor de fapt utilizate pe parcursul desfășurării programului, decât pentru mesajele care de fapt nu au fost utilizate în cadrul programului.
9. Evitați formularea întrebărilor la care presupuneți că oamenii nu vor răspunde sincer	Chiar și în cazul unor sondaje anonime respondenții vor tinde să dea răspunsuri „cerute din punct de vedere social”. Trebuie să fiți conștienți de faptul că în cazul unor întrebări sensibile ei vor răspunde în felul în care ei consideră ce tu ai dori un răspuns, sau vor oferi un răspuns pe care ei consideră că comunitatea îl așteaptă de la ei
10. Evitați formularea întrebărilor bazate pe presupuneri care nu vor fi susținute pe larg	De ex. Întrebarea „Credeti că există alternative valide pentru prevalarea culturii violenței” presupune că cultura violenței există deja. Aceste feluri de presupuneri pot să nu fie împărtășite de respondenții.
11. Evitați formularea întrebărilor care ar presupune niște răspunsuri neclare	De ex., orice răspuns la întrebarea „Inițiativa de colectare a armelor de foc corespunde așteptărilor DVS?” nu ar avea sens, doar dacă nivelul de așteptări a respondenților este explicit. În sine

- Stabiliți eșantionul, adică oamenii care urmează să completeze chestionarele. Grupul pe care îl alegeți trebuie să fie tipic, reprezentativ, să reprezinte grupul comunitar care va participa în cadrul programului de conștientizare în domeniul AMAU.

- ❑ Decide care trebuie să fie mărimea eșantionului (dacă e să vorbim la modul general, cu cât este mai mare eșantionul cu atât mai corecte sunt rezultatele)
- ❑ Alege eșantionul. Aceasta se poate de efectuat în felul următor:
  - Alegerea eșantionului după criteriul sistematic : aceasta se întâmplă în cazul în care respondenții sunt selectați la intervale regulate (de ex. Se selectează o gospodărie din zece).
  - Alegerea eșantionului după criteriul cotă: unde fiecărei persoane care efectuează interviul i se oferă o cotă de tipuri specifice de respondenții, definită de așa caracteristici ca vârsta, apartenența etnică, sex, pentru a fi intervievați (de ex., bărbați cu vârsta de peste 21 de ani).

Colectarea datelor

- ❑ Testați sondajul pentru a înțelege dacă respondenții înțeleg corect întrebările din cadrul chestionarului. Trebuie în special de aflat: dacă respondenții înțeleg limbajul utilizat în cadrul chestionarului, coerența, compatibilitatea din punct de vedere cultural cu respondenții țintă, și cât durează ca să completezi un chestionar. Efectuați schimbările cerute
- ❑ Asigurați-vă că cei ce efectuează interviul pot discuta cu grupurile țintă, de ex. femei cu femei, bărbați mai în vârstă cu bărbați etc.
- ❑ Instruiți persoanele care efectuează interviul să pună întrebările corect
- ❑ Poate fi necesar de a pregăti terenul în rândul grupului cheie prin stabilirea unor relații în cadrul comunității înainte de a efectua sondajul. O altă posibilitate este ca personalul din teritoriu să găsească respondenții care ar dori să discute înainte ca sondajul să înceapă, pentru a le testa motivația.
- ❑ Trebuie să informați clar toți respondenții la începutul sondajului că identitatea lor va fi secretă, și că procedura dată, adică sondajul este destinat pentru a-i ajuta pe ai și comunitatea în care ai locuiesc
- ❑ Efectuați interviurile

Etapă de analiză

- ❑ Fără a implica în cadrul sondajului o companie de cercetare a peții, datele colectate în cadrul chestionării nu vor fi profund semnificative din punct de vedere statistic. (vezi boxa de mai jos). Rezultatele ce provin din cadrul unui sondaj efectuat de sine stătător, pot fi totuși interpretate ca indicatori de opinie în rândurile grupurilor țintă.
- ❑ Datele trebuie analizate în așa fel în care ele să corespundă strategiei programului și trebuie să se refere la obiectivele programului. De ex., dorești să afli ce procentaj de populație din regiune cunosc anumite lucruri despre AMAU. Sau dorești să afli, ce procentaj din ei spun precum că ei abordează anumite comportamente (de ex. atunci când dețin arme de foc într-un mod protejat). În mod alternativ, poate vei dori să afli dacă există relații interesante dintre diferite categorii (de ex. Vârsta și atitudinea față posedarea armelor de foc) Vezi notițele de mai jos despre rezultatele din tabele asupra diferitor întrebări.
- ❑ Repetarea chestionarului peste o anumită perioadă de timp (la anumite intervale) îți va permite să depistezi schimbări care se produc în timp. Dacă este observată o anumită tendință, și dacă există dovezi care ar susține această sugestie, atunci ar fi rezonabil de a trage concluzia că programul oferă anumite rezultate.

Analiza rezultatelor din cadrul chestionarului : un exemplu de rezultate inserate în tabel:

Pe parcursul fazei de implementare a programului diferite mesaje vor fi destinate diferitor grupuri de oameni. În cadrul sondajelor, interviurilor, și discuțiilor care urmează, un eșantion de oameni din cadrul grupului țintă va fi întrebat dacă :

- a) Dacă a auzit mesajele cheie și
- b) Dacă auzind mesajele cheie, s-au produs schimbări în cunoștințele, aptitudinile și comportamentul acelor oameni.

În chestionarul exemplu citat mai jos, răspunsurile la întrebările 2 și 7 plasate în tabel vor demonstra un model de relație (vezi exemplul din tabelul de mai jos) Să presupunem că rezultatele la întrebarea dată (7) sunt următoarele

Care, dacă eventual există, dintre mesajele menționate le-ai auzit: “Armele deținute la domiciliu îți pot ucide copilul și în așa fel speranța în viitor. Vorbește cu vecinii și prietenii tăi și ajută la distribuirea mesajului,,		
Da	173	55%
Nu	103	33%
Nu sunt sigur	38	12%
TOTAL	314	100%

Și că rezultatele întrebării numărul 2 ar fi următoarele

Credeți că sunteți protejați sau mai puțin protejați în familie dacă dețineți arme de foc?	TOTAL	%
Mai protejați	88	28%
Mai puțin protejați	96	31%
Nici o diferență	67	21%
Nu știu	28	9%
Nici un răspuns	35	11%
	314	100%

Inserând în tabelă aceste două seturi de rezultate primim următorul tablou:

“Armele deținute la domiciliu îți pot ucide copilul și în așa fel speranța în viitor. Vorbește cu vecinii și prietenii tăi și ajută la distribuirea mesajului,,

Credeți că sunteți protejați sau mai puțin protejați în familie dacă dețineți arme de foc?	Cei ce au auzit acest mesaj	%	Cei ce nu au auzit acest mesaj	%	Cei care nu sunt siguri dacă au auzit acest mesaj	%
Protejați	34	20%	44	43%	10	26%
Mai puțin protejați	78	45%	9	9%	9	24%
Nici o diferență	26	15%	33	32%	8	21%
Nu știu	12	7%	10	10%	6	16%
Nici un răspuns	23	13%	7	7%	5	13%
TOTAL	173	100%	103	100%	38	100%

Aceste rezultate arată că:

- ❑ 45 la sută din cei care au auzit mesajul respectiv despre faptul că deținerea armelor de foc la domiciliu îi poate pune în pericol, consideră acum că deținerea armelor de foc la domiciliu le pune familia în pericol. Aceste date se compară doar cu cele 9 la sută care nu au auzit mesajul dar sunt de acord.
- ❑ Similar, doar 20 la sută din cei care au auzit mesajul consideră că deținerea armelor la domiciliu protejează familia lor, în timp ce 44 la sută din cei ce nu au auzit mesajul sunt de acord.

De aceea este logic să tragem următoarele concluzii:

- ❑ Acest mesaj a fost auzit de către 55 de procente din membrii eșantionului
- ❑ Expunerea la acest mesaj a influențat puternic atitudinea respondenților, în special i-a făcut să creadă că deținerea armelor la domiciliu le pune familia în pericol.

Utilizarea sfaturilor specialiștilor pentru a te asigura de corectitudinea datelor statistice semnificative⁷⁴

După cum a fost menționat mai sus este foarte dificil de a obține date statistice corecte fără a avea susținerea unei companii profesionale în domeniul cercetării peții. Totuși toate sondajele în domeniul AMAU trebuie efectuate în colaborare cu organizațiile capabile să obțină date statistice corecte. Problemele ar fi următoarele :

- ❑ identificarea eșantionului: pentru organizațiile care nu pot obține cadrul unui eșantion la zi (care este stabilirea structurii demografice a populației țintă, care probabil este oferit de date din cadrul electoralelor) această întrebare poate devine foarte dificilă. Odată de cadrul eșantionului a fost stabilit, este necesară o înțelegere sofisticată a tehnicilor de stabilite a eșantionului (pentru a selecta ca eșantion un grup care ar reprezenta

⁷⁴ Pentru a obține o explicație mai detaliată despre efectuarea unei cercetări sociale prin intermediul sondajelor vezi de ex. Metode de Sondaje Sociale de Paul Nichols (91) Oxfam Publishing.

localitatea). Abilitățile profesioniștilor sunt de asemenea necesare și în cazul implementării sondajului în cadrul aceluiași parametri.

- ❑ Formularea întrebărilor : eliminarea dubiilor, de asemenea trebuie utilizate astfel de întrebări ca răspunsurile să conțină mai mult sens decât ar apărea la prima vedere, aici este cazul când întrebările sunt despre atitudini și intenții.
- ❑ Analiza datelor: la această etapă, este necesar de a utiliza capacitățile cuiva care are cunoștințe în domeniul statisticii pentru a înțelege concepte ca de ex. Marjă de eroare, marjă de standard etc.

Odată ce personalul din cadrul programului nu poate colecta de sine stătător date statistice semnificative, este necesar de a angaja o companie profesionistă în domeniul studiului de piață pentru a asigura validitatea datelor statistice colectate. acesta poate fi considerată o „cea mai bună a doua abordare”, în cazul în care raportul asupra cercetărilor indică clar că rezultatele sondajului nu sunt valide întru totul din punct de vedere statistic.

Exemple de întrebări pentru sondaje și chestionare

Mai jos sunt prezentate un set de întrebări model pe care trebuie să le formuleze personalul din cadrul programului de conștientizare în domeniul AMAU Ca și în cazul chestionarului exemplu ele se bazează pe următoarele întrebări fundamentale ::

Activități

- ❑ Mesajele promovate sunt cele adecvate?
- ❑ Mesajele promovate sesizează persoanele adecvate? (în cazul dat grupurile țintă)

Rezultate

- ❑ Exisă semne de schimbate în ceea ce privesc cunoștințele, aptitudinile, încrederea?
- ❑ Există semne de schimbare de comportament?

Impact

- ❑ Care a fost impactul intervențiilor, dacă este vorba despre schimbările în sistemul de securitate, reducerea ratei accidentelor etc.?

Tipajul exact de întrebări care urmează a fi puse va diferința în dependență de obiectivele programului, și de asemenea pot varia în cea ce privește inițiativele în domeniul educației contra riscului și activitățile de promovare, cu toate că va exista riscul de a obține un nivel înalt de suprapunere. În baza acestui model, managerii din cadrul programului vor avea posibilitatea să pregătească materiale care sunt necesare pentru a elabora chestionarele, sondajele și interviurile. Fiecare situație este diferită. Întrebările specifice puse în cadrul sondajelor și interviurilor trebuie să se concentreze asupra colectării dovezilor care determină nivelul de realizare a obiectivelor fiecărui program în parte.

Un model de întrebări pentru a elabora un chestionar.

Activități

[MESAJULUI PROMOVIAT TREBUIE REPETAT]
consideri că mesajul dat este relevant în cazul tău?

- Sunt întru totul de acord
- De acord
- Nici nu sunt de acord nici nu sunt împotriva
- Nu știu
- Sunt categoric împotriva
- Nu am răspuns

[MESAJULUI PROMOVIAT TREBUIE REPETAT]
consideri că mesajul dat este unul credibil în situația ta ?

- Sunt întru totul de acord
- De acord
- Nici nu sunt de acord nici nu sunt împotriva
- Nu știu
- Sunt categoric împotriva
- Nu am răspuns

Notă: în cazul în care mesajele au fost elaborate în conjunctură cu însuși comunitatea, și în raport cu obiectivele programului (inclusiv cele din domeniul intervențiilor de micro dezarmare) întrebările menționate mai sus pot să nu fie necesare

Ai informații precum că problema deținerii armelor de foc și utilizarea lor a fost pusă în discuție anul trecut în următoarele feluri

- În cadrul discuțiilor din comunitate
- Au fost menționate de prieteni sau vecini
- Au fost abordate de liderii religioși
- Au fost abordate de reprezentanții organizațiilor umanitare care activează în regiune
- Au fost abordate în cadrul mijloacelor mas media
- Altele (menționați)

Ce mesaje despre deținerea armelor de foc, dacă eventual a existat vreo unul, ați auzit?

(descrieți)

la ce s-au referit mesajele date

- La pericolul provocat de armele de foc
- Efectele pe care le au armele de foc asupra dezvoltării comunității
- La necesitatea de a aborda comportamente protejate atunci când ai de-a face cu armele de foc
- La beneficiile aduse de schemele de colectare a armelor de foc
- Data când a început și când se va termina armistițiul național în domeniul AMAU
- Altele (specificați) _____

Care, dacă eventual există vreo unul, din mesajele respective le-ai auzit

- Mesajul A
- Mesajul B
- Etc.

[MESAJULUI PROMOVIAT TREBUIE REPETAT]

Îți amintești de câte ori ai auzit mesajul respectiv?

- Niciodată
- O dată sau de două ori
- De câteva ori
- De multe ori

Rezultatele

Credeți că sunteți protejați sau mai puțin protejați ca individ dacă dețineți arme de foc?

- Mai protejat
- Mai puțin protejat
- Nici o diferență
- Nu știu
- Nu am răspuns

Credeți că sunteți protejați sau mai puțin protejați ca familie dacă dețineți arme de foc?

- Mai protejat
- Mai puțin protejat
- Nici o diferență
- Nu știu
- Nu am răspuns

Credeți că sunteți protejați sau mai puțin protejați ca comunitate dacă dețineți arme de foc?

- Mai protejat
- Mai puțin protejat
- Nici o diferență
- Nu știu
- Nu am răspuns

Credeți că prezența armelor de foc în cadrul unei comunități are un impact important asupra dezvoltării economice a comunității și asupra standardului de viață a comunității?

- Majorează perspectivele de dezvoltare și standardul general de viață din comunitate
- Nu are nici o influență
- Micșorează perspectivele de dezvoltare și standardele generale de viață
- Nu cunosc
- Nu am răspuns

Considerați că controlul asupra deținerii armelor de foc este o problemă care se referă la comunitatea în care locuiți?

- Sunt într-un total de acord
- De acord
- Nici nu sunt de acord nici nu sunt împotriva
- Nu știu
- Sunt categoric împotriva
- Nu am răspuns

Considerați că nu este legitim de a deține ilegal în mod particular arme de tip militar, muniții, obiecte explozive (în contrast cu deținerea lor legală)

- Sunt într-un acord
- De acord
- Nici nu sunt de acord nici nu sunt împotriva
- Nu știu
- Sunt categoric împotriva
- Nu am răspuns

Sunteți conștienți de faptul că există căi de reducere a riscului provocat de depozitarea și deținerea armelor de foc?

- Da
- Nu
- Nu cunosc
- Nu am răspuns

Cum ai descrie nivelul de percepere în cadrul comunității în care locuiești a importanței de a adopta cele mai bune practici în deținerea și depozitarea armelor de foc, munițiilor și obiectelor explozive?

- Foarte înalt
- Înalt
- Moderat
- Jos
- Foarte jos

Cum ai descrie nivelul de percepere în cadrul comunității în care locuiești a importanței de a fi protejați de armele de foc?

- Foarte înalt
- Înalt
- Moderat
- Jos
- Foarte jos

Cum ai descrie nivelul de conștientizare în domeniul celor mai bune practici pentru a te proteja contra armelor de foc în cadrul comunității în care locuiești?

- Foarte înalt
- Înalt
- Moderat
- Jos
- Foarte jos

Care metode le-ai aborda în ceea ce te privește în domeniul protecției contra armelor de foc?

Poți numi niște măsuri de securitate care trebuie abordate în procesul de predare a armelor de foc?

În comparație cu un an în urmă, crezi că persoanele care dețin arme de foc adoptă niște comportamente mai protejate în domeniu?

- Mai des
- Mai rar
- Cam la același nivel
- Nu cunosc
- Nu am răspuns

Credeți că la modul general, nivelul de comportament în domeniul riscului:

- Se majorează
- Se micșorează
- Rămâne la același nivel
- Nu cunosc
- Nu am răspuns

Crezi că autoritățile locale/naționale, au o atitudine mai serioasă față de problema AMAU decât un an în urmă?

- Da
- Nu
- Nu cunosc
- Nu am răspuns

Impactul

Cum ai descrie numărul de arme în cadrul comunității în care locuiești?

- Aproape fiecare persoană deține arme de foc
- Mulți oameni dețin arme de foc
- Puțini oameni dețin arme de foc
- Abia de există arme de foc
- nu există arme de foc
- Nu cunosc
- Nu am răspuns

Cine deține arme de foc în localitatea în care locuiești?

- Atât bărbații cât și femeile, atât tinerii cât și maturii
- Doar bărbații
- Doar bărbații maturi
- Doar bărbații tineri
- Femeile dețin arme de foc numai în cazul în care bărbatul nu este acasă

În comparație cu un an în urmă, cum crezi că s-a schimbat numărul de arme în vecinătate?

- Numărul s-a micșorat
- Numărul s-a majorat
- Numărul a rămas același
- Nu cunosc
- Nu am răspuns

La modul general, cât de des auzi împușcături în vecinătate?

- De câteva ori pe zi
- De câteva ori pe săptămână
- Aproximativ o dată pe săptămână
- Aproximativ o dată pe lună
- Mai puțin de o dată pe lună
- Niciodată
- Nu am răspuns

În comparație cu un an în urmă, cât de mult s-a schimbat nivelul de securitate în comunitatea în care locuiești?

- Nivelul de securitate s-a majorat
- Nivelul de securitate s-a micșorat
- Nivelul de securitate a rămas același
- Nu cunosc
- Nu am răspuns

În comparație cu un an în urmă, cum s-a schimbat nivelul de securitate personală?

- Nivelul de securitate personală s-a majorat
  - Nivelul de securitate personală s-a micșorat
  - Nivelul de securitate personală a rămas același
  - Nu cunosc
- Nu am răspuns

Anexa D (Informativă) Utilizarea interviurilor și grupurilor țintă, exemple, ghiduri⁷⁵

Când sunt utilizate interviurile și grupurile țintă

- Atunci când lucrezi în cadrul comunităților dacă utilizezi metode de colectare a informației în mod izolat informație colectată poate fi de o calitate joasă. Trebuie de elaborat diferite tehnici pentru o abordare mai bună, care trebuie coordonate cu comunitatea sau reprezentanții localității cercetate.
- Interviurile și grupurile țintă pot fi utilizate la toate etapele procesului de colectare a informației, de la etapa studiului posibilităților până la etapele de monitorizare și evaluare. Ca și în cazul tehnicilor de colectare a informației și datelor, pot fi de ajutor exerciții repetate efectuate la diferite etape ale ciclului programului pentru a percepe mai profund aspectele, felul în care lucrurile sunt percepute, schimbările care s-au produs pe parcursul intervenției.
- Nici o metodă izolată nu va permite colectarea tuturor datelor și informației necesare pe pentru a completa rapoarte informative despre proiectul unui program în domeniul conștientizării AMAU sau despre progresul în realizarea obiectivelor. Fiecare metodă de colectare a informației trebuie folosită în combinație cu altele (calitative și cantitative)

Ghid despre utilizarea interviurilor și grupurilor țintă

Mai jos sunt prezentate unele întrebări utilizate în procesul de colectare a informației prin intermediul tehnicilor menționate. Ele se împart în trei etape : etapa de planificare, colectare și analiză

1. Etapa planificării

- În baza indicatorilor și obiectivelor din cadrul programului, trebuie să decizi ce informație planifici să colectezi utilizând chestionarul respectiv În toate cazurile asigură-te că vei colecta informații despre respondent, care este importantă din punct de vedere statistic (adică vârsta, sexul, apartenența etnică, localitatea)
- Stabilește cine va fi interviuat, sau cine va participa în grupul țintă:
  - Interviurile și discuțiile pot fi efectuate de la persoană la persoană, sau în grupuri mici (ar fi ideal de 4-8 persoane)
  - Dacă ai materiale disponibile este de obicei mai bine de a stabili un număr de discuții în grup, fiecare discuție în cadrul unui grup omogen care este diferit de celelalte (de ex. De interviuat un grup de femei separat de un grup de bărbați)
  - Elaborează un set de întrebări generale care va facilita discuțiile în domeniile de interes major (vezi exemplele de mai jos)

2. Etapa de colectare a informației

- Angajați participanți din cadrul grupurilor țintă identificate
- Angajați pe cineva să transcrie sau să înregistreze interviurile (grupurile țintă)
- Cereți permisiunea celor implicați în publicarea/utilizarea informației

---

⁷⁵ Face referire la un manual „ Despre utilizarea grupurilor țintă” elaborat de fundația Internațională de Nutriție pentru țările în curs de dezvoltare pe SASP CD-ROM pentru a afla mai multă informație.

- Efectuați interviuri, discuții în cadrul grupurilor țintă, cel ce le facilitează trebuie să ghideze discuțiile utilizând întrebări generale, utilizând o listă pentru a se ghida.

3. Etapa de analiză

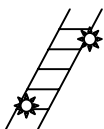
Informația colectată în acest mod ajută la o înțelegere mai profundă a situației din localitate. Dar această informație trebuie interpretată atent. O metodă sistematică de a analiza această informație este:

- De realizat un sumar al punctelor principale din cadrul fiecărui interviu, fiecărei discuții
- De notat punctele care sunt menționate cel mai frecvent, sau argumentele cele mai promovate, în favoarea sau defavoarea unei probleme.
- Identificați orice variație între comentariile generale ale diferitor grupuri de oameni (ca de ex. Femei și bărbați, tineri și bătrâni)
- Verificați informația prioritară și realizați un sumar, incluzând citate directe care vin să susțină punctele accentuate de DVS

Anexa E (Informativă)

Exemple de tehnici de participare (exerciții de tip scară) și ghiduri pentru a fi utilizate

Exercițiile de tip cheie sunt doar un exemplu de metodă participativă. El poate fi efectuat în mod particular și apoi discutat în cadrul unui grup, sau problema poate fi discutată în cadrul grupului până când se ajunge la un consens. Odată ce a fost efectuată evaluarea, se poate de elaborat baza pentru o discuție în grup în ceea ce privesc factorii care au produs o schimbare sau alta, și schimbările de abordare care necesită a fi realizate în viitor.

INDICATOR	ÎNAINTE DUPĂ	INFLUENȚA PROIECTUL UI	ALȚI FACTORI	COMENTARIILE ASUPRA SCHIMBĂRILOR
Cunoștințele comunității despre pericolul prezentat de AMAU necontrolate		++++		Dacă problema AMAU a fost cândva un subiect neglijat, procesul de elaborare și implementare a Planului unei comunități mai protejate l-a adus în atenția multor persoane. În particular femeile s-au implicat prin a le spune soților lor că „ armele ne pot ucide copilul”. Dacă a apărut o asemenea schimbare de comportament, ea va fi evidentă la diferite niveluri de raportare a incidentelor produse de AMAU în cadrul gospodăriilor înainte și după intervențiile din cadrul programului. ⁷⁶
Nivelul de adoptare a comportamentelor protejate		++	++	Incidentele provocate accidental de armele de foc au scăzut. A fost foarte semnificativ suportul acordat de mijloacele mas media din localitate în campania de educare publică.
Proliferarea a AMAU necontrolate în cadrul comunității		++	--	Cu toate că proiectul promovează mesaje clare despre deținerea armelor de foc, disponibilitatea armelor din regiunile din vecinătate poate însemna că situația se poate deteriora.
Nivelul general de securitate din cadrul comunității		++	+	Cu toate că la moment există în circulație mai multe arme, faptul că problema AMAU a fost pe agenda politică și la moment autoritățile locale și comunitare iau problema în serios, înseamnă că perceperea este că siguranța comunității și personală a scăzut. ⁷⁷

Cheia : fiecare treaptă – de jos până sus, indică un grad de îmbunătățire a situației
+ = suportul pozitiv; – = factorii negativi

⁷⁶ Vezi comentariile din „ Când să utilizezi „ din sectorul de mai jos despre necesitatea realizărilor.

⁷⁷ Această concluzie reprezintă realizările dintr-un exercițiu particular, informația colectată din alte surse (ca de ex., statistice referitoare la nivelul și tendințele de posedare a armelor de foc de calibrul mic) pot fortifica sau contrazice aceste realizări.

Când sunt utilizate tehnicile de participare

Evaluarea participativă implică utilizarea unor mecanisme care pot fi percepute ușor și sunt foarte simple, care ajută la cercetarea percepției, priorităților și relațiilor comunitare. Există o varietate largă de metode posibile participative care pot fi aplicate, unele din ele sunt menționate mai jos.⁷⁸

Toate aceste metode permit oamenilor să analizeze situația pentru sine, mai degrabă decât situația lor să fie analizată de alte persoane (de către specialiști din afară, care colectează și analizează datele). O așa „ auto diagnostică permite membrilor comunității să stabilească ei înșiși ce este bine și ce este rău în cadrul comunității lor.

- Atunci când se lucrează în cadrul unei comunități, Atunci când lucrezi în cadrul comunităților dacă utilizezi metode de colectare a informației în mod izolat informație colectată poate fi de o calitate joasă. Totuși din toate tehnicile menționate, metodele participative în special trebuie folosite doar ca parte componentă a unei abordări de lungă durată, care este menită să contureze programul în parteneriat cu comunitățile afectate. Dacă sunt folosite ca mecanisme izolate pentru a înțelege cum funcționează comunitatea ele pot avea succes, dar ca parte componentă a unei abordări generale, ele probabil nu vor avea succes, dar ca parte componentă a unei abordări mai generale ele pot ajuta la realizarea unei participări mai active a membrilor comunității în cadrul programului ca un tot întreg. Este deci esențial ca orice abordare de acest fel să fie divizată în colaborare cu comunitatea și membrii ei.
- Utilizarea tehnicilor de participare va ajuta la realizarea unor date corecte numai în cazul în care deciziile despre ce tehnici trebuie utilizate, când și cum trebuie ele utilizate vor fi luate de membrii comunității și nu vor fi impuse din afară.
- Abordările participative pot fi utilizate la toate etapele de colectare a informației, de la studiul posibilităților, până la etapa de evaluate și monitorizare. Ca și în cazul tehnicilor de colectare a datelor și informațiilor, exercițiile repetate la diferite etape ale ciclului programului pot fi de ajutor pentru a afla cum sunt percepute lucrurile ca fiind schimbate pe parcursul intervenției programului.
- Nici o tehnică dacă este utilizate de una singură, nu oferă toate informațiile și datele necesare pentru a efectua niște rapoarte informative despre schemele adecvate din cadrul programului de conștientizare în domeniul utilizării AMAU sau despre progresul în procesul de realizare a obiectivelor programului. Fiecare tehnică de colectare a informației în parte trebuie să fie coordonată cu celelalte tehnici (atât cele cantitative cât și cele calitative)

Ghid de utilizare a tehnicilor de participare

Mai jos sunt prezentate unele ghiduri utilizate în procesul de colectare a informației prin intermediul tehnicilor menționate. Ele se împart în trei etape : etapa de planificare, colectare și analiză

1. Etapa de planificare

- Spre deosebire de chestionare și discuții în grup însuși grupul trebuie să primească obiectivele programului și trebuie să le folosească pentru a formula o sugestie sau o

---

⁷⁸ Pentru a afla mai multă informație despre tehnicile de participare vezi anexa D din Ghidul de monitorizare și evaluare IFAD disponibil la www.ifad.org/evaluation/guide/index.htm

întrebare în baza căruia trebuie de realizat exercițiul. Apoi grupul identifică informația care trebuie colectată în cadrul exercițiului și indicatorii.

- ❑ Se selectează instrumentele, încă o dată de menționat, acesta trebuie să fie o decizie luată în grup, despre tehnicile care urmează a fi abordate. Opțiunile ar fi următoarele:

2. Etapa de selectare a informației:

Sunt o serie de metode care ar asigura o participare majoră a comunității în cadrul programului. Unele din ele sunt menționate mai jos.

EXEMPLE DE ABORDĂRI	COMENTARII
Diagrame, tabele, desene, hărți	<p>Individul, în perechi sau în grupuri mici, membrii comunității pot utiliza tehnici non textuale pentru a exersa cu sentimentele, opiniile, credințele în moduri care sunt ușor și vizibil de perceput de către ceilalți :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hărțile pot prezenta cum diferite grupuri privesc regiunea (de ex. unde poți merge și te simți protejat, și unde nu, sau unde AMAU sunt o problemă vizibilă în cadrul comunității) • Tabele, scheme pot demonstra concordanța evenimentelor din diferite puncte de vedere (de ex. activitățile de toate zilele, sau cum s-au schimbat lucrurile într-o comunitate sau alta pe parcursul anilor) • Desenele permit oamenilor să răspundă unei situații aparte sau să-și spună viziunea despre viitor.
Plasarea	Exercițiul cu scara este un exercițiu de plasare vizual (vezi exemplele de mai sus)
Interpretarea rolurilor	Pe parcursul activităților de interpretate a rolurilor, grupurile prezintă scene care demonstrează percepțiile, subiectele, problemele grupului în relație cu problema abordată de exercițiul organizat. Prin această tehnică ar fi posibil de cercetat diferite opinii dacă diferite sub grupuri sunt invitate ca să prezinte punctele lor de vedere proprii.

3. Etapa de analiză

- ❑ Analiza descoperirilor trebuie efectuată în cadrul discuțiilor de grup
- ❑ Exercițiile repetate la diferite etape ale ciclului programului pot arăta cum unele lucruri au fost percepute pe parcursul timpului. Aceasta trebuie de stabilit din timp cu membrii comunității.

Anexa F (Informativă)

Utilizarea surselor secundare, exemplelor, ghidurilor

1. Etapa de planificare

- Decide de ce informație ai nevoie pentru obiectivele și indicatorii programului
- Identifică sursele posibile
- Studiază avantajele și dezavantajele fiecărei, luând în considerație nivelul de accesibilitate și încredere

2. Sursele care trebuie cercetate sunt:

Registreele medicale	<ul style="list-style-type: none"> • Pentru mai multă informație și asistență contactați Organizația Mondială a sănătății – (http://www.who.int/violence_injury_prevention/) • Sau Organizația Internațională a medicilor pentru prevenirea războiului nuclear. (http://www.ipnw.org/) • Ministerele sănătății
Ministere guvernamentale	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Apărării, Albania (http://www.mod.gov.al/index_angl.htm) • Site-ul în domeniul conștientizării AMAU al Ministerului Afacerilor Interne din Croația ‘Adio armelor’ (http://www.mup.hr/vijesti/kamporuz/letak.html) • Ministerul informației, Macedonia (http://www.sinf.gov.mk/) • Oficiul a înaltei reprezentanțe BiH (http://www.ohr.int/) • Ministerul de Interne • Ministerul de Justiție • Ministerul de Asistență Socială
Rapoartele Națiunilor Unite	<ul style="list-style-type: none"> • Vezi Departamentul Națiunilor Unite pentru Probleme de Dezarmare (http://disarmament.un.org/)
Rapoarte de cercetare a organizațiilor non guvernamentale	<ul style="list-style-type: none"> • Pe lângă ONG locale există multe ONG internaționale care efectuează rapoarte asupra armelor de calibru mic, și anume : <ul style="list-style-type: none"> • O lume mai protejată (http://www.saferworld.org.uk) • Alertă internațională (www.international-alert.org/) • Oxfam MB (www.oxfam.org.uk) • Armistițiu Internațional (http://www.amnesty.org) • Supravegherea asupra respectării drepturilor omului (http://www.hrw.org/arms/) • Centrul Internațional de Cercetare din Bonn (BICC) – (http://www.bicc.de/) • Altele pot fi accesate prin intermediul IANSA web site (www.iansa.org)
Comisiile de Anchetă guvernamentale și internaționale	<ul style="list-style-type: none"> • Accesează Departamentul Națiunilor Unite pentru Probleme de Dezarmare pentru a cerceta rapoartele Națiunilor Unite (http://disarmament.un.org/)
Rapoarte mass- media	<ul style="list-style-type: none"> • Broșuri mas media (naționale, internaționale, regionale) sunt plasate pe web site-uri, care pot fi accesate pentru a obține informația despre armele de calibru mic. Site-ul IANSA web site, secțiunea știri, arhivă, este un bun punct de pornire (http://www.iansa.org/news/index.htm) • Institutul pentru Pace și Război (http://www.iwpr.net) • Altă informație poate fi accesată din mas media locală sau națională

Cercetarea academică și cercetarea specializată	<ul style="list-style-type: none"> • Federația Oamenilor de Știință din America (http://www.fas.org/) • Medicii Internaționali pentru prevenirea Războiului Nuclear (http://www.ippnw.org/) • Grupul de Informare Jane (http://www.janes.com) • Inițiativa norvegiană despre transferurile de Arme de Calibru Mic (NISAT) (http://www.nisat.org) • Sondaj asupra armelor de Calibru mic (http://www.smallarmssurvey.org/) • institutul Internațional de Cercetări în Domeniul Păcii din Stocholm (SIPRI) (http://www.sipri.org/)
Date despre deținerea armelor de foc	<ul style="list-style-type: none"> • autoritățile de poliție și altele care oferă licențe
Rețele/site-uri Internet	<ul style="list-style-type: none"> • Rețeaua de Informare alternativă http://www.aimpress.ch/index.htm) • Asociația Presei Independente Electronice (http://www.anem.org.yu/anemnews/indexEn.jsp) • Rețeaua Balcană pentru Drepturile Omului (http://www.balkan-rights.net) • Paginile Web Balcanice pentru Drepturile Omului (http://www.greekhelsinki.gr/bhr/english/index.html) • Bosphorous.org (http://www.bosporus.org/) • Catalogul ONG din Moldova (http://www.ngo.md/index_eng.html) • Proiectul educației (http://www.cep.org.hu/countries/see/index.html) • Baza de date a organizațiilor de Reconciliere din Europa de Sud Est (http://www.see-database.org/) • Serviciul de date din domeniul conflictelor INCORE (http://www.incore.ulst.ac.uk/cds/) • SEE Europe.net (http://www.seeurope.net/en/) • Pagini web cu informații despre armele de foc ca de ex. • pagina web a investitorilor • pagina web Jane • Librăria culturală pentru toate țările
Agenții de presă și reviste on line	<ul style="list-style-type: none"> • B92 (http://www.b92.net) • Revista Balcană de conectare http://balkanfire.hypermart.net/index.html) • Centrul pentru pace în balcani (http://www.balkanpeace.org/) • Centru pentru studii sud est europene (http://www.csees.net/) • Centrul de informații din Macedonia (http://www.makedonija.com/) • Agenția de presă din Macedonia (http://www.mpa.gr/?page=english) • Centrul media din Belgrad (http://www.yumediacenter.com/english/Mlinkovi/mlinko.htm) • Macedonia reală (http://www.realitymacedonia.org.mk/web/firstpage.asp)
Centre în domeniul minelor	<ul style="list-style-type: none"> • BiH centrul în domeniul minelor (http://www.bhmac.org/) • Centrul în domeniul minelor din Croația Mine (http://www.hcr.hr/index.php?link=aktualnosti&lang=hr) • Centrul UNMIK de coordonare în domeniul minelor Centre (http://welcome.to/macckosovo/)
Publicații de specialitate	<ul style="list-style-type: none"> • Janes (http://www.janes.com)
Librării de cultură	<ul style="list-style-type: none"> •
Website-urile investitorilor	<ul style="list-style-type: none"> •
Tehnici de cercetare Internet	<ul style="list-style-type: none"> • Google, Lycos, Yahoo, Hotbot, e.g. (http://www.google.com)

Organizații internaționale și proiecte	<ul style="list-style-type: none"> • Proiectul PNUD in domeniul armelor de foc din Albania (http://www.undp.org.al/salwc/) • Proiectul PNUD in domeniul armelor de foc din Kosovo (http://www.ks.undp.org/Projects/ISAC/isac.htm) • Proiectul PNUD in domeniul armelor de foc din Macedonia (http://www.smallarms.org.mk/) • Proiectul SFOR Harvest (http://www.nato.int/sfor/opharvest/harvest.htm) • Bazele de date SEESAC ce conțin informații despre numărul de arme colectate și distruse în Europa de sud est și alte proiecte majore (http://www.undp.org.yu/salw/reppar1.aspx), (http://www.undp.org.yu/salw/reppar2.aspx), (http://www.undp.org.yu/salw/reppar3.aspx) • Sondaje în domeniul AMAU efectuate în SEESAC. Pagina oferă acces la sondajele naționale în domeniul AMAU care au fost efectuate în regiunile și țările din Europa de sud est (http://www.seesac.org/reports/surveys.htm)
---	---

3. Colectarea informației

- ❑ Concentrează-te asupra problemelor principale despre care dorești să colectezi informație, familiarizează-te cu punctele principale, dovezile de bază.
- ❑ Găsește ideile și temele distinctive
- ❑ Atunci când contactezi organizațiile încearcă să găsești persoana care este direct responsabilă de problemele date

4. Analiza

- ❑ adnotează informația în raport cu temele cheie
- ❑ încearcă să verifici informația
- ❑ diferite organizații pot avea diferite opinii, idei pe care ei doresc să le promoveze, dacă pui la dubii concluziile, caută datele în baza cărora au fost făcute concluziile
- ❑ prezintă un sumai al descoperirilor, susținute de date acolo unde este necesar, întotdeauna citează sursa dacă este necesar.

Anexa G

(Informativă)

Exemple de planuri ale programelor de lucru în domeniul educației AMAU

Planul de lucru de mai jos demonstrează cum o ONG fictivă “Fără arme fără frontiere” inițiază și implementează un sistem independent de Educație în domeniul AMAU într-o țară afectată de un conflict cu cinci regiuni..

1. Etapa de cercetare

- ❑ ONG “Fără arme fără frontiere” (FAFF) efectuează un sondaj rapid într-o țară, trecând în revistă informația disponibilă în problemele AMAU și ajunge la concluzia că programul de educație în domeniul riscului poate fi atât necesar cât și cerut în toate cele cinci regiuni ale țării.
- ❑ ONG FAFF găsește o OG-partener local care are date despre regiunile afectate de conflict, și sunt angajați cinci membri de personal
- ❑ Este elaborat proiectul general care include :
  - o evaluare a necesităților în cele cinci regiuni
  - analiza și planificarea, inclusiv un curs de instruire pentru 15 persoane
  - este elaborat un buget estimativ pentru activitățile destinate copiilor în cadrul școlilor, pentru a susține adolescenții și inițiativele lor și pentru activitățile cu femeile și bărbații în cinci sate din fiecare din cele cinci regiuni menționate (în total 25 de sate)

2. Evaluarea necesităților

- ❑ un specialist din cadrul ONG FAFF organizează cursuri de perfecționare de două zile pentru personalul din acele regiuni pentru a-l instrui cum să efectueze evaluarea necesităților
- ❑ sunt selectate satele în care urmează a fi implementa programul
- ❑ fiecare membru al personalului merge în regiune și stă acolo o săptămână intervievând persoanele din comunitățile afectate
- ❑ sunt efectuate evaluări ale cunoștințelor, aptitudinilor și practicilor domeniul AMAU pe un eșantion mic în comunitățile respective utilizând chestionare de evaluare a cunoștințelor aptitudinilor și practicilor.
- ❑ Specialistul din cadrul FAFF se întâlnește la nivel central cu reprezentanții diferitor ministere și organizații non guvernamentale

3. Etapa analizei și planificării

- ❑ se organizează o întâlnire de o zi cu personalul care a efectua sondajul de evaluare a necesităților pentru a stabili strategia care urmează a fi implementată
- ❑ Un specialist FAFF pregătește o strategie mai detaliată pentru donatori și cursuri de perfecționare pentru membrii personalului
- ❑ Este organizat un curs de perfecționare de o săptămână pentru cei cinci echipe membri ai personalului care vor implementa strategia în teritoriu. Sunt implicate alte organizații de resort. De asemenea sunt invitați reprezentanții ministerelor de resort

(de x, Ministerul Educației, dacă activitățile care urmează a fi implementate se referă ca copii.

- ❑ Pe parcursul cursului de Instruire, și pentru fiecare din cele cinci regiuni în parte se discută despre o strategie particulară, se convine asupra ei în conformitate cu evaluarea necesităților.
- ❑ Pe parcursul cursului de instruire este elaborat un curriculum, sunt stabilite grupurile țintă, sunt determinate mesajele pentru fiecare grup în parte, și sunt selectate satele în care urmează a fi implementat proiectul. Planul unei comunități mai protejate este explicat și discutat, inclusiv se discută despre etapa de colectare a informației.
- ❑ Este elaborată o strategie mai precisă. (adică, activitățile care urmează a fi implementate activitățile pentru fiecare grup în parte, sunt elaborate materialele adecvate). Un raport final este întocmit și trimis donatorilor
- ❑ ONG FAFF determină scopul, obiectivele și indicatorii în scopuri de evaluare și de monitorizare
- ❑ Datele din evaluarea necesităților sunt raportate autorităților regionale și centrale
- ❑ Se cere o autorizație oficială de la autorități pentru a lucra în satele selectate

4. Materiale și activități de planificare și testare în teren

- ❑ Se organizează cursuri de instruire pentru personalul care va lucra cu copii (adică activități de la copil la copil jocuri, concursuri, competiții)
- ❑ Sunt efectuate exerciții practice în trei sate (trei persoane din fiecare sau) inclusiv din cadrul planului pentru o comunitate mai protejată (sunt practicate exerciții pentru copii și maturi)
- ❑ Un pictor local este selectat pentru schițarea materialelor, se organizează o întâlnire cu ea pentru a discuta producerea materialelor pentru fiecare grup țintă în parte.
- ❑ Pictorul schițează proiectul materialului
- ❑ Se organizează un curs de instruire de o singură zi în domeniul materialelor realizate în teren și pentru a discuta activitățile implementate pe parcursul exercițiului practice
- ❑ Se organizează o testare în teren în cinci sate (o persoană – un sau) cu implicarea grupurilor de referință
- ❑ Se oferă feedback asupra testării în teritoriu pictorului care efectuează materialele
- ❑ materialele secundare schițate sunt testate în teren. Este oferit feedback și se efectuează schimbările de rigoare
- ❑ sunt elaborate materialele

5. Activitățile de implementare

- ❑ Echipa este instruită. Materialele, curriculum-urile și activitățile sunt elaborate
- ❑ Membrii personalului încep să lucreze în cadrul satelor selectate implementând Planul Unei comunități mai protejate.
- ❑ În fiecare sat selectat, ei fac vizite repetate la fiecare lider din sat (care a fost mai înainte consultat în procesul de colectare a informației) pentru a mai trece o dată în revistă programul planului unei comunități mai protejate și pentru a primi autorizație pentru a implementa acest plan.
- ❑ Pe parcursul vizitelor care urmează sunt elaborate planuri de întâlniri cu grupurile cheie
- ❑ Sunt organizate întâlniri și sunt discutate punctele de vedere în fiecare grup în parte problemele din domeniul AMAU

- ❑ Pe parcursul întâlnirilor, se discută de asemenea despre tipul de soluții care urmează a fi implementate pentru a micșora riscul pentru oamenii din comunitate
- ❑ Comunitatea numește un voluntar pentru a se ocupa de problema dată
- ❑ În momentul în care sunt stabiliți zece voluntari, membrii FAFF organizează cursuri de instruire pentru voluntari
- ❑ Membrii personalului din cadrul FAFF sunt în contact regulat cu voluntarii proaspăt numiți și susțin inițiativele lor dacă este necesar. Dacă este necesar se oferă instruire și materiale.
- ❑ Sunt organizate întâlniri lunare cu voluntarii pentru a discuta activitatea lor, problemele care apar, și pentru a oferi susținere
- ❑ Este oferit feedback pentru organizațiile și autoritățile de resort pe parcursul întâlnirilor
- ❑ Activitățile și materialele sunt monitorizate și evaluate.